

Schoolplan 2023-2027

Pacelli
Leiden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	4
2 Strategisch beleid	4
3 Schoolbeschrijving	5
4 Sterkte-zwakteanalyse	8
5 Risico's	9
6 De missie van de school	11
7 Onze parels	11
8 Onze grote verbeterdoelen	12
9 Onze visie op lesgeven	12
10 Onze visie op identiteit	13
11 Onderwijskundig beleid	13
12 Personeelsbeleid	22
13 Organisatiebeleid	24
14 Financieel beleid	27
15 Kwaliteitsbeleid	28
16 Basiskwaliteit	31
17 Stelselkwaliteit	32
18 Onze eigen kwaliteitsaspecten	33
19 Onze prestatie-indicatoren	33
20 Actiepunten 2023-2027	35
21 Meerjarenplanning 2023-2024	37
22 Meerjarenplanning 2024-2025	38
23 Meerjarenplanning 2025-2026	39
24 Meerjarenplanning 2026-2027	40
25 Formulier "Instemming met schoolplan"	41
26 Formulier "Vaststelling van schoolplan"	42
27 School Ondersteunings Plan	43
28 Pestprotocol Pacellischool	55
29 taalbeleidsplan Pacellischool	65

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Dit schoolplan beschrijft conform de wet op het Primair Onderwijs het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs zoals dat gevoerd wordt op de Pacellschool in de periode 2023-2027. Het schoolplan is een verantwoordingsdocument zowel voor het bestuur en overheid als voor personeel, ouders, leerlingen en externe samenwerkingspartners.

Procedure schoolplan

Het schoolteam heeft onder leiding van de directie gewerkt aan de totstandkoming van het schoolplan. Op basis van de strategische koers, de evaluatie van het voorgaande schoolplan, kwaliteitsgegevens en informatie over nieuwe en/of op handen zijnde ontwikkelingen hebben het schoolteam en diverse andere stakeholders tijdens diverse bijeenkomsten de speerpunten voor de komende 4 jaar vastgesteld.

Het bevoegd gezag stelt zich door middel van de akkoordverklaring verantwoordelijk voor het ondersteunen en bewaken van hetgeen in het schoolplan is beschreven. De directie stelt het schoolbestuur op de hoogte van de bereikte doelen door middel van speerpunten en management rapportages zoals vastgelegd in de monitoringcyclus van SCOL Leiden.

Opbouw van het plan

Het plan is als volgt opgebouwd. Eerst beschrijft de school de eigen school, missie en visie, als uitgangspunten van het schoolplan. Vervolgens wordt ingegaan op de uitwerking van het Onderwijskundig beleid, het Personeelsbeleid en de Kwaliteitszorg. Ook een aantal organisatieaspecten komt aan bod. Er wordt steeds een onderscheid gemaakt naar de uitwerking van de wettelijke voorschriften, de eigen gerealiseerde aspecten van kwaliteit en de eigen doelen/ambities. Tenslotte geven we aan hoe wordt aangesloten bij de strategische koers van SCOL.

Namens het team van de Pacellschool

Dicky Vrugte

Directeur

2 Strategisch beleid

2.1 Strategische koers 'Samen Leren en Leven'

SCOL beschikt over een strategische koers 'Samen Leren en Leven' - Samen bouwen aan een goede toekomst op een gezonde aarde. De looptijd van de strategische koers is 2023-2027. In de strategische koers staan (o.a.) de belangrijke speerpunten van het beleid:

1. *Kinderen een sterkere basis bieden - in taal, rekenen, digitale - en leervaardigheden.* (Lezen, schrijven en rekenen; Leren leren; Digitale vaardigheden).
2. *Veerkracht en solidariteit bij de kinderen vergroten* (Levensbeschouwelijk wereldburgerschap en klimaat; Gelijke kansen en ontmoeting)
3. *Professionele impact vergroten* (Toekomstbestendige organisatie en Kwaliteitscultuur)

Deze drie lijnen zijn met de SCOL-scholen in kenniskringen uitgewerkt in een aantal ambities met (tussen)doelen en bijbehorende actiepunten voor de scholen.

Alle drie de speerpunten uit de koers krijgen aandacht en uitwerking in ons schoolplan en daarmee in de jaarplannen voor de vier jaar looptijd van het schoolplan.

Domein	Actiepunten beleidsplan 2023-2027	Prioriteit
Kwaliteitszorg	b. Beschrijf in het schoolplan de schoolvisie op de goede les. De kenmerken van de goede les zijn geborgd en terug te zien in de les.	hoog
Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	2. Directies en leraren op onze PO- en VO-scholen weten wat de fundamentele en streefniveaus van het referentiekader taal en rekenen inhouden. De leraren zijn waar - van toepassing vakoverstijgend in staat... (LSR).	gemiddeld
Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).	gemiddeld
Digitale geletterdheid	5. SCOL (bestuur en de scholen) formuleren samen met hun stakeholders een visie op de functie en toepassing van ICT in het onderwijs. Zij hebben hun visie vertaald naar hun organisatie en lessen. (DG)	gemiddeld
Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).	gemiddeld
Digitale geletterdheid	6. SCOL (bestuur en de scholen) heeft een (doorlopende) leerlijn PO-VO geformuleerd op het gebied van digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid maakt onderdeel uit van het curriculum van de scholen (DG).	gemiddeld
Levenbeschouwelijk wereldburgerschap	7. Iedere school heeft de SCOL-visie op lwb vertaald naar een school specifieke visie gebaseerd op de confessionele identiteit en de SCOL-visie lwb en deze uitgewerkt naar leerdoelen en een (samenhangend) aanbod. (LW).	gemiddeld
Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).	gemiddeld

3 Schoolbeschrijving

3.1 Algemeen

Het bestuur

Het bestuur van de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden treedt op als eindverantwoordelijk bevoegd gezag van alle onder de stichting ressorterende instellingen. Dit is het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs. Het bestuur heeft bestuurlijke bevoegdheden.

De dagelijkse leiding is overgedragen aan de directeuren, die worden ondersteund door beleidsmedewerkers. De verdeling van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeuren van het primair onderwijs en voortgezet onderwijs zijn geregeld in een directiestatuut.

De scholen van de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL) richten zich op kinderen tussen de 4 en 18 jaar, hun ouders en de samenleving. SCOL is er voor alle deelnemers die zich thuis voelen bij onze kernwaarden, gemeenschappelijke uitgangspunten en die zich willen aansluiten bij onze identiteit. Wij willen voorzien in een behoefte aan onderwijs vanuit een katholieke levensovertuiging.

Gegevens bestuur

Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL)

Algemeen directeur: Drs. H.H. van Alphen

Adres: Mariënpoolstraat 4
2334 CZ Leiden

Telefoonnummer: 071-5175551

Website: www.SCOLeiden.nl
Email: info@scoleiden.nl

Gegevens Katholieke Basisschool Pacelli
Directeur Mevr. D.H.Vrugte-Pladdet
Adres Damlaan 22
2332 XH Leiden
Telefoon 071-5760858
E-mail pacelli@scoleiden.nl
Website www.pacellischool.nl
Brinnummer 20VD
Schooltype Basisonderwijs
Bestuur Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL)

De Pacellischool

De Pacellischool is een kleine Katholieke basisschool in de Morswijk in Leiden. De Mors is een zeer gevarieerde wijk in Leiden-West. Er zijn veel verschillende nationaliteiten en sociale achtergronden.

De kinderen van de Pacellischool wonen in de wijk direct grenzend aan de school of komen uit de wijk aan de andere kant van de grotere weg.

Het team

Het personeelsbeleid van de Pacellischool sluit aan bij het beleid op bestuursniveau.

De Pacellischool hecht aan een goede werksfeer en een goed werkklimaat waarin het personeel tot haar recht komt, zich geaccepteerd en veilig voelt en waar samenwerking bevorderd wordt. Er wordt uitgegaan van een professionele grondhouding van het personeel, met verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van zijn beroepsuitoefening en voor een doorgaande professionele ontwikkeling.

Om te komen tot een verbetering van kwaliteit van ons onderwijs, worden er jaarlijks studiedagen voor het team georganiseerd waarbij we ons verder bekwamen en met elkaar werken aan onderwijsverbeteringen en nieuwe ontwikkelingen binnen het onderwijs volgen. Daarnaast werken we samen in professionele leerteams aan onderwijsverbeteringen en kennisvergroting.

Scholing, nascholing en begeleiding van medewerkers is een belangrijk middel om doelen die in het schoolplan beschreven zijn te bereiken.

Het team van de Pacellischool bestaat uit medewerkers van alle leeftijdscategorieën. Naast (vak)leerkrachten omvat het team ook een intern begeleider, administratieve ondersteuning, een leraarondersteuner, onderwijsassistenten en een conciërge.

De directeur van de school is sinds 1 januari 2013 werkzaam bij de school.

Er werken zowel parttime- als fulltime leerkrachten in het team.

Leerlingen

Het aantal leerlingen is de laatste jaren teruggelopen, dit door o.a. vernieuwing van de wijk aan de andere kant van de grote weg en daarmee verandering in de bewonerspopulatie. Er zijn veel leerlingen met een leerlinggewicht. Onze leerlingpopulatie omvat veel verschillende nationaliteiten.

Oktobertellingen

1 okt. 2018	147 leerlingen
1 okt. 2019	139 leerlingen
1 okt. 2020	131 leerlingen
1 okt. 2021	121 leerlingen
1 febr 2023	119 leerlingen

De ouders

Wij zien ouders en school als partners in het onderwijs- en opvoedingsproces van het kind. Ouders en verzorgers kunnen een ondersteunende functie hebben bij het onderwijs. Ouderparticipatie vinden wij een belangrijke mogelijkheid om de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs van de school te vergroten.

Wij vinden het fijn als ouders helpen in school. Het geeft ons de mogelijkheid om activiteiten te organiseren die anders niet realiseerbaar zijn. De hulp van ouders is onmisbaar voor een actieve, gezellige school. Met elkaar kunnen we het

programma voor de kinderen leuker en veelzijdiger maken. Ook geven we ouders de mogelijkheid een dagdeel mee te draaien met de groep van hun kind, zo krijgen ouders zicht op hoe wij lesgeven.

Daarnaast is de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind in de school van groot belang. De wisselwerking tussen thuis en school maakt dat de kinderen optimaal kunnen leren en functioneren en is essentieel voor optimale leerkansen.

Het blijkt niet eenvoudig voor een deel van onze ouders om te participeren in de school op de wijze zoals hierboven beschreven.

De Ouderraad

De OR is het bestuur van een notarieel vastgelegde vereniging. In principe zijn alle ouders lid van deze vereniging. Samen met de leerkrachten organiseert de OR allerlei activiteiten voor de leerlingen van de school. De OR bevordert een grote betrokkenheid van de ouders bij school en interesse in de school. De OR overlegt met een afgevaardigde van het team (en/of de directeur) over een verantwoorde besteding van de vrijwillige bijdragen. Elk schooljaar wordt daarvoor een jaarverslag en een begroting opgesteld, welke ter goedkeuring in de algemene ledenvergadering worden aangeboden.

De Medezeggenschapsraad

De Medezeggenschapsraad heeft als functie de medezeggenschap te waarborgen van ouders en personeel bij het beleid van de school. De GMR doet dit ten aanzien van het beleid van het schoolbestuur.

Binnen onze organisatie geeft de MR ook adviezen en wordt bij bepaalde beleidsveranderingen instemming van hen gevraagd door de directeur. De (G)MR heeft een informatieplicht naar de achterban en wordt geacht voeling te houden met hen.

De leden worden voor 3 jaar gekozen. De MR bestaat uit 2 ouders en 2 teamleden. De GMR stelt een jaarverslag op van haar werkzaamheden.

3.2 Schoolpopulatie

De directie van de Pacellschool bestaat uit de directeur en de teamleider en vormt samen met de intern begeleider het managementteam (MT) van de school.

Onze school wordt bezocht door 119 leerlingen. De Pacellschool staat in een na-oorlogse wijk met diverse woningtypen. Veel kinderen komen uit flats en woningen van net over de scheidingsweg of uit de directe omgeving van de school. Enkele leerlingen komen van buiten de wijk.

De schoolweging voor onze school is: 37,61; het Spreidingsgetal: 5,59. Dat betekent dat wij een onderwijskansenschool zijn.

Dit betekent voor ons onderwijs dat wij rekening houden met taalachterstanden in het Nederlands. Daarnaast zijn er vanuit de thuissituatie soms minder mogelijkheden voor een brede ontwikkeling en ondersteuning en vraagt dat van ons om aanbod en ondersteuning daarop aan te passen.

Niet alle kinderen hebben voorschoolse educatie gehad, hetgeen regelmatig zorgt voor achterstanden in schoolse vaardigheden bij binnenkomst op 4-jarige leeftijd.

Er zijn grote verschillen in kansen en mogelijkheden voor onze leerlingen, waarbij wij de juiste kansen en begeleiding proberen te geven door iedere leerling individueel te kennen en te helpen in hun ontwikkeling. Wij hebben daarvoor begeleiding voor meer- en hoogbegaafde leerlingen en leerlingen waarvoor het leren moeilijk is hetgeen extra ondersteuning vraagt van (extra) leerkrachten en/of onderwijsassistenten.

Verder is er een groter aantal leerlingen dan gebruikelijk die tussentijds verhuizen en geen 8 jaar op onze school onderwijs krijgen. Dit komt mede doordat we leerlingen ontvangen die tijdelijk gehuisvest zijn in de vrouwenopvang Rosa Manus en gedurende het jaar in- en uitstromen in de groepen.

Dit vraagt van ons een goede warme overdracht en zicht op de ontwikkeling van leerlingen om de overstap zo vloeiend mogelijk te maken en het leerproces zo veel mogelijk ononderbroken doorgang te geven.

Schooljaar	Schoolweging	Categorie	Spreiding	Gem. schoolweging	Gem. categorie
				3 schooljaren	3 schooljaren
2021 / 2022	37,61	37-38	5,59	36,76 19/20 - 21/22	36-37 19/20 - 21/22
2020 / 2021	35,93	35-36	6,07		
2019 / 2020	36,75	36-37	5,8		

Open data van de Inspectie van het Onderwijs berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

3.3 Onze school, een onderwijskansenschool

Onze school is een onderwijskansenschool. Onze leerlingpopulatie en hun thuissituatie is zeer divers.

Doordat er grote verschillen zijn in de achtergronden van de leerlingen is het belangrijk dat wij ons onderwijs, ondersteuning en aanbod daarop aanpassen.

Wat zetten wij ondermeer in om tegemoet te komen aan de verschillen:

- kleine klassen met veel differentiatie in het lesaanbod
- veel aandacht voor lezen, taal en woordenschat
- we zijn een Vreedzame School
- een zeer sterke zorgstructuur
- wij kennen alle leerlingen en hun ouders
- gedreven en sterk team op zowel pedagogisch als didactisch gebied
- ondersteuning door extra leerkrachten, specialisten en onderwijsassistenten
- aandacht voor brede ontwikkeling door museum- en theaterbezoek en culturele workshops
- een leerlingraad die meedenkt in ons beleid en de school
- extra beweegmomenten tijdens de tussenschoolse opvang
- korte lijnen met externe hulp- en ondersteuningsinstanties
- wij zijn betrokken bij de leerlingen en hun omgeving en laagdrempelig benaderbaar
- de ouders krijgen een inkijkje in de dag/week van hun kind door de blogs en foto's via ons digitale communicatiemiddel
- we nemen ruim de tijd voor nieuwe ouders bij intake, start en gedurende de schoolloopbaan
- wij adviseren kansrijk

4 Sterkte-zwakteanalyse

4.1 Sterkte-zwakteanalyse

Onze school kent een aantal sterke kanten, maar ook een aantal zaken die aandacht vragen. In schema:

STERKE KANTEN SCHOOL	VERBETERPUNTEN SCHOOL
*kleinere groepen *hybride werken met vernieuwde leermiddelen als Snappet en traditionele verwerkingsbronnen *modern gebouw *via sociale media en het ouderportaal krijgen ouders bijna dagelijks een inkijkje in wat er in school gebeurt *Engels van groep 1 t/m 8 met een nieuwe methode *List lezen *wij zijn een Vreedzame School *goed en rustig pedagogisch klimaat *nieuwe methode voor zaakvakken *didactisch en pedagogisch sterk team en goede ondersteuning	*samen met ouders vorm geven aan het opvoeden blijft onze aandacht vragen *versterken van taal en rekenonderwijs, kijken naar een nieuwe methode die past bij onze leerlingpopulatie *begrijpend lezen; verbeteren motivatie en opbrengst met de Close reading aanpak *leerlingvolgsysteem sociale competenties *groei van leerlingaantal *implementatie en scholing "Mijn Kleutergroep" - observatiesysteem voor de groepen 1-2 *doorgaande lijn in de creatieve vakken *versterken van ouderbetrokkenheid *beschrijven van ons wereldburgerschapsonderwijs

Met betrekking tot ons schoolplan voor de periode 2023-2027 willen we met de volgende ontwikkelingen rekening houden:

1. Ouders als partners van de school; samen vorm geven aan leren en opvoeden;
2. Aandacht voor de brede ontwikkeling van leerlingen: 21ste eeuwse vaardigheden, praktisch handelend en

samenwerkend leren, aandacht voor natuur en cultuur;

3. De rol van de leraar staat nog meer centraal, deze zien we als de spil in al ons handelen en de verbetertrajecten.

4.2 Sterkte-zwakteanalyse: de confrontatiematrix

Voor de matrix m.b.t. de SWOT-analyse geldt:

- Kansen vs. Sterkten: inspelen op een kans door het inzetten van een sterke kant.
- Kansen vs. Zwakten: een zwakke kant versterken om in te kunnen spelen op een kans.
- Bedreigingen vs. Sterkten: een sterke kant gebruiken om een bedreiging het hoofd te bieden.
- Bedreigingen vs. Zwakten: een zwakke kant versterken om een bedreiging het hoofd te bieden.

In relatie tot de matrix in paragraaf 1 kunnen we dan het volgende opmerken:

1. De List-aanpak heeft gewerkt bij het versterken van het technisch lezen en de leesmotivatie. Met de Close reading aanpak willen we de motivatie voor- en daarmee het niveau van het begrijpend lezen versterken. Het team volgt hiervoor een training.
2. Groei van het leerlingaantal om een gemengdere populatie te krijgen, zodat leerlingen meer de mogelijkheid hebben van elkaar te leren.
3. Het taal- en rekenonderwijs willen wij versterken door de ons didactisch en pedagogisch sterke team optimaal in te zetten. Zij hebben o.a. allemaal de cursus "Met sprongen vooruit" gevolgd. Wij hebben een taalcoördinator en rekenspecialist welke ingezet worden om ons hierbij te ondersteunen.
4. Ouderparticipatie vergroten door ondersteuning bij activiteiten weer nieuw leven in te blazen. Door Corona is het moeilijk ouders weer goed te motiveren en is onze OR niet meer op volle sterkte.

4.3 Landelijk beleid

Voor de schoolplan-periode 2023-2027 willen we met de volgende ontwikkelingen rekening houden:

1. Een sterk toenemende aandacht voor de sociale ontwikkeling van leerlingen
2. Een sterk toenemende aandacht voor executieve functies
3. Een sterk toenemende aandacht voor burgerschap
4. Een sterk toenemende aandacht voor digitale geletterdheid

Van belang voor de komende jaren is ook de Kennisagenda voor het onderwijs (NRO). De kennisagenda geeft aan dat de volgende thema's relevant zijn voor het onderwijs:

1. De school als lerende en professionele organisatie
2. Kennis en vaardigheden van leerlingen
3. Toegang tot een inclusieve(re) leeromgeving
4. Gelijke kansen
5. Technologie voor het onderwijs
6. Kwalificaties van leraren

5 Risico's

5.1 Risico's

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal risico's voor de school, het personeel en de leerlingen. Hieronder beschrijven we de risico's per beleidsterrein en de voorgenomen maatregelen.

Daarnaast hebben wij ook te maken met:

- Maatschappelijke problemen die aandacht vragen: we hebben een groot netwerk waardoor we mensen de juiste weg kunnen wijzen;
- Zorg voor leerlingen; straatcultuur: samenwerking met Preventie Interventie Team en stedelijke jeugdaanpak;
- Complexere zorg en wachtlijsten bij zorg en doorverwijzing en plaatsing van leerlingen naar andere vormen van onderwijs na toelaatbaarheid.

Risicoanalyse

I M P A C T						
K A N S		Verwaarloosbaar (1)	Minimaal (2)	Gemiddeld (3)	Maximaal (4)	Catastrofaal (5)
	Zeer klein (1)	Laag	Laag	Laag	Midden	Midden
	Klein (2)	Laag	Laag	Midden	Midden	Midden
	Middel (3)	Laag	Midden	Midden	Midden	Hoog
	Groot (4)	Midden	Midden	Midden	Hoog	Hoog
	Zeer groot (5)	Midden	Midden	Hoog	Hoog	Hoog

Risicoanalyse Onderwijskundig beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
taalachterstanden	Groot (4)	Gemiddeld (3)	Midden
Maatregel: <i>extra ondersteuning, vooral bij kleuters</i>		Kosten: € 20000 per jaar	
o.a. door corona-achterstanden	Groot (4)	Gemiddeld (3)	Midden
Maatregel: <i>extra ondersteuning met name bij de midden- en bovenbouw</i>		Kosten: € 65000 per jaar	
kleuters zonder voorschoolse educatie	Zeer groot (5)	Maximaal (4)	Hoog
Maatregel: <i>extra ondersteuning</i>		Kosten: € 20000 per jaar	
armoede gezinnen	Zeer groot (5)	Maximaal (4)	Hoog
Maatregel: <i>doorverwijzing/toeleiding naar maatschappelijke partners jeugdeducatiefonds</i>			

Risicoanalyse Personeelsbeleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
krapte arbeidsmarkt	Zeer groot (5)	Gemiddeld (3)	Hoog
Maatregel: <i>opleiden stagiaires, aantrekkelijke school blijven om te werken, kansen tot ontwikkeling bieden</i>			

Risicoanalyse Organisatorisch beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
laag leerlingaantal	Groot (4)	Maximaal (4)	Hoog
Maatregel: <i>met groot team kijken naar de groei van de school</i>			

Risicoanalyse Financieel/materieel beleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
Prijsstijging kosten voor onderwijsmaterialen, licenties, onderhoud, etc	Middel (3)	Maximaal (4)	Midden
Maatregel: <i>vanuit de overheid</i>		Kosten: gecompenseerd	

Risicoanalyse Kwaliteitsbeleid

Omschrijving	Kans	Impact	Risico
Kwaliteit behouden ondanks groepen met achterstanden en multi problematiek, mede door corona, zodat opbrengsten voldoende zijn	Middel (3)	Maximaal (4)	Midden
Maatregel: <i>extra inzet senior leerkrachten ter ondersteuning en intensivering van het onderwijs</i>		Kosten: € 80000 per jaar	

6 De missie van de school

6.1 De missie van de school

Ons motto is:

"Leven en leren doen we samen"

We vinden het belangrijk dat we een school in de wijk zijn, de kinderen uit de Morswijk mogen zich welkom voelen op onze school, tenzij het schoolondersteuningsprofiel verheldert dat wij een kind de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs niet kunnen bieden.

Vanuit onze identiteit is het belangrijk dat de Katholieke identiteit van de school onderschreven wordt. Kernbegrippen zijn daarbij: vertrouwen, verantwoordelijkheid, verwondering en solidariteit. De bron van inspiratie in ons werken, hoe we met elkaar omgaan en onze visie op de mens en de wereld is de Bijbel.

Dit bieden we bij de Pacellschool;

- een veilige en vertrouwde plek;
- ieder kind krijgt de ruimte krijgt om zijn/haar talenten te ontwikkelen;
- we geven aandacht en begeleiding bij het ontwikkelen van zelfstandigheid en samenwerken;
- kinderen ontwikkelen zich ontdekkend- en spelend lerend. Dit zowel op cognitief-, sociaal-emotioneel-, creatief-/ cultureel- en sportief gebied.

Onze kernwaarden zijn:

- Op onze school hebben we oog voor het individuele kind;
- Op onze school heerst een professionele cultuur;
- Op onze school kennen we de ouder/verzorgers (ouders als partner);
- In onze school heerst rust en een veilig klimaat.

7 Onze parels

7.1 Onze parels

Onze school levert basiskwaliteit (zie Inspectie van het Onderwijs, [Onderzoekskader 2021](#)), maar onze school heeft ook veel toegevoegde waarde (eigen kwaliteitsaspecten). Het meest trots zijn we op onze parels:

	Parel	Standaard
	Op onze school werkt een pedagogisch en didactisch sterk team	SKA2 - Uitvoering en kwaliteitscultuur
	Onze school bestaat uit een diverse populatie	VS2 - Schoolklimaat
	We hebben een schooltoneelclub	OP1 - Aanbod
	Op onze school geven ouders gastlessen over thema's waarin zij specialist zijn	OR2 - Sociale en maatschappelijke competenties
	Wij hebben in ons team een rekenspecialist, taalcoördinator, cultuurcoördinator, techniek- en wetenschapsspecialist en ICT coördinator	SKA2 - Uitvoering en kwaliteitscultuur
	Wij werken met professionele leerteams aan onderwijsverbetering	SK4 - Voorwaarden voor realisatie van de kernfuncties
	We zijn een Vreedzame school	VS2 - Schoolklimaat
	De school is gehuisvest in een mooi, modern gebouw	VS2 - Schoolklimaat
	Er worden in alle groepen regelmatig buitenlessen gegeven en bewegend leren ingezet	OP1 - Aanbod

8 Onze grote verbeterdoelen

8.1 Onze speerpunten

Onze school heeft voor de komende vier jaar (2023-2027) de onderstaande grote verbeterdoelen vastgesteld. Ze vormen de focus voor ons handelen in de periode 2023-2027.

	Speerpunten
1.	Goede taal- en rekenresultaten behouden voor onze populatie leerlingen waarbij de nieuwe taal- en rekenmethode geborgd is. Hiermee bewerkstelligen wij dat de eindopbrengsten voldoende zijn en voldoen aan onze schoolweging.
2.	Er is een doorgaande leerlijn voor Engels vanaf groep 1.
3.	We hebben een eenduidige aanpak voor creatieve vakken.
4.	De close reading methodiek wordt door de gehele school gebruikt en geborgd zodat de resultaten begrijpend lezen verhoogd worden.
5.	We werken met een doorgaande lijn in werken in klassenmanagement en werken met eenzelfde instructiemodel.
6.	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.
7.	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.

9 Onze visie op lesgeven

9.1 Onze visie op lesgeven

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend weet. Belangrijke pedagogische noties zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritische zin, reflecterend vermogen en samenwerking. Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs
- onderwijs op maat geven: differentiëren
- gevarieerde werkvormen hanteren (variatie = motiverend)
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen

- kinderen zelfstandig (samen) laten werken
- kinderen hebben een open- en onderzoekende houding
- we gebruiken hetzelfde klassenmanagement en dezelfde ondersteunende materialen

10 Onze visie op identiteit

10.1 Onze visie op identiteit en burgerschap

Vanuit onze confessionele identiteit staan in ons onderwijs de kernwaarden vertrouwen, verantwoordelijkheid, verwondering en solidariteit centraal. Wij besteden aandacht aan persoonsvorming: leerlingen leren hun eigen visie te vormen, in dialoog met anderen. Vanuit onze waarden staan wij voor inclusief onderwijs, in de erkenning van verscheidenheid dragen wij bij aan een vreedzame samenleving. Door interreligieuze ontmoetingen leren leerlingen over zichzelf en de ander. Vanuit onze identiteit werken wij met verhalen uit de Bijbel en andere tradities. Wij vieren religieuze feesten en andere belangrijke momenten. Wij zien een relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap.

Door kennis te laten maken met verschillende geestelijke stromingen, en de waarden die daar in centraal staan, geloven wij dat leerlingen het vertrouwen ontwikkelen in zichzelf en in de ander.

- Dit betekent dat het respect voor ieder mens centraal staat. Elk mens, elk kind, is uniek. Ieder mens is anders maar gelijkwaardig. Respect is wederzijds, ook ten aanzien van de (religieuze) eigenheid van het individu. Leren over en van elkaar speelt een belangrijke rol in ons onderwijs. Respect betekent ook eerbied hebben voor de wereld om ons heen en onze medemensen.
- Dat betekent ook oog hebben voor de ander die het minder goed heeft, oftewel solidariteit. Wij trachten medeverantwoordelijkheid te ontwikkelen met name voor de zwakkeren in de samenleving, en inzet voor een betere toekomst.
- Met de ontwikkeling van een solidaire en respectvolle levenshouding kan het vertrouwen groeien. Een gezond vertrouwen in de eigen persoon, de ander en in de toekomst. Dat betekent het bieden van perspectieven en nieuwe kansen, zonder mensen uit te sluiten, en een gezond optimisme en hoop op een betere wereld.
- Een goede omgeving doet verwondering ontwikkelen, roept levensvragen op; het creëert het besef dat er niet alleen vragen van het verstand maar ook van het hart zijn. Verhalen uit de Bijbel vragen om een gevoeligheid voor de symboliek die de basis is voor een goede interpretatie van deze verhalen. Leerlingen leren om te gaan met levensvragen gaat verder dan alleen kennis te ontwikkelen over de eigen en andere tradities. De waarden die wij meegeven dragen ertoe bij dat het kind een positieve houding ontwikkelt en dat het kan bijdragen tot een rechtvaardige en verdraagzame samenleving.

11 Onderwijskundig beleid

11.1 Identiteit

De aandacht voor levensbeschouwelijke vorming is verweven in het onderwijs. Wel besteden we structureel en expliciet aandacht aan geestelijke stromingen. Hierin brengen we, middels verhalen uit de Bijbel en gerichte activiteiten, de fundamentele waarden van het Christendom op hen over. Kennis staat hierin niet centraal, maar meer een bewustwording van de eigen houding en inzet. Daarnaast komen tijdens de projecten ook verhalen uit andere geestelijke stromingen aan bod en zijn er lessen over Wereldreligies.

De kerkelijke feesten komen gedurende het jaar aan de orde. Kerst en Pasen vieren we gezamenlijke in school of in een kerk. Ouders zijn bij deze vieringen van harte welkom.

We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving – ontwikkeling sociale vaardigheden) en burgerschap. We vinden het belangrijk dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen.

11.2 Levensbeschouwelijk wereldburgerschap

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). Lopende dit schoolplan gaan wij vanuit onze visie doelen formuleren voor burgerschap en vervolgens zullen we een curriculum (een samenhangend programma) vaststellen en afspraken maken ten aanzien van de evaluatie.

- Het programma van "De Vreedzame school" geeft invulling aan actief burgerschap. De klas en de school

vormen een leefgemeenschap waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

- De methode Blink dekt de kerndoelen van 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', kerndoelen die direct of indirect over burgerschap gaan en kerndoelen die gaan over kennis van de democratie en rechtstaat zelf, alsmede de grondrechten.
- Daarnaast brengen de leerlingen jaarlijks een bezoek aan verzorgingshuis De Lakenhof, waarvoor ze een activiteit voorbereiden voor en uitvoeren met een groep (demente) bewoners.
- Om het jaar zetten we ons in voor een goed doel door middel van een sponsorloop.
- Ook tijdens het kerstdiner en het zomerfeest maken we gebruik van alle culturen bij ons op school door hapjes uit ieders thuisland te stimuleren en zo kennis te maken met elkaars cultuur.
- Duurzaamheid en omgaan met je leefomgeving zit verweven in de lessen van Blink, de Vreedzame school, schoonhouden van de wijk en het plein en lessen vanuit BplusC lessen natuureducatie. Binnen school stimuleren we o.a. het meenemen van duurzame verpakkingen, scheiden van papier en inzamelen van batterijen.

11.3 Aanbod

Onze school richt zich op de cognitieve, sociale en brede ontwikkeling van de leerlingen. Daartoe bieden we een passend aanbod aan dat dekkend is voor de kerndoelen en de referentieniveaus taal en rekenen. In school zijn gerelateerd aan de referentieniveaus en kerndoelen, doorgaande leerlijnen aanwezig waarmee leerkrachten doelgericht hun onderwijs plannen en evalueren. Deze leerlijnen zijn gekoppeld aan doelen die we als schoolteam hebben geformuleerd om onze ambities aan te geven ten aanzien van de te behalen resultaten. Ons aanbod is evenwichtig verdeeld over de leerjaren, sluit aan bij de kenmerken van onze leerlingen en bereidt hen voor op het vervolgonderwijs. In lijn met het Masterplan Onderwijs (mei 2022) hechten we veel waarde aan de kernvakken lezen, taal, rekenen en burgerschap.

11.4 Vakken en methodes

Ons aanbod is dekkend voor de kerndoelen. We gebruiken de volgende methodes:

Vak	Methode
Taal	Taal Actief
Technisch lezen	Veilig leren lezen en LIST aanpak
Spelling	Taal Actief
Begrijpend lezen/luisteren	(Nieuwsbegrip XL) Close reading aanpak
Studievaardigheden	Blits (groep 7 en 8)
Rekenen/Wiskunde	Wereld in Getallen
Schrijven	Pennenstreken
Engels	Join in
Wereldoriëntatie	Blink
Natuur en Techniek	Blink
Verkeer	Veilig verkeer Nederland en Projecten Verkeer "School op Seef"
Tekenen	Moet je doen
Muziek	123 Zing
Drama	Moet je doen
Bewegingsonderwijs	Basislessen bewegingsonderwijs
Sociaal emotionele ontwikkeling	De Vreedzame School
Godsdienst	Deugdenprojecten

11.5 Taalleesonderwijs

Taal is het belangrijkste communicatiemiddel van mensen. We gebruiken taal altijd en overal. Een goede taalontwikkeling is essentieel en de meeste tijd die de kinderen op school doorbrengen wordt besteed aan taal. Doordat bij de leerlingpopulatie ook een groot aantal leerlingen Nederlands als tweede taal heeft, wordt flink ingezet op taal. Hierbij is aandacht voor extra woordenschatuitbreiding met o.a. visuele ondersteuning. In specifieke gevallen werken we met pre- en reteaching. Er is een taalbeleidsplan op school.

We werken in groep 0-1-2 met brede thema's en maken gebruik van de List aanpak, aangevuld met oefeningen voorbereidend op het aanvankelijk leesproces van groep 3 zoals synthetiseren en analyseren van klanken/letters, rijmen enz.

In groep 3 werken we met de nieuwste versie van Veilig Leren Lezen aangevuld met de List aanpak en in groep 4 t/m 8 met Taal Actief.

In de midden- en bovenbouw gebruiken we dagelijks 5 woorden/1zin dictees. Ook zetten we regelmatig BLOON in. Wat betreft lezen willen we vooral dat het leesplezier voorop staat. We hebben een mooie schoolbibliotheek en lezen de kinderen veel voor. We werken met LIST (Lees Interventieprogramma voor Scholen, met een Totaalbenadering ook wel Lezen IS Top).

Er blijft extra aandacht voor de borging van het LIST lezen.

We zetten actief in op interactief voorlezen en het structureel gebruik van "schooltaal" in ons dagelijks spreken in de groep.

Vijfjarige leerlingen worden gescreend door een logopedist en waar mogelijk en nodig doorverwezen.

De komende jaren gaan we inzetten op de aanpak Close Reading om het begrijpend lezen te verbeteren. Hiervoor volgen we met het team een training.

Omgaan met achterstand;

De afgelopen jaren hebben wij met behulp van de NPO-gelden ingezet op het wegwerken van achterstanden (ontstaan door o.a. Corona), ook op taalgebied. Dit met onderwijsassistenten en (gespecialiseerde) leerkrachten.

Voor onze kinderen is taal extra moeilijk omdat zij thuis niet altijd een rijke taalomgeving hebben en lang niet altijd goed ondersteund (kunnen) worden. Ook de komende jaren zullen we daar met behulp van extra ondersteuning veel op in gaan zetten. Voor een klein deel kunnen we daarvoor nog gebruik maken van de NPO-gelden. De taalmethode gaan we vervangen door een methode die goed past bij onze leerlingen.

Voor leerlingen met een gediagnosticeerde TOS krijgen we extra ondersteuning van een medewerker van AURIS.

11.6 Rekenen en wiskunde

Het moderne rekenen richt zich op het ontwikkelen van inzicht en bedenken van oplossingsstrategieën. Kinderen leren meerdere oplossingen voor een rekenprobleem te bedenken en deze worden met elkaar besproken. Rekenen wordt meer vanuit een context gedaan dan vroeger.

We gebruiken de methode Wereld in Getallen. We beschikken over een rekenspecialist die op de hoogte is van de nieuwste inzichten en het team daarin begeleidt.

We blijven extra inzetten op automatiseren. Daarvoor gebruiken we de Barekatoetsen en drempelspellen van SLO. Alle leerkrachten hebben de cursus "Met sprongen vooruit" gedaan, passend bij hun jaargroep.

De bijbehorende spellen en materiaalboxen worden ingezet om het rekenniveau en automatiseren verder te verbeteren.

Omgaan met achterstanden;

De afgelopen jaren hebben wij met behulp van de NPO-gelden ingezet op het verminderen van achterstanden, ook op rekengebied. We merken dat ook voor rekenen veel taal nodig is, dus blijven daar op inzetten, met extra ondersteuning van onderwijsassistenten en leerkrachten.

Voor een klein deel kunnen we daarvoor nog gebruik maken van de NPO-gelden.

De rekenmethode gaan we vervangen door een methode die goed past bij onze leerlingpopulatie.

11.7 Wereldoriëntatie

Bij de zaakvakken werken we met de methode Blink.

"De essentie van leren is het ontdekken van de wereld"

Als je aan kinderen vraagt hoe ze de wereld willen leren kennen, dan komen ze vaak met voorbeelden die één ding gemeen hebben: ze willen het liefste dingen doen en meemaken. Kinderen zijn van nature nieuwsgierige onderzoekers. Ze volgen hun interesse, spelen, proberen dingen uit en leren door te doen en zelf te ontdekken. Bij wereldoriëntatie draait het om de kennis en vaardigheden die kinderen een stevige basis geven om hun plek in de wereld in te nemen.

Daarom hebben wij gekozen voor de methode Blink.

Blink is een methode waarbij per les en per thema ook meerdere 21st eeuwse vaardigheden aan bod komen.

Zo doen de leerlingen bij veel lessen zelf onderzoek door bijv. de spijsvertering met proefjes na te bootsen, buiten te onderzoeken welke soorten planten er in de omgeving van school staan, met ijsblokjes in zand een gletsjer na te bootsen, of bronnen te onderzoeken in boeken of via internet.

De methode is digitaal, maar per les wordt bepaald of het onderzoek op papier of digitaal wordt vastgelegd.

Ook wordt de methode continu geactualiseerd zodat het een methode is die up-to-date blijft.

Verkeerlessen geven wij met de verkeersmethode van Veilig Verkeer Nederland en de praktische lessen van School op Seef. In groep 7 doen de kinderen theoretisch en praktisch verkeersexamen.

11.8 Kunstzinnige vorming

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen en dat ze zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast vinden wij het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging, en daarop kunnen reflecteren.

We bezoeken musea, theatervoorstellingen, en nemen deel aan projecten die aangeboden worden door BplusC. We worden hierbij ondersteund door onze cultuurcoördinator. Er is een recent cultuurplan.

Voor muziek gebruiken we de methode 123Zing.

Alle groepen maken, in een aantal lessen per jaar, kennis met drama/toneel. Deze lessen worden gegeven door een

docent van het Jeugdtheaterhuis. Deze docent verzorgt ook onze schooltoneelclub, na schooltijd.

Voor de vakken tekenen, handvaardigheid zijn wij op zoek naar een nieuwe methode met een breed aanbod en doorlopende leerlijn.

11.9 Bewegingsonderwijs

Op onze school hechten we veel belang aan lichamelijke opvoeding, aangezien opvoeding wat ons betreft een zaak is van hoofd, hart en handen. Daarnaast vinden we het vak belangrijk vanuit het sociale aspect: leren bewegen doe je altijd samen.

In de groepen 1-2 geven de leerkrachten de lessen zelf. Daarnaast spelen de kleuters dagelijks buiten. De gymlessen van groep 3 t/m 8 worden beide keren per week door een vakdocent LO gegeven.

Tijdens de middagpauze zijn er regelmatig medewerkers van SOL (Samen Ondernemend Leren) en stagiaires van MBO Rijnland (afd. bewegen) om het bewegen van de kinderen te stimuleren.

Buiten schooltijd organiseren de medewerkers van SOL regelmatig diverse activiteiten waaronder ook beweegactiviteiten. Wij stimuleren de kinderen hier gebruik van te maken.

Wij zien dat kinderen van huis uit steeds minder buitenspelen en ook de deelname aan sportclubs komt soms door de financiële situatie van ouders in het gedrang. Daarom van goed bewegingsonderwijs op school nog belangrijker.

We maken steeds meer gebruik van bewegend leren tijdens onze lessen.

Jaarlijks doen we mee aan de Koningsspelen en het schoolvoetbaltoernooi. Incidenteel organiseren we bijv. een werelddansdag of sponsorloop.

Uitstapjes doen we over het algemeen lopend of op de fiets.

11.10 Wetenschap en technologie

Onze maatschappij heeft een sterke behoefte aan geschoolde mensen op het terrein van wetenschap en technologie. Wij willen daaraan een bijdrage leveren door gericht aandacht te besteden aan dit vakgebied. Veel van onze leerlingen gaan naar het VMBO. Bij de activiteiten wetenschap en technologie leren onze leerlingen al samenwerkend aspecten die samenhangen met wetenschap en technologie te onderzoeken, te ontdekken en te ontwerpen. In de methode "Blink" komen per les en per thema meerdere 21st eeuwse vaardigheden aan bod. Zo doen de leerlingen bij veel lessen zelf onderzoek en geven presentaties.

Wij hebben een techniek- en wetenschapsspecialist op school die ondersteuning kan bieden bij dit vakgebied.

We zijn in gesprek met het Technolab over de mogelijkheden voor de verzorging van praktische lessen op het gebied van techniek.

11.11 Digitale geletterdheid

Onze leerlingen leven in een digitale samenleving. Daarin spelen technologie en media een belangrijke rol. Wij vinden het daarom van belang dat onze leerlingen digitaal geletterd zijn, opdat ze als actieve, verantwoordelijke en zelfstandige burgers optimaal kunnen functioneren in de maatschappij. Wij besteden op onze school aandacht aan ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid, computational thinking en informatievaardigheden. Wij vinden leerlingen digitaal geletterd wanneer ze bewust, verantwoordelijk, kritisch en creatief gebruik kunnen maken van digitale technologie, digitale media en andere technologieën. We begeleiden de kinderen in het gebruik van digitale middelen, dit monitoren we dit o.a. door mee te kijken via cloudwise. We gaan met kinderen het gesprek aan over de manier waarop ze veilig gebruik maken van de digitale middelen en sociale media.

We besteden in de bovenbouw extra aandacht aan de week van de Mediawijsheid door deel te nemen aan Mediamasters.

We betrekken ouders bij het veilig omgaan met sociale media door een ouderbijeenkomst te organiseren.

11.12 Engels

De beheersing van de Engelse taal vinden we van belang, omdat kennis van deze taal steeds belangrijker wordt door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het gebruik van nieuwe media op alle niveaus en bij alle beroepen in onze samenleving. De aandacht die we besteden aan de Engelse taal zorgt ervoor dat onze school zich onderscheidt van andere scholen. Daarnaast hebben we ook enkele leerlingen die thuis Engels spreken. Veel

kinderen worden steeds vaardiger in het Engels door gamen. We werken toe naar een certificering Early Bird. We volgen de Engelse taal ontwikkeling van onze leerlingen aan de hand van de methode Join in.

Er is in school een coördinator Engels, die zorg draagt voor de voortgang en hulp kan bieden bij de invulling van de lessen.

Alle leerkrachten hebben de cursus Classroom English gevolgd.

We geven het vak Engels vanaf groep 1. Dit doen we vanuit onderzoek naar taalontwikkeling welke heeft uitgewezen dat jonge kinderen die een tweede (of derde) taal leren, gevoeliger zijn voor de ontwikkeling van hun eigen taal.

Het Engels vanaf groep 1 is gericht op luister- en spreekvaardigheden.

In het kader van internationalisering van ons onderwijs en verdere verdieping van het vak Engels experimenteren we met het geven van (stukjes) les in het Engels de komende jaren en geven we in de groepen 7 en 8 zogenaamde CLIL (Content and Language Integrated Learning) lessen.

11.13 Leertijd

Onze schooltijden zijn

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
groep 1 t/m 8	8.30 - 12.00 13.00 - 15.00	8.30 - 12.00 13.00 - 15.00	8.30 - 12.15	8.30 - 12.00 13.00 - 15.00	8.30 - 12.00 13.00 - 15.00

We besteden aandacht aan het effectief omgaan met de leertijd van de kinderen. In ons rooster zijn de lestijden voor de verschillende vakken vastgelegd. We volgen de roosters vrij strikt om de mogelijkheid te houden om leerlingen instructie voor bepaalde vakken in andere jaargroepen te halen. Daarnaast willen we de komende jaren nog meer gaan kijken naar de tijd die een individuele leerling nodig heeft voor bepaalde vakken en deze meer afstemmen op behoefte van de leerling.

Dit doen we al door, vanaf groep 1 met weektaken te werken waarbij leerlingen zelf werktijd voor bepaalde vakken inzetten.

Verdere maatregelen voor effectief gebruik van de leertijd;

- Leerkrachten hebben een goed klassenmanagement waardoor bij leswisseling weinig tijd verloren gaat.
- Er wordt een planning van de lesstof gemaakt.
- We gaan meer inzetten op behoefte aan leertijd voor een vak n.a.v. de onderwijsbehoeften van een leerlingen
- Leraren beschikken over een dag-, en weekrooster met lesplanning.
- We hanteren een strikte starttijd van school zodat er geen lestijd weglekt.

11.14 Pedagogisch-didactisch handelen

Leerkrachten hebben een vormende taak de leerlingen op te voeden tot goede burgers. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen weten hoe ze met elkaar om moeten gaan. We creëren een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. We gebruiken hiervoor o.a. de lessen van de Vreedzame school.

Dit doen we door de volgende richtlijnen:

- Iedereen gaat respectvol met elkaar om.
- We erkennen dat iedereen verschillend is.
- We zien toe op het naleven van klassen- en schoolregels.
- Gewenst gedrag wordt beloond.
- We beschikken over goede communicatieve vaardigheden.
- We zien ouders als medevormgevers van ons onderwijs en spreken met hen over de algemene ontwikkeling van hun kind.
- Ouders zijn welkom in school.
- Leerlingen kunnen altijd bij de leerkracht, intern begeleider of directeur terecht.

We werken met het directe instructiemodel. Hetgeen inhoudt dat we in de instructie en verwerking van de lessen

rekening houden met verschillen in tempo en leermogelijkheden van de verschillende leerlingen. We stimuleren samenwerken tussen leerlingen en het zelfstandig oplossen van “problemen”.

Leerlingen werken al met een weektaak vanaf groep 1 hetgeen hun zelfstandigheid te goede komt.

Vanuit de Vreedzame school is er een stuurgroep, die zorgt dat het op de agenda blijft terugkeren en zo geborgd blijft.

Er is een professioneel leerteam dat zich bezig houdt met het klassenmanagement en het geven van een goede les volgens het directe instructiemodel.

Het pedagogisch-didactisch handelen van de medewerkers komt ook aan de orde bij de groepsbesprekingen welke onderdeel zijn van onze HGW cyclus.

11.15 Afstemming (differentiëren)

Op onze school stemmen we ons onderwijs af op de leerbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW), met groepsplannen.

Alle leraren beschikken zo over een overzicht over hun groep met daarbij kennis van de kenmerken van hun leerlingen. Op basis van alle gegevens die we van de leerlingen hebben stellen de leraren twee keer per jaar een groepsplan op. Dit gebeurt in overleg met directie en intern begeleider.

Binnen het onderwijs op de Pacellschool hebben we een doorgaande lijn van ontwikkeling van groep 1 t/m 8. De voortgang van leerlingen wordt gevolgd en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. Wij gebruiken hiervoor bij de groepen 1-2 het observatie- en registratie-instrument "Mijn Kleutergroep" en voor de groepen 3 t/m 8 het Dia leerlingvolgsysteem.

Wanneer de kinderen op de leerstof vooruit lopen of achterstand hebben, vraagt dat meer van de organisatie. In het kader van passend onderwijs hebben wij immers de taak leerlingen binnen de grenzen van onze zorg deze doorgaande ontwikkelingslijn te bieden. Hiervoor moeten wij binnen ons onderwijs in sommige gevallen het lesprogramma voor een of meerdere vakken aanpassen en daarmee afbuigen van de “normale” leerlijn. Dit kan zowel voor leerlingen die opvallen in de zin van meer stof aan kunnen, als voor leerlingen die moeite hebben met de geboden stof.

Voor leerlingen die meer aankunnen dan de geboden stof kunnen wij ook een beroep doen op de begaafdheidscoördinator van SCOL. En natuurlijk krijgen deze leerlingen ook extra uitdagende opdrachten zowel binnen als buiten de klas. Daarnaast kunnen deze leerlingen gebruiken maken van Bright Kids.

Pre-teaching en de verlengde instructie biedt o.a. mogelijkheden om leerlingen op hun eigen niveau instructie te geven. Wij werken voor een aantal hoofdvakken met groepsplannen waarbij kinderen ingedeeld worden naar hun niveau en instructie en verwerking krijgen die past bij hun ontwikkeling voor dat vak. Deze groepsplannen worden gemaakt n.a.v. de resultaten uit het leerling volgsysteem en later geëvalueerd om zo nieuwe plannen te kunnen maken en uitvoeren. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de verschillen tussen kinderen.

In de kleutergroepen wordt gewerkt met een planbord om de zelfstandigheid van de kinderen te stimuleren. Ook geeft het planbord de mogelijkheid om meer vanuit de eigen belangstelling van het kind te werken.

In de groepen 1 t/m 8 wordt gewerkt met dagplanningen en werken de kinderen ook met een weektaak. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de verschillen in tempo en niveau tussen de kinderen.

11.16 Ononderbroken ontwikkeling

Op onze school wordt gestreefd naar een ononderbroken ontwikkeling bij de leerlingen. Wij hebben op onze school te maken met verschillen bij leerlingen. Wij streven ernaar om het onderwijsleerproces zo in te richten dat dit mogelijk is. De leerkrachten hebben alle leerlingen goed in beeld. De leerlingen worden door zowel de leerkrachten als de intern begeleider gevolgd met behulp van het LOVS Dia en in Esis.

Voor de groepen 1 en 2 houden we de ontwikkeling bij in het observatie- en registratiesysteem 'Mijn kleutergroep'.

Twee keer per jaar hebben de leerkracht, de intern begeleider en de directeur een leerlingbespreking waarbij bekeken wordt of de leerling zich blijft ontwikkelen volgens zijn leerlijn. Dit doen wij door het vergelijken van de toetsen en onze doelen. Waar nodig wordt het lesaanbod en/of ondersteuning aangepast voor de leerling.

In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) [zie bijlage] staat beschreven welke basisondersteuning en welke extra

ondersteuning we kunnen leveren. Om de ononderbroken ontwikkeling te waarborgen, hanteren we normen voor verlengen (12%), zittenblijven (3%) en de schoolloopbaan (5%). Als de normen overschreden worden, stellen we interventies vast.

11.17 Passend onderwijs

Wij vinden dat elk kind recht heeft op goed en passend onderwijs. In beginsel zijn wij het eens met de stelling dat zo veel mogelijk kinderen regulier primair onderwijs moeten kunnen volgen. Wij realiseren ons dat we een zorgplicht hebben. Onze school richt zich op het geven van basisondersteuning en in enkele gevallen op het geven van extra ondersteuning. In ons schoolondersteuningsprofiel (zie bijlage) hebben we beschreven welke ondersteuning we wel en niet kunnen geven.

Ons samenwerkingsverband maakt hiervoor gebruik van het online Schoolondersteuningsprofiel van Perspectief op School. Dit schoolondersteuningsprofiel wordt jaarlijks herzien waardoor onze school en Samenwerkingsverband over een actueel overzicht beschikt van onderwijskundige informatie in relatie tot passend onderwijs.

Perspectief op School geeft inzicht in de ondersteuning die onze school een leerling kan bieden, in de ambities die wij hebben om ons te ontwikkelen en hoe die ontwikkeling verloopt.

11.18 De zorgstructuur

Op onze school volgen wij de ontwikkeling van het kind voortdurend, formeel gebeurt dit bij de koers-, groeps-, en toetsanalysegesprekken. De leerkracht heeft elk kind goed in beeld. Via de toetsen van LOVS Dia wordt de ontwikkeling van de leerling twee keer per jaar gevolgd. Na de toetsing vinden er toetsanalysebesprekingen plaats met de intern begeleider. Hierin staat de ontwikkeling van de gehele groep, maar ook de individuele leerling centraal. Tijdens deze bespreking wordt de ontwikkeling van de groep als geheel alsmede het leerkrachtgedrag besproken. Daarnaast wordt gekeken naar de ontwikkeling van de subgroepen (basis-meer-minder) en de ontwikkeling van de individuele leerling. Bij het kijken naar de ontwikkeling van de individuele leerling wordt gekeken wat de oorzaak van een stagnatie is en welke interventies nodig zijn om de leerling in ontwikkeling te brengen. De groepsbespreking wordt geleid door de intern begeleider. Onze zorgstructuur is verder te lezen in ons zorgplan.

11.19 Bieden van gelijke kansen

Op onze school willen we in beginsel alle leerlingen gelijke kansen geven. Aan het begin van een cursusjaar en na toetsen bepalen de leraren welke leerlingen extra aandacht krijgen in relatie tot het geven van gelijke kansen. Veelal gaat dit om leerlingen uit lage SES-gezinnen en/of uit gezinnen waarin de ontwikkeling van de talenten van een kind niet gezien en niet ontwikkeld worden (geen stimulerend thuisklimaat).

De kennisagenda van het NRO heeft dit aspect ook opgenomen in haar lijst van zes aandachtspunten:

Er zijn grote verschillen in leerprestaties en schoolloopbanen van leerlingen. Deze verschillen komen deels voort uit ongelijkheid in kansen en uitgangspunten in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk de kansengelijkheid in het onderwijs te bevorderen. Vragen die spelen binnen dit thema gaan in op verklaringen voor kansengelijkheid. Die verklaringen kunnen samenhangen met kenmerken van het onderwijssysteem, zoals vroegselectie, schooladviezen en door-, op- en afstromen. Maar er spelen ook vragen over de relevantie van interacterende contextfactoren (zoals ouders, leraren, scholen, en wijken) voor de verklaring van ongelijkheid in kansen.

Wij zijn aangesloten bij het jeugdeducatiefonds. Dit geeft ons de mogelijkheid een stukje van de kansengelijkheid weg te nemen. Hieruit worden zaken voor individuele kinderen gefinancierd, Ook worden het schoolreisje en kamp voor een aantal kinderen hieruit bekostigd. We zijn voornemens hieruit een specifiek taalprogramma voor NT2 leerlingen aan te schaffen. En aanvullende materialen voor uitdagend en gezond bewegen.

We zijn ons bewust van het belang van kansrijk te adviseren. Dit ook omdat zeker onze leerlingen vaak later tot bloei komen.

We zorgen voor extra aandacht voor- en begeleiding bij het maken van een keus voor een voortgezet onderwijs school.

11.20 Toetsing

De meeste methodes waar we mee werken bieden regelmatig toetsen om te controleren of het geleerde beheerst wordt. Naast deze methodegebonden toetsen nemen wij ook methode onafhankelijke toetsen af van het Dia leerlingvolgsysteem. Hiermee worden de vorderingen van de leerlingen door alle jaren heen gevolgd. Ouders worden

op de rapportbesprekingen geïnformeerd over de toetsresultaten.

In leerjaar 8 doen alle leerlingen mee aan de landelijke eindtoets, op onze school is dit de eindtoets van Dia (vanaf school 23-24 de doorstroomtoets). Leerlingen en hun ouders krijgen in groep 7 een voorlopig advies en in groep 8 een definitief vo-advies voor hun kind. We vinden het belangrijk dat de adviesprocedure zorgvuldig verloopt. Deze is beschreven in onze schoolgids. Waar nodig heroverwegen we het schooladvies naar aanleiding van de eindtoets.

De kinderen van groep 1 en 2 volgen we met behulp van het observatie- en registratiesysteem 'Mijn Kleutergroep'.

11.21 Resultaten

Als school streven wij naar zo hoog mogelijke opbrengsten bij taal, rekenen, begrijpend lezen en de sociaal-emotionele ontwikkeling, passend bij de leerlingen. Als school vinden wij het belangrijk dat elke leerling zich kan ontwikkelen naar zijn eigen onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Dit zal leiden naar een passend en succesvol vervolgonderwijs voor elke leerling.

De ontwikkeling van de leerlingen volgen we op de volgende manier:

- Observerend
- Gebruik van observatie- en volginstrument 'MijnKleutergroep' bij groep 1-2
- A.d.h.v. methodegebondentoetsen
- A.d.h.v. methode onafhankelijke toetsing met het Dia leerlingvolgsysteem in groep 3 t/m 8
- Monitoren van sociaal-emotioneel welbevinden middels een enquête (WMK)

We volgen de leerlingen en passen ons onderwijs aan indien de resultaten van observatie en toetsing hiertoe aanleiding geven. Ouders worden bij zorg betrokken en bij de te nemen acties.

De vorderingen en resultaten van de leerlingen zijn opgenomen in het registratiesysteem 'Mijn kleutergroep', in het LOVS van Dia en in ons administratieprogramma Esis.

Elk half jaar worden er (school- en toets)analyses gemaakt, waarbij de leerontwikkeling van de leerlingen wordt vergeleken met de verwachte ontwikkeling(sdoelen). De analyse wordt besproken op school, op groeps- en individueel niveau. De resultaten hiervan worden ingezet bij het maken van groepsplannen en individuele trajecten voor een enkele leerling of op schoolniveau met de inzet om tot onderwijsverbetering te komen.

11.22 PCA Onderwijskundig beleid

In deze paragraaf beschrijven we de doelen (kwaliteitsindicatoren) van onze school ten aanzien van het onderwijskundig beleid. Het is onze ambitie om ervoor te zorgen dat het onderwijskundig beleid op orde is.

	Kwaliteitsindicatoren
1.	Onze school besteedt planmatig aandacht aan levensbeschouwing, sociale ontwikkeling en maatschappelijke ontwikkeling (burgerschap)
2.	Onze school zorgt voor een breed aanbod met behulp van eigentijdse methodes
3.	Onze school besteedt expliciet aandacht aan kunstzinnige oriëntatie
4.	Onze school besteedt expliciet aandacht aan wetenschap en techniek
5.	Op onze school zorgen we voor een ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen
6.	Op onze school geven we passend onderwijs
7.	Op onze school werken we resultaatgericht
8.	Onze school (de leraren) realiseren passende opbrengsten (resultaten)

Beoordeling

De ambities worden een keer per vier jaar beoordeeld door directie en team m.b.v. de Quick Scan (WMK-PO).

Omschrijving	Resultaat
Onze school besteedt planmatig aandacht aan levensbeschouwing, sociale ontwikkeling en maatschappelijke ontwikkeling (burgerschap)	(ruim) voldoende
Onze school zorgt voor een breed aanbod met behulp van eigentijdse methodes	goed / uitstekend
Onze school besteedt expliciet aandacht aan kunstzinnige oriëntatie	zwak / matig
Onze school besteedt expliciet aandacht aan wetenschap en techniek	(ruim) voldoende
Op onze school zorgen we voor een ononderbroken ontwikkeling van de leerlingen	goed / uitstekend
Op onze school geven we passend onderwijs	goed / uitstekend
Op onze school werken we resultaatgericht	goed / uitstekend
Onze school (de leraren) realiseren passende opbrengsten (resultaten)	goed / uitstekend

Actiepunt	Prioriteit
Versterken van ons kunstzinnig onderwijs	gemiddeld
Beschrijven van de praktische kant van het wetenschap- en techniekonderwijs	gemiddeld

12 Personeelsbeleid

12.1 Integraal personeelsbeleid

Mensen maken kwaliteit.

SCOL kenmerkt zich als een organisatie die vertrouwen heeft in teams en professionals. Teams die de ruimte krijgen om het beste onderwijs te geven én daar ook de verantwoordelijkheid voor nemen. De basis van onze organisatie zijn de medewerkers en schoolteams die direct aan het primaire proces bijdragen; ieder dag weer en telkens een beetje beter. Zij kennen als geen ander de leerlingen, de ouders en wat zich in de wijk afspeelt en zij weten vanuit hun vakmanschap wat nodig is.

Bewaken van de continuïteit

Het groeiende personeelstekort, gezonde financiële huishouding en de fluctuerende formatie vragen om een meerjarige formatieplanning. Bovendien vraagt de huidige, gespannen arbeidsmarkt op onderdelen mogelijk om aanscherping van bestaand beleid en/of een andere manier van werken en werven, met meer slagkracht, flexibiliteit en differentiatie. Beleidsrijke, strategische meerjarige personeelsplanning is daarom een belangrijk thema; met als focus behoud, werven en opleiden.

Centraal staat het ontwikkelen en inzetten van talent en persoonlijk leiderschap, op basis van eigen verantwoordelijkheid passend bij de doelen van de school/organisatie, persoonlijke drijfveren en draagkracht van de medewerker.

Thema's

1. Zorg dragen voor goed werkgeverschap door leidinggevendenden om verzuim te verminderen, duurzame inzetbaarheid te stimuleren en uiteindelijk medewerkers langer vitaal en met plezier te laten werken.
2. Het anticiperen op de krimpende arbeidsmarkt door interactie en duurzame verbinding met opleidingen, arbeidsmarkt en omgeving.
3. Voor goede onderwijskwaliteit is het nodig dat medewerkers blijven leren en door passend opleidingsaanbod in staat worden gesteld de functie goed te vervullen. Ruime opleidings- en doorgroeimogelijkheden maken van SCOL een aantrekkelijke werkgever. De SCOL academie zal de komende jaren verder ontwikkelen om aan te sluiten op de vraag naar scholing en professionaliseringsbehoeften onder de medewerkers van SCOL.

In het eerste halfjaar van 2023 zal door het schrijven van de schoolplannen duidelijk worden wat de focus en de prioriteitstelling van de scholen zal zijn de komende vier jaar. Door de gewenste (zowel in kwantiteit als kwaliteit) personele bezetting in 2027 met de aanwezige personele bezetting te vergelijken wordt (waarschijnlijk) een kloof zichtbaar. De vraag die ontstaat is welke activiteiten ondernomen kunnen worden om deze kloof tijdig te dichten. De afdeling HRM zal in samenspraak met de directeuren de relevante data leveren en op basis daarvan adviseren. Een

vlootsschouw is hier onderdeel van. Hiermee wordt inzicht verkregen in de aanwezige kennis, talenten en competenties van medewerkers en wordt gekeken naar de gewenste samenstelling van het team om de doelstellingen in 2027 te realiseren. Op basis van deze informatie kan meer gericht en proactief worden geïnvesteerd in passende oplossingen op het gebied van behoud, werven en opleiden.

12.2 De gesprekkencyclus

Naast de ontwikkeling van onze leerlingen besteden we uiteraard ook aandacht aan onze eigen ontwikkeling. Een snel veranderende samenleving dwingt ons om mee te veranderen. Om een leven lang goed les te kunnen geven, is een leven lang leren noodzakelijk. Zoals het welbevinden van onze leerlingen belangrijk is voor hun functioneren, hechten we ook waarde aan het professionele welbevinden van onze medewerkers.

Onze school kent een gestructureerde gesprekkencyclus. De gesprekkencyclus geldt voor alle leerkrachten (LB, LC en LD), maar ook voor andere functies. De cyclus is afgestemd op de bekwaamheid van leerkrachten (start-, basis- en vakbekwaam). Binnen SCOL worden de op het werken in de klas gerichte eisen van de cao aangevuld met eisen op het gebied van samenwerken met collega's en ouders, en met school specifieke eisen. We leggen vast wat het onderscheid tussen start-, basis- en vakbekwaam binnen SCOL in essentie bepaalt. Dit bespreken en ontwikkelen we binnen een professioneel kennisplatform, die hiertoe regelmatig samenkomen.

12.3 Professionele cultuur

Onze school hecht veel belang aan een professionele cultuur, aan het samen leren en werken. Daarom werken we met zogenaamde professionele leergemeenschappen en met werkgroepen. Op deze wijze is geborgd dat de leerkrachten betrokken zijn bij het ontwikkelen van het (onderwijskundig) beleid van onze school.

(Deze (intervisie)groepen worden samengesteld door de directie of op verzoek van de teamleden zelf. Aan de orde komen bijvoorbeeld schoolthema's die gezamenlijk worden uitgewerkt. De schoolthema's hangen samen met de schoolontwikkelpunten. In overleg worden de thema's –voorzien van concrete opdrachten- door de directie toegekend aan de groepjes).

12.4 Bekwaamheid

Op onze school werken bevoegde en bekwaame leraren. De schoolleider beschikt over een diploma van een opleiding voor schoolleiders. Bij aanname van leraren en/of docenten wordt direct gestart met de ontwikkeling van de bekwaamheid (start-, basis-, en vakbekwaam). In de gesprekkencyclus bespreken we hoe leraren zich kunnen ontwikkelen van de ene fase naar de volgende fase van bekwaamheid. Op onze school werken een aantal medewerkers met een specifieke aanvullende taak naast het lesgeven namelijk; een intern-begeleider, rekenspecialist, taalcoördinator, cultuurcoördinator, techniek- en wetenschapsspecialist en een ict-coördinator. Deze medewerkers hebben specifieke scholing gevolgd om deze taak effectief te kunnen vervullen. Gelet op het tekort aan onderwijzend personeel staat er veel druk op het aanstellen van bevoegde en (start)bekwaame leerkrachten. De directie beschikt over een overzicht van alle leerkrachten, hun bevoegdheid en hun bekwaamheid, en over een plan van aanpak in het geval leerkrachten (toch nog) niet bevoegd zijn.

12.5 Begeleiding

Nieuwe leraren en docenten krijgen een traject aangeboden dat aansluit bij de omschrijving in de cao. De SCOL academie is voornemens jaarlijks een bijeenkomst voor startende leraren en docenten (po en vo) te organiseren. Nieuwe leraren en docenten krijgen snel een mentor toegewezen die hen ondersteunt bij alle zaken omtrent lesgeven en lesvoorbereiding. De ontwikkeling van de startende leraar en docent wordt inzichtelijk en meetbaar door het persoonlijk ontwikkelplan of portfolio. Dit gebeurt door individuele ontwikkeldoelen vast te leggen, reflectiemomenten op te schrijven en te kijken naar competenties die belangrijk zijn om te ontwikkelen vanuit het perspectief van de school. SCOL biedt daarop gerichte trainingen in de SCOL-academie en faciliteert intervisie voor startende leerkrachten.

12.6 Werkverdelingsbeleid

Op onze school krijgen alle leerkrachten elk schooljaar taken toebedeeld. Vóór de zomervakantie wordt met iedere individuele werknemer schriftelijke afspraken gemaakt over het aantal lesuren of lesgebonden en/of behandeltaken, de tijd voor voorbereiding en nazorg, de professionalisering en het taakbeleid.

12.7 Scholing

Binnen SCOL vindt continu leren plaats.

- **Persoonlijke scholing:** Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de schoolverbeterdoelen, en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan).
- **Teamgerichte scholing:** De directie organiseert en faciliteert teamgerichte scholing. Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen) van de school. De scholing is opgenomen in de scholingsagenda. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak.
- **SCOL academie:** Binnen de SCOL Academie organiseert SCOL brede scholingsactiviteiten, een verplichte kennismakingsdag voor nieuwe collega's en in company trainingen door zowel eigen trainers als externe partijen. Alle trainingen staan open voor inschrijving via het SCOL-intranet.
- **Kenniskringen:** Binnen SCOL hebben we professionele leergemeenschappen (kenniskringen), waarin leraren samen lerend het primaire proces ontwikkelen. Wij vinden het van belang dat binnen de door de schoolleiding gestelde kaders de medewerkers zoveel mogelijk betrokken worden bij en mede vormgeven van de schoolontwikkeling. Het gaat bijvoorbeeld over de kenniskring IB, taalcoördinatoren en gedragsspecialisten.
- **Kennisplatforms:** Op bovenschools niveau hebben we diverse platforms waarin scholen kennis en vaardigheden uitwisselen en beleid ontwikkelen voortkomend uit de strategische koers, bijvoorbeeld op HRM, kwaliteitszorg en de doorgaande lijn po-vo, ICT & digitale geletterdheid en levensbeschouwelijke burgerschap. Deze onderwerpen worden jaarlijks geëvalueerd.
- In 2016 is bewust gekozen met meerdere besturen samen te werken in een partnerschap SO&P met de PABO Hogeschool Leiden. Scholen die studenten van deze opleiding plaatsen zijn zgn. opleidingsscholen. Studenten leren les te geven in de praktijk. Het deelnemen aan de Opleidingsschool en het gebruik maken van trainingen daarvan, maakt dat we leren en onszelf ontwikkelen.
- **Samenwerkingsverband:** SCOL zit vanuit haar maatschappelijke opdracht in het samenwerkingsverband PPO Leiden en Duin en Bollenstreek. Vanuit het samenwerkingsverband PPO worden voor het po diverse flitsworkshops georganiseerd.

12.8 Vrouwen in de schoolleiding

Binnen de scholen van SCOL wordt gestreefd naar een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de schoolleiding. Op dit moment wordt geconstateerd dat er een evenredige verdeling zichtbaar is binnen de scholen.

13 Organisatiebeleid

13.1 De schoolleiding

Op de Pacellschool is op dit moment een organisatiestructuur die er als volgt uitziet:

- een directeur
- een teamleider als lid van het managementteam
- een intern begeleider tevens lid van het managementteam
- Senior leerkrachten met een specifieke verantwoordelijkheid te weten:
 - *de rekenspecialist
 - *de taalcoördinator
 - *de gedragsspecialist
 - *de techniek- en wetenschapsspecialist
 - *de ICT-er
 - *de cultuurcoördinator
 - *VVTO coördinator
- groepsleerkrachten
- vakleerkracht gymnastiek
- onderwijsondersteunend personeel; een leraar ondersteuner, onderwijsassistenten, een conciërge en een administratieve kracht

De school heeft de beschikking over een leerlingenraad, een ouderraad (OR) en een medezeggenschapsraad (MR). Op stichtingsniveau is er een GMR.

Onze school is onderdeel van SCOL. De directie is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het uitvoeren van het beleid op onze school.

De intern begeleider, de teamleider en de directeur vormen samen het management van de school.

De intern begeleider, in samenspraak met de directeur, coördineert en bewaakt de leerlingzorg en de kwaliteit van het onderwijs voor de school.

De groepsleerkrachten zijn primair verantwoordelijk voor de groep die aan hen is toevertrouwd. Zij begeleiden alle kinderen in hun ontwikkeling en sturen alle processen die daarbij horen aan. Hierin worden zij ondersteund door de intern begeleider en de onderwijsassistenten.

Het onderwijs ondersteunend personeel zorgt voor ondersteuning van de organisatie als geheel, binnen hun specifieke taken.

13.2 Groeperingsvormen

De school gaat uit van een leerstofjaarklassensysteem. In enkele gevallen worden er combinatieklassen gevormd. De lessen worden in het algemeen in de groep aangeboden aan de leerlingen. De combinatiegroepen kunnen gedurende de week op bepaalde tijden gesplitst worden. Soms wordt er tijdelijk (bij calamiteiten) voor gekozen 2 kleine groepen te combineren.

13.3 Lestijden

Lestijden

Op onze school hanteren we de volgende lestijden voor alle groepen:

Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 8.30 - 12.00 uur en 13.00 - 15.00 uur. Op woensdag: 8.30 - 12.15 uur.

13.4 Schoolklimaat

De Pacellschool hecht aan een veilige en verzorgde schoolomgeving. De mensen in en om school voelen zich gewaardeerd en geaccepteerd en werken met plezier met elkaar samen.

We staan open voor ouders zowel om met elkaar in gesprek te gaan als om te komen kijken in de groepen bij de kijkmomenten in de klas. Maar ook door te helpen bij bijvoorbeeld uitstapjes, workshops en excursies.

In ons Pestprotocol hebben we gedragsregels voor iedereen in de school beschreven. Een positief schoolklimaat bevordert de betrokkenheid en het gevoel van veiligheid van medewerkers en leerlingen. Leerkrachten en ouders leven gedrag voor. Wij spreken elkaar daarop aan. In alles wat we doen leren leerlingen sociale- en maatschappelijke competenties ontwikkelen. Onze aanpak De Vreedzame School geeft mogelijkheden daar mee te oefenen. Wij hebben gedragsregels in school en klassenregels in de groepen.

Vanuit De Vreedzame school werken we met een leerlingenraad en leerlingmediatoren.

Wij werken in een fijn gerenoveerd en aangepast gebouw.

13.5 Veiligheid

Veiligheidsbeleid

De Pacellschool heeft een veiligheidsbeleid, waarmee zij de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en leraren waarborgt. Het veiligheidsbeleid is geschreven uitgaand van de wettelijke eisen; er zijn protocollen opgenomen hoe te handelen bij ernstige incidenten in de school. In het plan is ook aandacht voor het omgaan met nieuwe media. Daarnaast is geregeld hoe de incidentenregistratie is vormgegeven: Incidenten die op de school plaatsvinden, worden op basis van de maatregelen uit het beleid afgehandeld. De school heeft een preventiemedewerker die zorgt voor de actualisering en uitvoer van het veiligheidsbeleid.

Anti-pestcoördinator

Om ervoor te zorgen dat leerlingen en ouders een toegankelijk aanspreekpunt binnen de school hebben in het geval van pesten heeft de school een gedragsspecialist, die tevens anti-pestcoördinator is. In situaties waarin gepest wordt kunnen leerlingen, ouders en medewerkers bij deze persoon of de intern begeleider terecht.

De directie en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op.

13.6 Registraties

De school registreert incidenten in een registratiesysteem, te weten in Esis. De preventiemedewerker, leerkracht

en/of ib-er registreert ongevallen en incidenten met behulp van een format.

Een incident wordt geregistreerd als wordt ingeschat dat het werkelijk een incident is, of na een officiële klacht. De gegevens worden jaarlijks geëvalueerd. In overleg met de directie worden op basis daarvan verbeterpunten vastgesteld.

13.7 Preventie

Binnen onze school zijn in samenspraak met de leerlingen gedragsregels opgesteld. Er zijn school- en klassenregels (w.o. pleinregels; de regels zijn m.n. gedragsregels: hoe ga je met elkaar om?). We borgen deze regels door het gedragsprotocol regelmatig met elkaar te bespreken.

Tijdens de lessen van De Vreedzame School worden jaarlijks regels voor in en buiten de klas opgesteld en levend gehouden. Hiermee zijn afspraken dan ook voldoende geborgd.

De school beschikt over een gedragsprotocol waarvan ons pestprotocol een onderdeel is.

De school beschikt over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, te weten De Vreedzame School. De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag.

13.8 Monitoring

Om de sociale veiligheid van de leerlingen te waarborgen nemen we jaarlijks de veiligheidsmonitor uit WMK bij de leerlingen af. Ook bevragen we een keer per twee jaar de ouders en het personeel. Aan de hand van de resultaten van de monitor krijgt de school inzicht in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen. De resultaten worden geanalyseerd en verdiept bijvoorbeeld door middel van gesprekken met leerlingen of ouders. Waar nodig worden verbetermaatregelen genomen. De monitoringsgegevens worden aangeleverd bij de Inspectie van het Onderwijs.

13.9 Informatie veiligheid

De school beschikt over een klachtenregeling (zie schoolgids), een klachtencommissie en een (interne en externe) contact/vertrouwenspersoon. In de schoolgids en via de website worden ouders geïnformeerd over aspecten van sociale veiligheid. De school beschikt over 6 BHV'ers en een preventiemedewerker.

13.10 De contactpersoon

De school heeft een contactpersoon, welke zo nodig verwijst naar de gedragsspecialist, intern begeleider van de organisatie of de externe vertrouwenspersoon.

13.11 Samenwerking

Onze school werkt effectief samen met:

- *Voorschoolse voorzieningen.* Deze samenwerking is m.n. gericht op informatie-uitwisseling over leerlingen in achterstandsituaties (mits toestemming van ouders daarvoor gegeven is) en het realiseren van een doorgaande leerlijn.
- *Vervolgscholen.* Daarnaast werken we samen met vervolgscholen (ook bij een tussentijds vertrek). In alle gevallen betrekken we ouders bij de overgang van hun kind (voorschool – school; school – voortgezet onderwijs; school – andere school). Binnen SCOL hebben we een Kenniskring po-vo.
- *Samenwerkingsverband.* Met betrekking tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werken we samen met het samenwerkingsverband en met zorgpartners.
- *Gemeente.* Tenslotte werken we constructief samen met de gemeente; afspraken in het kader van de lokale educatieve agenda, m.b.t. vroegschoolse educatie en Gelijke Kansen voeren we uit.

13.12 Educatief partnerschap

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de algemeen menselijke en de cognitieve ontwikkeling van (hun) kinderen. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Wij voeren ouder-kind gesprekken in alle leerjaren.

13.13 Uitstroom naar vo

Als school hanteren wij een zorgvuldige adviesprocedure welke opgenomen is in de schoolgids. Wij hebben onze leerlingen tijdens hun schoolcarrière op onze school nauwlettend gevolgd middels de methodegebonden toetsen, de LOVS toetsen van Dia en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Tevens is er de mogelijkheid tot het afnemen van het Drempelonderzoek. Dit voor leerlingen waarvan op grond van de ontwikkeling en resultaten verwacht mag worden dat de leerling in aanmerking zou komen voor Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO).

Op basis hiervan wordt een weloverwogen advies voor het vo gegeven. In groep 7 wordt een voorlopig advies geformuleerd welke met de leerling en zijn ouders gedeeld wordt. In groep 8 volgt het definitieve vo advies in januari. De leerlingen maken in groep 8 de landelijke eindtoets van Dia waarna bij een afwijkende score het definitief advies aangepast kan worden. Het definitieve advies kan niet naar beneden bijgesteld worden.

De overdracht van leerlinggegevens naar vo vindt plaats via een Digitaal Overdrachts Dossier (DOD) en kan vergezeld gaan van een mondelinge toelichting, de zogeheten warme overdracht.

De ouders/verzorgers nemen de uiteindelijke beslissing in de schoolkeuze voor hun kind.

Wij willen ervoor zorgen dat onze leerlingen een soepele overgang hebben naar het voortgezet onderwijs dat bij ze past. Voor ons is het belangrijk om inzicht te krijgen in waar onze leerlingen na groep 8 terechtkomen en wat zij (extra) nodig hebben om in het voortgezet onderwijs te slagen.

13.14 Privacy

Op de website van het schoolbestuur, SCOL, staat het privacyreglement en andere relevante informatie (scoleiden.nl/privacy). Wij houden ons bij het verwerken van persoonsgegevens aan de eisen in de privacywet (AVG). Dit betekent onder andere dat wij niet meer gegevens verzamelen en bewaren dan noodzakelijk is, dat ouders deze gegevens kunnen inzien en dat wij altijd toestemming vragen wanneer wij foto's of ander beeld willen gebruiken waar leerlingen herkenbaar op staan.

13.15 Voorschoolse voorzieningen

We onderhouden een goede relatie met de peuterspeelzalen in onze wijk en indien daartoe aanleiding is en/of door ouders toestemming gegeven is er een (warme) overdracht.

13.16 Opvang op school

Onze school beschikt over voorzieningen voor tussenschoolse opvang.

Het is ons streven om intensief samen te werken met instanties en verenigingen in de wijk in relatie tot de naschoolse opvang. Momenteel hebben we te maken met "BLOS" en "Smalsteps" voor de voor- en naschoolse opvang.

We onderhouden contact met medewerkers van SOL (Samen Ondernemend Leren) en Inclusio. Zij zijn een organisatie met specifieke expertise op het gebied van jeugd en jongeren en hebben als opdracht het ontwikkelen van nieuwe initiatieven die bijdragen aan veilige, gezonde en kansrijke wijken. Zij verzorgen in samenwerking met stagiaires van MBO-Rijnland beweegactiviteiten bij de tussenschoolse opvang.

Ook kunnen zij de contacten tussen school, aanbieders van naschoolse opvang en de verschillende verenigingen en instanties versterken.

14 Financieel beleid

14.1 Algemeen

Alle financiële middelen worden toegekend aan de scholen, echter dragen scholen ook bij aan bovenschools kosten. Het beschikbare budget per school wordt bepaald door de Rijksbekostiging en overige middelen o.a. Passend Onderwijs via de Samenwerkingsverbanden. Het aantal en type leerlingen per teldatum zijn bepalend voor de bedragen. Iedere school heeft haar financiële budget waarmee de formatie dient te worden ingezet en waarbij tevens keuzes gemaakt worden van materiële uitgaven. De baten en lasten van de ouderbijdragen worden grotendeels budgetneutraal begroot.

14.2 Rapportages

Directeuren hebben toegang tot de exploitatieoverzichten per school via de applicatie Capisci. Eens per 4 maanden bespreekt de directeur de financiële resultaten van de school met de afdeling financiën en vervolgens met het college van bestuur. Op dat moment wordt ook verslag gedaan met betrekking tot de uitgaven voor personeel en ziekteverzuim. Vanaf 2023 wordt gestart met het opnemen van een prognose van de financiële eindresultaten van het kalenderjaar en dient tevens als sturingselement.

14.3 Sponsoring

Binnen SCOL vinden met de publieke middelen geen sponsoractiviteiten plaats.

14.4 Begroting(en)

Formatiebegroting

In het voorjaar stelt de directeur jaarlijks in overleg met de afdelingen HRM en financiën een personeelsformatieplan op. Hierin worden de inzet van middelen met betrekking tot de reguliere formatie en eventuele projectformatie begroot. Het personeelsformatieplan wordt op sectorniveau besproken met de GMR en op schoolniveau met de DMR.

Begroting

De directeur stelt jaarlijks in overleg met de afdelingen financiën, huisvesting, ICT en HRM een meerjarenbegroting op met een toelichting. Daarin zijn alle baten en lasten van de school opgenomen waarvoor de directeur verantwoordelijk is. De exploitatiebegroting is gebaseerd op het koersplan van SCOL en het schooljaarplan van de school. De meerjarenbegroting wordt jaarlijks voorafgaande aan het kalenderjaar opgesteld door de directeuren en vastgesteld door het college van bestuur en de raad van toezicht. De vastgestelde begroting is taakstellend voor het college van bestuur en de directeuren van de scholen. Dat betekent dat in principe geen uitgaven kunnen worden gedaan, zonder dat deze zijn begroot. De begroting is hiermee een belangrijk sturingselement. De meerjarenbegroting wordt op sectorniveau besproken met de GMR en op schoolniveau met de DMR.

14.5 NPO-gelden

In het schooljaar 2021-2022 werden door de overheid de zogenaamde NPO-gelden verstrekt om de opgelopen achterstanden (door Corona en lockdowns) weg te werken. Voor de jaren 2021-2022 en 2022-2023 hebben we een NPO-plan opgesteld waarin de door ons gekozen interventies zijn uitgewerkt. Inmiddels is beslist dat we ook in 2023-2024 en 2024-2025 gebruik kunnen maken van de toegekende NPO-gelden. We zullen daarom voor die cursusjaren ook een NPO-plan opstellen.

14.6 Onderwijsachterstandsgelden

Onze school ontvangt geoormerkte financiële middelen in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Onze achterstandsscore is: (37,61). Wij besteden deze middelen aan waar ze voor bedoeld zijn. In de praktijk worden deze gelden veelal ingezet voor extra impulsen aan de taalontwikkeling.

14.7 Exploitatiebegroting

De directeur stelt jaarlijks in overleg een voorstel op voor een begroting voor het komende kalenderjaar met een toelichting (exploitatiebegroting). Daarin zijn alle inkomsten en uitgaven van de school opgenomen waarvoor de directeur verantwoordelijk is. De exploitatiebegroting is gebaseerd op het beleidsplan van de school.

Daarnaast stelt de directeur jaarlijks in het voorjaar in overleg met de beleidsmedewerker P&O een personeelsformatieplan op. Hierin worden de inzet van middelen met betrekking tot basis-formatie, wegingsgelden en impuls-gelden verantwoord. Het personeels-formatieplan wordt besproken met de MR (in samenspraak met de afdeling P&O). Maandelijks wordt het formatieoverzicht ter controle aan de schooldirectie toegestuurd. Deze controleert dit overzicht met zijn eigen 'uitputtingsoverzicht'. Verschillen worden direct besproken met de afdeling P&O en Financiën.

Onze school beschikt vervolgens over een meerjaren exploitatiebegroting met een geldigheid van vier jaar (personeel en materieel). Deze begroting wordt opgesteld op hoofdlijnen en getoetst aan het meerjarenbeleidsplan. De ontwikkeling van het aantal leerlingen en de gewogen gemiddelde leeftijd van het onderwijspersoneel zijn bepalende indicatoren voor de meerjarenbegroting.

De meerjaren investeringsbegrotingen (OLP, ICT, meubilair, apparatuur) worden afgeleid van de gegevens die zijn verkregen uit de zogenaamde nulmetingen. Vanaf het jaar 2005 zijn de investeringen geactiveerd en op basis van de gekozen afschrijvingstermijnen wordt bepaald wanneer de investering is afgeschreven.

15 Kwaliteitsbeleid

15.1 Kwaliteitszorg

Kwaliteit is de mate waarin de school er in slaagt de gestelde doelen met betrekking tot de leerlingresultaten

(kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming) en de processen te realiseren naar tevredenheid van zichzelf, het bestuur, de afnemers van het onderwijs en de inspectie. SCOL gaat in de kwaliteitszorg systematisch en cyclisch te werk en hanteert daarvoor de PDCA-cyclus in combinatie met het model Regie op Onderwijskwaliteit. Door consequent bezig te zijn met de kwaliteitscyclus borgen we alles wat goed gaat en nemen we waar nodig verbetermaatregelen.

I. Systematische dataverzameling

Om te weten hoe het gesteld is met de kwaliteit van het onderwijs en de doelen / eigen ambities van de scholen, verzamelt de school systematisch met behulp van diverse instrumenten gegevens over de Opbrengsten, Leerproces, Schoolklimaat en Veiligheid en HRM. Bij de dataverzameling betrekken we diverse stakeholders, zoals leerlingen, leraren, ouders en andere externen. De meeste metingen vinden op vaste tijdstippen in het jaar plaats volgens een vastgestelde planning. De acties die dit oplevert nemen we mee in de jaarplannen.

Instrumenten

Veel instrumenten worden SCOL-breed ingezet, zoals: de toetsen van het Leerlingvolgsysteem van Dia en WMK (tevredenheidsonderzoeken, Quickscans, Schooldiagnose), lesobservaties. Daarnaast zijn er een aantal schoolspecifieke instrumenten, zoals methodegebonden toetsen en het observatie en registratiesysteem "Mijn kleutergroep". Naast meetbare instrumenten, proberen we ook merkbare signalen mee te nemen, die bijvoorbeeld naar voren komen uit observaties en gesprekken.

Zelfevaluatie

We zijn voornemens om de basiskwaliteit een keer per twee jaar in kaart te brengen middels een zelfevaluatie. Hiervoor maken we onder meer gebruik van het instrument WMK-PO.

Collegiale visitatie

Binnen SCOL hebben we een werkwijze collegiale visitatie (zie draaiboek collegiale visitatie). Iedere school ontvangt tenminste een keer in de vier jaar een collegiale visitatie, volgens een planning. De school presenteert zich mede aan de hand van de zelfevaluatie en een leervraag. De collegiale visitatiecommissie, bestaande uit po- en vo-collega's, een beleidsmedewerker O&K en een externe procesbegeleider spiegelt, houdt de school als 'critical friend' een spiegel voor.

II. Cyclische werkwijze

Jaarplan

Jaarlijks maken de directeur en het team, een jaarplan met speerpunten. Dit vindt plaats in het perspectief van de streefdoelen in het schoolplan en op basis van de tussentijds verzamelde data (bijvoorbeeld Onderwijsresultaten, WMK, zelfevaluatie, collegiale visitatie, audit). Aan dit jaarplan is een begroting gekoppeld. Een werkgroep of PLG werkt de speerpunten op school uit. De directie monitort de voortgang van het jaarplan met het team.

Rapportage

Drie keer per jaar rapporteren de directeuren aan het college van bestuur door middel van een rapportage. Het jaarplan met speerpunten vormt de aanzet hiervoor. Geëvalueerd wordt of de toetsbare doelen die de school heeft geformuleerd ook daadwerkelijk zijn behaald en waar nodig volgen er verbeteracties uit. De gesprekken vinden plaats in oktober (nadruk op resultaten, veiligheid en tevredenheidsonderzoeken), februari (monitoring van de voortgang van het jaarplan/ speerpunten) en juni (evaluatie). Aan het einde van het jaar leggen we middels de evaluatie van het jaarplan verantwoording af voor wat betreft de realisatie van onze verbeterdoelen en de behaalde resultaten.

Doel-en Opbrengstgericht werken

Binnen SCOL beschouwen de scholen de ontwikkeling van de leerlingen met de verwachte ontwikkeling. Dit gebeurt bijvoorbeeld door middel van trendanalyses op school-, groeps- en leerlingniveau. Waar nodig wordt het onderwijs afgestemd op de leerlingen. De veranderingen leiden tot concrete invulling in de praktijk van alledag van waar de school voor staat.

III. IPB

We hebben onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons integraal personeelsbeleid. Daardoor borgen we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt (zie HRM).

15.2 Kwaliteitskaarten

Op onze school ontwikkelen we kwaliteitskaarten. Een kwaliteitskaart geeft de visie en de doelen van onze school bij een bepaald thema. De belangrijkste kwaliteitskaarten hangen samen met het lesgeven van de leraren, zie ook het hoofdstuk Personeelsbeleid. Daarnaast maken scholen eigen kwaliteitskaarten (Zelfevaluatie, Quickscans etc) om de onderwijskwaliteit te borgen. Op basis van de uitkomsten en keuzes stellen we actiepunten vast. Dit is opgenomen in onze meerjarenplanning kwaliteitszorg.

De kwaliteitskaarten die samenhangen met het (les)gedrag van de leraren worden ook gebruikt bij ons personeelsbeleid. Leraren voeren zelfevaluatie uit, ontwerpen persoonlijke plannen en gaan daarover in gesprek met collega's en leidinggevend (gesprekscyclus). Op deze manier hebben we onze kwaliteitszorg gekoppeld aan ons personeelsbeleid. We borgen daardoor dat schoolontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling parallel verloopt.

15.3 Leiderschap

Op onze school vinden we onderwijskundig leiderschap belangrijk. We zijn sterk gericht op het steeds verbeteren van onze persoonlijke kwaliteit (zowel directie als team). Het uitgangspunt voor onze professionalisering is onze visie die vertaald is in ambities, in indicatoren voor ons (onderwijskundig) handelen.

15.4 Kwaliteitscultuur

Op onze school werken alle medewerkers samen in een professionele kwaliteitscultuur. Met elkaar creëren wij een leeromgeving waarbij alle medewerkers met en van elkaar leren. De directie van de school zorgt voor een cultuur waarin de medewerkers samenwerken.

15.5 Inspectie

Onze school heeft op 9 december 2014 een schoolbezoek gehad van de inspectie. We beschikken over een rapport met de bevindingen. De inspectie heeft geconcludeerd dat de kwaliteit van het onderwijs op onze school op orde is: onze school heeft een basisarrangement (voldoende).

Op 15 mei 2020 heeft het bestuur en meerdere scholen een bezoek gehad heeft in het kader van het vierjaarlijks bezoek aan bestuur en scholen.

15.6 Quick Scan

De Quick Scan (WMK-PO) is conform onze meerjarenplanning afgenomen in nov. 2020. Het responspercentage was 90%. De gemiddelde score was: 3,36.

15.7 Vragenlijst Leraren

De vragenlijst voor Leraren (WMK) is afgenomen in mei 2021. De vragenlijst is gescoord door de leraren. Het responspercentage was 64%. De leraren zijn gemiddeld genomen tevreden over de school. Gemiddelde score: 3,32.

15.8 Vragenlijst Leerlingen

De vragenlijst voor Leerlingen (WMK-PO) is afgenomen in mei 2021. De vragenlijst is gescoord door de leerlingen van groep 6, 7 en 8. Het responspercentage was 88%. De leerlingen zijn gemiddeld genomen tevreden over de school. Gemiddelde score: 3,16.

Onze leerlingen zijn ook betrokken bij de kwaliteitszorg van de school: de leerlingenraad bespreekt één keer per maand allerlei zaken die van belang zijn voor de ontwikkeling van de school.

15.9 Vragenlijst Ouders

De vragenlijst voor Ouders (WMK) is afgenomen in mei 2021. De vragenlijst is gescoord door ouders van de school. Het responspercentage was 15%. De ouders zijn gemiddeld genomen tevreden over de school: score 3,06.

De ouders zijn ook betrokken bij de kwaliteitszorg van de school via de Ouderraad en de MR.

15.10 Meerjarenplanning

Binnen SCOL hebben we een meerjarenplanning voor de kwaliteitszorg opgesteld. Daarin zijn bijvoorbeeld opgenomen: de afname van de Veiligheidsmonitor, Quickscans, Schooldiagnose en Tevredenheidsonderzoeken (zie bijlage). De school heeft deze waar nodig aangepast aan de specifieke situatie op de school. Op basis van de

uitslagen van de diverse instrumenten voor kwaliteitszorg stellen we (als team) actiepunten vast die worden opgenomen in ons jaarplan.

15.11 Kwaliteitshandboek en kwaliteitskalender

De meerjarenplanning is gekoppeld aan een kwaliteitshandboek SCOL en aangevuld met de situatie op school. In het kwaliteitshandboek beschrijven we per meting (wat meten we wanneer?) het beleid (hoe pakken we dat aan?) ten aanzien van de meting. Daarnaast beschikken we over een kwaliteitskalender. Deze kalender geeft inzicht in al onze kwaliteitsactiviteiten (wat doen we wanneer?)

15.12 Verantwoording en dialoog

De inhoud van de metingen, de uitslagen (data), de keuzes voor actiepunten en de voortgang met betrekking tot de verbeterplannen (en de effecten) daarvan bespreken we met ons bestuur (middels de rapportage), de ouders (MR) en de leerlingen (leerlingenraad). De hoofdlijnen publiceren we in ons jaarverslag, op onze website en in de schoolgids. Ook verantwoordt onze school zich op de website Scholen op de Kaart.

16 Basiskwaliteit

16.1 Basiskwaliteit

Onze school levert basiskwaliteit gelet op het toezichtkader van de inspectie. De basiskwaliteit brengen wij tenminste 1 x per twee jaar middels een zelfevaluatie (zie onze meerjarenplanning). Op basis van de meting stellen we actiepunten vast die we verwerken in onze jaarplannen.

16.2 PCA Basiskwaliteit

Kwaliteitsindicatoren	
★	Op onze school is er sprake van een effectief onderwijsleerproces <i>Eigen kwaliteitsaspect bij standaard OP3 - Pedagogisch-didactisch handelen</i>
2.	Op onze school realiseren we voldoende resultaten <i>Eigen kwaliteitsaspect bij standaard OP2 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding</i>
3.	Op onze school is er sprake van een prettig en veilig schoolklimaat <i>Eigen kwaliteitsaspect bij standaard VS2 - Schoolklimaat</i>
★	Op onze school is er sprake van systematische kwaliteitszorg <i>Eigen kwaliteitsaspect bij standaard OP2 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding</i>

Beoordeling

De basiskwaliteit wordt twee keer per vier jaar gemeten: 1 x met WMK en 1x met MSP

Omschrijving	Resultaat
Basiskwaliteit PO 2021 - Aanbod (OP1)	3,92
Basiskwaliteit PO 2021 - Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)	4
Basiskwaliteit PO 2021 - Pedagogisch-didactisch handelen (OP3)	3,94
Basiskwaliteit PO 2021 - Onderwijstijd (OP4)	3,9
Basiskwaliteit PO 2021 - Afsluiting (OP6)	4
Basiskwaliteit PO 2021 - Veiligheid (VS1)	3,88
Basiskwaliteit PO 2021 - Schoolklimaat (VS2)	4
Basiskwaliteit PO 2021 - Resultaten (OR1)	3,5
Basiskwaliteit PO 2021 - Sociale en maatschappelijke competenties (OR2)	3,75
Basiskwaliteit PO 2021 - Visie, ambities en doelen (SKA1)	4
Basiskwaliteit PO 2021 - Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2)	4
Basiskwaliteit PO 2021 - Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3)	4

Actiepunt	Prioriteit
De school brengt de resultaten m.b.t. de sociale en maatschappelijke ontwikkeling betrouwbaar en inzichtelijk in kaart	gemiddeld

Bijlagen

1. basiskwaliteit

17 Stelselkwaliteit

17.1 Stelselkwaliteit

Onze school levert stelselkwaliteit gelet op het toezichtkader van de inspectie. Onze eigen scores (zelfevaluatie) zijn: op alle 4 onderdelen 4(uitstekend)

17.2 PCA Stelselkwaliteit

	Kwaliteitsindicatoren
1.	Het onderwijs brengt leerlingen kennis, houdingen en vaardigheden bij die aansluiten bij de behoeften van de samenleving en bij de mogelijkheden en talenten van leerlingen (kwalificatie).
2.	Het onderwijs draagt bij aan de verwerving van de sociale en maatschappelijke competenties die nodig zijn om optimaal te kunnen deelnemen en bijdragen aan de samenleving (socialisatie).
3.	Leerlingen volgen een onderwijsloopbaan die past bij hun mogelijkheden en talenten én bij de arbeidsbehoeften van de samenleving (allocatie).
4.	Het onderwijs is zodanig toegerust en georganiseerd dat het voor continuïteit kan zorgen en kan bijdragen aan de drie kernfuncties (voorwaarden).

Beoordeling

De stelselkwaliteit wordt één keer per vier jaar gemeten met behulp van MSP

Omschrijving	Resultaat
Stelselkwaliteit PO 2021 - Kernfunctie Kwalificatie (SK1)	4
Stelselkwaliteit PO 2021 - Kernfunctie Socialisatie (SK2)	4
Stelselkwaliteit PO 2021 - Kernfunctie Allocatie (SK3)	4
Stelselkwaliteit PO 2021 - Voorwaarden voor realisatie van de kernfuncties (SK4)	4

18 Onze eigen kwaliteitsaspecten

18.1 Onze eigen kwaliteitsaspecten

Onze school onderscheidt basiskwaliteit en eigen aspecten van kwaliteit. De meest bijzondere eigen kwaliteitsaspecten noemen we "parels". Onze parels staan vermeld in het hoofdstuk "Onze parels".

19 Onze prestatie-indicatoren

19.1 Onze prestatie-indicatoren

Het onderzoekskader 2021 (Inspectie van het Onderwijs) bevat o.a. de standaard SKA1: Visie, ambities en doelen. In deze standaard wordt aangegeven dat scholen moeten beschikken over een (gedragen) visie, (gedragen) ambities en (gedragen) doelen voor goed onderwijs. En ook: de schoolleiding zou moeten sturen op de realisatie van de visie, de ambities en de doelen. Sturen op kwaliteit begint inderdaad met het vaststellen van (kwaliteits)doelen: wat willen we, waar willen we naartoe? Naast de specifieke doelen die zijn opgenomen in de PCA-paragrafen (onderwijskundig beleid, personeelsbeleid, organisatie- beleid en kwaliteitsbeleid) hebben we op onze school dertig meer prestatie-indicatoren -verdeeld over vijf domeinen- vastgesteld voor ons onderwijs. Aan de hand van deze prestatie-indicatoren kunnen en willen we monitoren of ons onze school voldoende kwaliteit levert.

Onderwijs

Prestatie-indicator
O1. Onze school biedt een breed, kerndoelen-dekkend en op de onderwijsbehoeftes van de leerlingen afgestemd onderwijsaanbod aan.
O2. De leraren hebben zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en bieden passende begeleiding aan.
O3. De leraren geven effectief les, passend bij de missie, de visie en de pedagogisch-didactische doelen van de school.
O4. De school zorgt ervoor dat de leerlingen voldoende onderwijstijd krijgen en de leraren besteden de toegekende onderwijstijd effectief.
O5. De leraren zorgen voor een goede afsluiting van een lesblok, een periode en/of een schooljaar.
O6. De school zorgt voor een goede afsluiting van de periode op de basisschool.

Leerlingen

Prestatie-indicator
L1. De leerlingen voelen zich veilig op school en er is sprake van welbevinden.
L2. De leerlingen zijn tevreden over de kwaliteit van de school. Ze zijn m.n. tevreden over het aanbod, het lesgeven en de begeleiding.
L3. De resultaten van de leerlingen (cognitief) zijn voldoende.
L4. De resultaten van de leerlingen (sociaal-emotioneel) zijn voldoende.
L5. De resultaten van de leerlingen (maatschappelijke competenties) zijn voldoende.
L6. De leerlingen zitten aan het begin van vo-3 (klas 3 in het voorgezet onderwijs) conform het advies van de school.

Medewerkers

Prestatie-indicator
M1. De medewerkers voelen zich veilig op school en er is sprake van welbevinden.
M2. De medewerkers zijn tevreden over de kwaliteit van de school. Ze zijn m.n. tevreden over de leiding, de werkplek, de arbeidsomstandigheden, de ontwikkelmogelijkheden en de begeleiding.
M3. De medewerkers zijn bekwaam.
M4. De medewerkers ontwikkelen zich voortdurend in hun vak.
M5. De medewerkers werken en leren met elkaar samen.
M6. De medewerkers zijn ambassadeurs van de school.

Leiding

Prestatie-indicator
D1. De leiding van de school zorgt voor een stimulerend schoolklimaat en een professionele kwaliteitscultuur.
D2. De leiding van de school zorgt voor effectief kwaliteits- en personeelsbeleid.
D3. De leiding van de school zorgt voor voldoende materialen, middelen en faciliteiten, en voor een aantrekkelijk en functioneel gebouw.
D4. De leiding van de school zorgt voor onderwijskundig leiderschap.
D5. De leiding van de school zorgt voor een goede communicatie en opereert transparant en integer.
D6. De leiding van de school zorgt ervoor dat de financiën volledig, doelmatig en rechtmatig worden besteed.

Ouders/Verzorgers

Prestatie-indicator
OV1. De ouders/verzorgers zijn tevreden over de school. Ze zijn m.n. tevreden over de veiligheid, het lesgeven, de resultaten en de begeleiding.
OV2. De ouders/verzorgers worden optimaal betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren).
OV3. De ouders/verzorgers worden effectief geïnformeerd over praktische zaken en over de ontwikkeling van de school.
OV4. De ouders/verzorgers merken dat de school wil samenwerken en dat de ouders/verzorgers beschouwd worden als partners.
OV5. De ouders/verzorgers worden serieus genomen als ze opmerkingen, aanmerkingen en/of klachten hebben.
OV6. De ouders/verzorgers merken dat de school meer doet dan zij kunnen verwachten.

20 Actiepunten 2023-2027

Hoofdstuk / paragraaf	Actiepunt	Prioriteit
Speerpunt	Goede taal- en rekenresultaten behouden voor onze populatie leerlingen waarbij de nieuwe taal- en rekenmethode geborgd is. Hiermee bewerkstelligen wij dat de eindopbrengsten voldoende zijn en voldoen aan onze schoolweging.	hoog
	Er is een doorgaande leerlijn voor Engels vanaf groep 1.	hoog
	We hebben een eenduidige aanpak voor creatieve vakken.	hoog
	De close reading methodiek wordt door de gehele school gebruikt en geborgd zodat de resultaten begrijpend lezen verhoogd worden.	hoog
	We werken met een doorgaande lijn in werken in klassenmanagement en werken met eenzelfde instructiemodel.	hoog
	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.	hoog
	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.	hoog
PCA Onderwijskundig beleid	Versterken van ons kunstzinnig onderwijs	gemiddeld
	Beschrijven van de praktische kant van het wetenschap- en techniekonderwijs	gemiddeld
PCA Basiskwaliteit	De school brengt de resultaten m.b.t. de sociale en maatschappelijke ontwikkeling betrouwbaar en inzichtelijk in kaart	gemiddeld
Beleidsplan 2023-2027: Kwaliteitszorg	b. Beschrijf in het schoolplan de schoolvisie op de goede les. De kenmerken van de goede les zijn geborgd en terug te zien in de les.	hoog
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	2. Directies en leraren op onze PO- en VO-scholen weten wat de fundamentele en streefniveaus van het referentiekader taal en rekenen inhouden. De leraren zijn waar - van toepassing vakoverstijgend in staat... (LSR).	gemiddeld
	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).	gemiddeld
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	5. SCOL (bestuur en de scholen) formuleren samen met hun stakeholders een visie op de functie en toepassing van ICT in het onderwijs. Zij hebben hun visie vertaald naar hun organisatie en lessen. (DG)	gemiddeld
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).	gemiddeld
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	6. SCOL (bestuur en de scholen) heeft een (doorlopende) leerlijn PO-VO geformuleerd op het gebied van digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid maakt onderdeel uit van het curriculum van de scholen (DG).	gemiddeld
Beleidsplan 2023-2027: Levenbeschouwelijk wereldburgerschap	7. Iedere school heeft de SCOL-visie op lwb vertaald naar een school specifieke visie gebaseerd op de confessionele identiteit en de SCOL-visie lwb en deze uitgewerkt naar leerdoelen en een (samenhangend) aanbod. (LW).	gemiddeld

Beleidsplan 2023-2027: Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).	gemiddeld
---	--	-----------

21 Meerjarenplanning 2023-2024

Hoofdstuk / paragraaf	Verbeterdoel
Speerpunt	Goede taal- en rekenresultaten behouden voor onze populatie leerlingen waarbij de nieuwe taal- en rekenmethode geborgd is. Hiermee bewerkstelligen wij dat de eindopbrengsten voldoende zijn en voldoen aan onze schoolweging.
	Er is een doorgaande leerlijn voor Engels vanaf groep 1.
	De close reading methodiek wordt door de gehele school gebruikt en geborgd zodat de resultaten begrijpend lezen verhoogd worden.
	We werken met een doorgaande lijn in werken in klassenmanagement en werken met eenzelfde instructiemodel.
	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.
	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.
PCA Basiskwaliteit	De school brengt de resultaten m.b.t. de sociale en maatschappelijke ontwikkeling betrouwbaar en inzichtelijk in kaart
Beleidsplan 2023-2027: Kwaliteitszorg	b. Beschrijf in het schoolplan de schoolvisie op de goede les. De kenmerken van de goede les zijn geborgd en terug te zien in de les.
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	2. Directies en leraren op onze PO- en VO-scholen weten wat de fundamentele en streefniveaus van het referentiekader taal en rekenen inhouden. De leraren zijn waar - van toepassing vakoverstijgend in staat... (LSR).
	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	5. SCOL (bestuur en de scholen) formuleren samen met hun stakeholders een visie op de functie en toepassing van ICT in het onderwijs. Zij hebben hun visie vertaald naar hun organisatie en lessen. (DG)
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

22 Meerjarenplanning 2024-2025

Hoofdstuk / paragraaf	Verbeterdoel
Speerpunt	Goede taal- en rekenresultaten behouden voor onze populatie leerlingen waarbij de nieuwe taal- en rekenmethode geborgd is. Hiermee bewerkstelligen wij dat de eindopbrengsten voldoende zijn en voldoen aan onze schoolweging.
	Er is een doorgaande leerlijn voor Engels vanaf groep 1.
	De close reading methodiek wordt door de gehele school gebruikt en geborgd zodat de resultaten begrijpend lezen verhoogd worden.
	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.
	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.
PCA Onderwijskundig beleid	Beschrijven van de praktische kant van het wetenschap- en techniekonderwijs
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	5. SCOL (bestuur en de scholen) formuleren samen met hun stakeholders een visie op de functie en toepassing van ICT in het onderwijs. Zij hebben hun visie vertaald naar hun organisatie en lessen. (DG)
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	6. SCOL (bestuur en de scholen) heeft een (doorlopende) leerlijn PO-VO geformuleerd op het gebied van digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid maakt onderdeel uit van het curriculum van de scholen (DG).
Beleidsplan 2023-2027: Levenbeschouwelijk wereldburgerschap	7. Iedere school heeft de SCOL-visie op lwb vertaald naar een school specifieke visie gebaseerd op de confessionele identiteit en de SCOL- visie lwb en deze uitgewerkt naar leerdoelen en een (samenhangend) aanbod. (LW).
Beleidsplan 2023-2027: Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

23 Meerjarenplanning 2025-2026

Hoofdstuk / paragraaf	Verbeterdoel
Speerpunt	Goede taal- en rekenresultaten behouden voor onze populatie leerlingen waarbij de nieuwe taal- en rekenmethode geborgd is. Hiermee bewerkstelligen wij dat de eindopbrengsten voldoende zijn en voldoen aan onze schoolweging.
	We hebben een eenduidige aanpak voor creatieve vakken.
	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.
	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.
PCA Onderwijskundig beleid	Versterken van ons kunstzinnig onderwijs
	Beschrijven van de praktische kant van het wetenschap- en techniekonderwijs
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).
	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Digitale geletterdheid	6. SCOL (bestuur en de scholen) heeft een (doorlopende) leerlijn PO-VO geformuleerd op het gebied van digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid maakt onderdeel uit van het curriculum van de scholen (DG).
Beleidsplan 2023-2027: Levenbeschouwelijk wereldburgerschap	7. Iedere school heeft de SCOL-visie op lwb vertaald naar een school specifieke visie gebaseerd op de confessionele identiteit en de SCOL- visie lwb en deze uitgewerkt naar leerdoelen en een (samenhangend) aanbod. (LW).
Beleidsplan 2023-2027: Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

24 Meerjarenplanning 2026-2027

Hoofdstuk / paragraaf	Verbeterdoel
Speerpunt	We hebben een eenduidige aanpak voor creatieve vakken.
	De ouders zijn betrokken bij het onderwijs aan hun kinderen.
	Ons leerlingaantal is vergroot en stabiel.
PCA Onderwijskundig beleid	Versterken van ons kunstzinnig onderwijs
Beleidsplan 2023-2027: Lezen, schrijven & rekenen en leervaardigheid	4. De leerlingen beschikken over leervaardigheden en zijn gemotiveerd om te leren (LSR).
	1. Onze PO-scholen behalen eindresultaten die hoger liggen dan het (gewogen) landelijk gem. Op onze VO-scholen beheersen de leerlingen aan het einde van de onderbouw de referentieniveaus die nodig zijn voor de bovenbouw. Indien... (LSR).
Beleidsplan 2023-2027: Een toekomstbestendige organisatie	17. Onze scholen zijn toekomstbestendige organisaties die om weten te gaan met dilemma's, door hun organisatie hierop aan te passen (vbn....) (TO).

Het schoolplan geeft globaal de verbeterdoelen aan. Per jaar zullen we de verbeterdoelen uitgebreider beschrijven (SMART) in het jaarplan. Aan het eind van ieder kalenderjaar zullen we terugblikken of we de verbeterdoelen in voldoende mate gerealiseerd hebben. We plannen daartoe jaarlijks een evaluatiemoment. Tevens bespreken we tijdens de evaluatie de opbrengsten van de school. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

25 Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 20VD
Naam: Pacelli
Adres: Damlaan 22
Postcode: 2332 XH
Plaats: Leiden

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2023 tot 2027** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR,

naam

functie

plaats

datum

handtekening

naam

functie

plaats

datum

handtekening

26 Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 20VD
Naam: Pacelli
Adres: Damlaan 22
Postcode: 2332 XH
Plaats: Leiden

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2023 tot 2027** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

naam

functie

plaats

datum

handtekening

naam

functie

plaats

datum

handtekening

SCHOOL ONDERSTEUNINGSPROFIEL

SCHOOLJAAR 2022-2023

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
	Passend onderwijs	2
	Inhoud van dit document.....	2
	Rol van het samenwerkingsverband en school.....	2
2.	Onze school & passend onderwijs.....	3
2.1	Algemene gegevens.....	3
2.2	Visie	3
	Ons onderwijs concept.....	3
	Onze visie op passend onderwijs	3
2.3	Onderwijs en ondersteuning	3
	Kenmerkend voor onze leerlingen	3
	Sterke punten in onze ondersteuning.....	4
	Grenzen aan onze ondersteuning	4
	Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning	5
2.4	Ondersteuning aan onze leerlingen	5
2.5	Inspectiebeoordeling	6
	Punten van verbetering	6
	Sterke punten.....	6
3.	Ondersteuningsmogelijkheden van onze school	7
3.1	Deskundigheid	7
3.2	Voorzieningen.....	7
3.3	Onderwijsaanbod	7
3.4	Methoden.....	9
3.5	Fysieke ruimte	9
3.6	Protocollen	9
3.7	Leerkrachtvaardigheden	10
4.	Organisatie van de ondersteuning.....	10
4.1	Ondersteuningsroute binnen de school.....	10
	Samenwerking met ouders bij de ondersteuning	10
4.2	Ondersteuningsteam.....	10
5.	Planvorming en cyclisch werken	11

1. Inleiding

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschrijven wij als school wat de mogelijkheden zijn om leerlingen te ondersteunen. Hierbij gaan wij uit van basisondersteuning en extra ondersteuning. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning zijn op het niveau van het samenwerkingsverband gemaakt en gelden voor alle deelnemende scholen. De basisondersteuning heeft betrekking op de onderwijsinhoudelijke aanpakken en op de kwaliteit van de ondersteuningsprocessen in onze school. De extra ondersteuning beschrijft de specifieke mogelijkheden van onze school, die verder gaan dan de afspraken die gemaakt zijn over de basisondersteuning.

Passend onderwijs

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is vastgelegd in de wet passend onderwijs die op 1 augustus 2014 van kracht werd. Hierbij gaan we er als school vanuit dat we bij elk kind goed kijken wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor kinderen met bijzondere talenten én voor kinderen die om andere redenen iets extra's nodig hebben. Hierbij maken wij gebruik van de uitgangspunten van het handelingsgericht werken, waarbij de onderwijsbehoeften van het kind centraal staat. Het gaat om afstemming en wisselwerking tussen de omgeving en het kind, de leerkracht een cruciale rol speelt, positieve aspecten van groot belang zijn, waar constructief samengewerkt wordt, het handelen doelgericht en systematisch is.

De leerkracht is de eerst verantwoordelijke voor goed onderwijs. Het team en in het bijzonder de interne begeleider, ondersteunen daarbij. De directeur van de school is eindverantwoordelijk. Passend onderwijs legt de zorgplicht bij de school. Dat betekent dat wij er voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen in de regio Leiden samen in het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs, kortweg PPO.

Inhoud van dit document

Deze rapportage beschrijft de visie op ondersteuning van de school, de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die de school zichzelf stelt. Daarmee heeft dit document ook een functie voor het samenwerkingsverband, en voor ouders.

Rol van het samenwerkingsverband en school

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school kijkt welke ondersteuning het kind nodig heeft en wat de mogelijkheden van de school zijn. Deze rapportage kan ouders een handvat bieden in de keuze van een school doordat het een beeld geeft van de ondersteuning die de school aan hun kind zou kunnen bieden. Of de school voor hun kind de juiste plek is zal altijd uit een individueel gesprek over de behoeften van het kind blijken. Dit hangt namelijk niet alleen af van de aanwezige ondersteuning, maar ook van de specifieke capaciteiten en de ondersteuningsbehoeften van het kind.

2. Onze school & passend onderwijs

2.1 Algemene gegevens

School	Pacelli (20VD00) (20VD00)
Onderwijstype	Basisonderwijs (BAO)
Denominatie	Rooms-Katholiek
Naam samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden (PO2801)
Bestuur	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL)
Aantal leerlingen	118
Directeur	Dicky Vrugte
Telefoon	071-5760858
e-mail	pacelli@scoleiden.nl
Website	www.pacellischool.nl

2.2 Visie

Ons onderwijs concept

Ons motto 'Leven en leren doe je samen' vat samen waar de school voor staat. We bieden goed onderwijs waarbij we aansluiten en inspelen op de individuele mogelijkheden van een kind. Als team zijn we voortdurend in beweging om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en ons bezig te houden met de vraag 'wat hebben onze leerlingen nodig voor hun ontwikkeling?'. We besteden niet alleen aandacht aan de cognitieve ontwikkeling van onze leerlingen, maar ook aan hun sociale en persoonlijke groei. Leven en leren doe je immers samen. Dit doen we vanuit de katholieke identiteit, waar we op een eigentijdse manier gestalte aan geven.

Onze visie op passend onderwijs

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is vastgelegd in de wet passend onderwijs die op 1 augustus 2014 van kracht werd. Op de Pacelli gaan we er vanuit dat we bij elk kind goed kijken wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor kinderen met bijzondere talenten én voor kinderen die om andere redenen iets extra's nodig hebben. Wij maken gebruik van de uitgangspunten van het handelingsgericht werken, waarbij de onderwijsbehoeften van het kind centraal staat. Het gaat om afstemming en wisselwerking tussen de omgeving en het kind, de leerkracht en ouders met allen een cruciale rol. En het gaat om de positieve aspecten die van groot belang zijn, waar constructief samengewerkt wordt, het handelen doelgericht en systematisch is.

2.3 Onderwijs en ondersteuning

Kenmerkend voor onze leerlingen

In eerste instantie is de leerkracht altijd de eerst verantwoordelijke in de begeleiding van uw kind. Een leerkracht maakt een kind het meeste mee en kan daardoor een goede inschatting maken van wat een kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Ieder kind is uniek en groeit op zijn of haar manier. De leerkracht speelt daar op in, door extra uitleg te geven, anders te benaderen of juist uitdaging te bieden.

Soms blijkt, ondanks de inzet van de leerkracht, het nog niet voldoende. Dan roept de leerkracht de hulp in van de intern begeleider. Samen zoeken ze naar manieren om de leerling verder te helpen.

De leerkracht werkt planmatig aan onderwijs op maat voor alle leerlingen. De intern begeleider en directie ondersteunen daarbij. Middels gesprekken en (het maken van) groeps- en individuele plannen doorloopt de leerkracht telkens de fasen signaleren, analyseren, plannen en realiseren. Op deze manier sluit ons onderwijs aan op de onderwijsbehoeften van een kind. Wanneer na goed uitgevoerde handelingsplannen de resultaten nog te wensen over laten, brengen de leerkracht en de intern begeleider de leerling in, in het OT (OndersteuningsTeam).

Sterke punten in onze ondersteuning

- Pedagogisch klimaat – We zijn er van overtuigd dat in een respectvolle en veilige omgeving kinderen goed zullen leren. Als Vreedzame School beschouwen we de klas en school als leefgemeenschap. Het leert onze kinderen omgaan met verschillen tussen kinderen en achtergronden. Al vanaf de kleuters krijgen kinderen een stem, voelen zich voor en met elkaar verantwoordelijk, leren op een fijne manier samen leven en samen leren én leren conflicten op een mediërende manier op te lossen. Zo worden onze leerlingen voorbereid op de maatschappij.
- Handelingsgericht werken – We werken volgens de uitgangspunten van het Handelingsgericht werken (HGW). Het beoogt de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding voor alle leerlingen te verbeteren. HGW streeft naar een preventieve aanpak van onderwijs- en ontwikkelingsproblemen door middel van vroegsignalering en zo snel mogelijk adequaat handelen.
- Doorgaande lijn klassenmanagement – Een optimaal leerklimaat is niet los te zien van adequaat klassenmanagement. Het is een belangrijke voorwaarde om optimale leerresultaten te bereiken. Het ligt aan de basis van goed lesgeven. Er zijn schoolbrede afspraken en aanpakken structureel en consequent toegepast, waardoor de leerlingen weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht.
- De kern van ons onderwijs is sterke, goed opgeleide en samenwerkende leerkrachten. Het team is kundig in het differentiëren, om tegemoet te komen aan de verschillen en onderwijsbehoeften van de leerling.
- Wij hechten waarde aan een goede samenwerking met open en laagdrempelig contact met ouders/verzorgers.
- De Pacellschool is een Vreedzame School. De Vreedzame School is een programma voor voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.
- et bieden van effectieve instructie. Effectieve instructie is het doelmatig aanbieden van nieuwe leerstof. Kinderen willen niet onnodig wachten op uitleg, daarom is het belangrijk om de instructie zo te geven, dat er geen leertijd verloren gaat.
Het geven van een effectieve instructie zorgt ervoor dat snelle leerlingen vlot aan de slag kunnen, terwijl kinderen die meer uitleg nodig hebben een verlengde instructie krijgen.
Effectieve instructie is dus een voorwaarde om goed te differentiëren. Bij effectieve instructie is de les opgebouwd volgens het Directe Instructiemodel. Een goede voorbereiding van de lesactiviteiten draagt ook bij aan de verbetering van de instructie.
- Het werken met Snappet in gr. 4 t/m gr. 8. Op de Pacellschool werken de kinderen van groep 4 t/m 8 met een snappet (tablet).
Na de gewone les-instructie met behulp van het digibord verwerken de leerlingen hun de lesstof op de snappet. De leerling ziet daardoor direct of hij/zij de opgave goed heeft gedaan. Is het fout? Dan kan de leerling de opdracht meteen verbeteren. Directe feed-back: niet meer wachten tot leerkracht de antwoorden heeft nagekeken, maar direct zien of je het goed of fout doet. Dit is een enorm verschil met de huidige schriftjes. Op dit moment worden de tablets vooral bij rekenen, taal en spelling ingezet.

Grenzen aan onze ondersteuning

Om Passend Onderwijs te bieden kijken wij naar de mogelijkheden binnen de Pacellschool. Echter zijn er ook grenzen aan het geven van Passend Onderwijs. Passend Onderwijs is namelijk niet per definitie inclusief onderwijs. Om een veilig leerklimaat voor iedereen te bewaken wordt zowel het welzijn van de leerling, de groep én de leerkracht afgewogen.

De ondersteuningsmogelijkheden van de school worden begrensd door interne of externe oorzaken. De complexiteit of meervoudigheid van de problematiek bij de individuele leerling kan een grens voor de school zijn. Ook de volgende redenen kunnen grenzen van de school zijn:

- Veiligheid en welzijn van de leerling, medeleerlingen én leerkracht
- Mate van zelfredzaamheid
- Mate van fysieke en/of medische verzorging
- Complexiteit van de groep
- De mate van individuele aandacht/ ondersteuningsbehoeften voor een leerling
- Benodigde materiële ondersteuning van hulpmiddelen
- Het hebben van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het S(B)O
- Het hebben of toegekend krijgen van een intensief arrangement vanuit cluster 2
- Kinderen die vanaf groep 3 willen instromen, maar nog géén of onvoldoende Nederlands onderwijs hebben gehad. Die leerlingen verwijzen wij naar één van de taalklassen in Leiden.

Bij de toelating van nieuwe leerlingen, wegen wij eveneens het welzijn van de leerling, de groep en de leerkracht af. Wanneer een leerling extra ondersteuningsbehoeften heeft kijken wij naar de mogelijkheden binnen school en de betreffende groep, maar houden eveneens de bovengenoemde redenen voor onze grenzen aan.

Onze ambities en ontwikkeldoelen voor de ondersteuning

Het team van de Pacelli werkt binnen professionele leerteams om te werken aan ambities van de school. De afgelopen schooljaren heeft de school diverse trajecten succesvol geïmplementeerd en geborgd. Successen zoals het LIST-lezen, de Vreedzame School en ook het verbeteren van het rekenonderwijs.

De speerpunten van schooljaar 2021-2022 richten zich op het verbeteren van de aanpak en de doorgaande lijn van het begrijpend lezen, het verbeteren van de doorgaande lijn van het Engels onderwijs en tot slot het waarborgen van de kwaliteit van het lesgeven volgens hetzelfde (instructie)model in alle groepen.

Als school vinden we het belangrijk om de leerlingen goed te volgen in hun ontwikkeling. We zijn gewend twee keer per jaar toetsen af te nemen (midden en eind) in de groepen 3 t/m 8. Al drie jaar op rij maken wij gebruik van de DIA-eindtoets voor groep 8. De ervaringen van de kinderen en van de leerkrachten zijn positief. De positieve ervaring heeft ons doen kiezen voor een nieuw leerling- en onderwijsvolgsysteem; het DIA-volgsysteem. De volgtoetsen van DIA zijn adaptief, digitaal en diagnostisch. Het geeft ons goede analyses om vervolgens de leerstof en de instructies goed te laten aansluiten bij het kind.

2.4 Ondersteuning aan onze leerlingen

Deze paragraaf beschrijft welke ondersteuning wij bieden aan al onze leerlingen, en welke ondersteuning wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning of uitdaging nodig hebben.

Ondersteuning in de lessen	
Aan alle leerlingen	Op de Pacellschool geven wij effectieve instructie. Effectieve instructie is het doelmatig aanbieden van nieuwe leerstof. Kinderen willen niet onnodig wachten op uitleg, daarom is het belangrijk om de instructie zo te geven, dat er geen leertijd verloren gaat. Het geven van een effectieve instructie zorgt ervoor dat snelle leerlingen vlot aan de slag kunnen, terwijl kinderen die meer uitleg nodig hebben een verlengde instructie krijgen. Effectieve instructie is een voorwaarde om goed te differentiëren. In iedere groep geven wij les op drie differentiatie niveaus (basis, verdiept, intensief).
Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben	In eerste instantie is de leerkracht altijd de eerst verantwoordelijke in de begeleiding van de leerlingen. Een leerkracht maakt een leerling het meest mee en kan daardoor een goede inschatting maken van de ontwikkeling. Meestal kan door extra uitleg of extra oefenen een probleem worden opgelost. Ook biedt de leerkracht

	uitdaging aan leerlingen die dat nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.
--	--

Ondersteuning <u>buiten</u> de lessen	
Aan alle leerlingen	Op de Pacelli hebben wij twee onderwijsassistenten voor ondersteuning aan alle leerlingen buiten de les. Daarnaast hebben we tijdens de overblijf drie dagen per week sport- en spel beweegactiviteiten onder deskundige begeleiding.
Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben	Leerlingen die meer ondersteuning of uitdaging nodig hebben ontvangen buiten de lessen ondersteuning van een onderwijsassistent. Het gaat dan om pre-teaching of herhaling van de leerstof of het werken aan een specifiek interventieprogramma zoals Bouw! of Letterster. Het aanbod buiten de lessen voor kinderen die meer uitdaging nodig hebben is de verrijkingsstof van de Pittige pepers.

Ondersteuning <u>samen</u> met partners	
Aan alle leerlingen	Alle leerlingen worden met 5 jaar gescreend door een logopedist van Onderwijs Advies. Alle leerlingen worden in groep 2 en groep 7 gezien door de Jeugdarts van het CJG.
Aan leerlingen die meer ondersteuning of meer uitdaging nodig hebben	De Pacelli werkt nauw samen met diverse externe betrokkenen zoals de onderwijsspecialist consulent van PPO, de jeugdverpleegkundige en de jeugdarts van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG), medewerkers van JeugdTeams Leidse regio, begeleider vanuit de ambulante educatieve dienst (AED), logopedist, speltherapeut, ambulante begeleider en ambulante dienstverlener vanuit Auris, JES Rijnland. Het aanmelden of verwijzen van leerlingen kan alleen met toestemming van de ouders. Leerlingen die meer-/hoogbegaafd zijn kunnen worden aangemeld bij BrightKids.

2.5 Inspectiebeoordeling

De Inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg en het financieel beheer primair op het niveau van de standaard. Deze kwaliteitsbeoordeling leidt tot een oordeel over de school als geheel. De beoordeling "voldoende" betekent dat de school voldoet aan de deugdelijkheidseisen en daarmee basiskwaliteit aan de leerlingen biedt. Als de school daarnaast ook eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien, dan kan de school de beoordeling "goed" ontvangen. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een school zelf stelt en die verder reiken dan basiskwaliteit. Op 20-5-2015 vond het laatste kwaliteitsonderzoek van de Inspectie plaats. De Inspectie heeft onze school beoordeeld met de waardering voldoende.

Punten van verbetering

In het inspectierapport geeft de onderwijsinspectie de Pacellschool op alle onderdelen een beoordeling van een 3 of een 4 (op een schaal van 1 t/m 4) Het enige verbeterpunt vanuit het rapport van 2015 is: De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces. Dit onderdeel werd met een 2 beoordeeld.

Sterke punten

De onderwijsinspectie benoemt onderstaand punt als sterk punt. De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.

3. Ondersteuningsmogelijkheden van onze school

Onze school heeft diverse ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar voor onze leerlingen. In paragraaf 3.1 tot en met 3.3 zijn overzichten weergegeven van de aanwezige ondersteuning.

3.1 Deskundigheid

Binnen ons team zijn voor verschillende functies (taak)uren toegewezen om ondersteuning aan onze leerlingen te bieden en tegemoet te komen aan hun specifieke onderwijsbehoeften. Deze zijn hieronder weergegeven.

Taakuren en zorgfuncties in school	
Intern begeleiding	9 dagdelen
Reken-/wiskundespecialist	1 dagdeel
Gedragsspecialist	9 dagdelen (combi met ib)
Techniek- en wetenschapsspecialist	2 dagdelen
Taal-/leesspecialist	-

Deskundigheid extern	Waar
Onderwijsspecialist	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden
Expert cluster 2 (taal-/spraak)	Auris
Expert cluster 3	AED
Expert cluster 4	AED
Hoogbegaafdheidsspecialist	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden
Preventieve logopedie	Onderwijs Advies
Dyslexiespecialist	Onderwijs Advies & Opdidakt
Faalangstreductietrainer	Jeugdteams Leiden Mors
Psycholoog	Diverse praktijken
Motorisch remedial teacher	Diverse praktijken
Specialist jonge kind	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden

3.2 Voorzieningen

Voorzieningen	Waar
Autiklas	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden
Gedragsgroep	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden
Hoogbegaafdheidsklas/steunpunt hoogbegaafden	Samenwerkingsverband PPO regio Leiden, Stichting confessioneel onderwijs Leiden en Bright Kids
Impulsklas	SBO de Vlieger
Perspectiefklas	SBO de Vlieger
Observatieklas	Het Palet, SBO de Vlieger
Taalklas	De Singel, Leimundo en Bredeschool de Merenwijk
Voorschool	SPL peuterspeelzalen
Zomerschool	Samen Ondernemend Leren (SOL) en Jes Rijnland

3.3 Onderwijsaanbod

De onderstaande lijst toont het onderwijsaanbod dat beschikbaar is voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het onderwijsaanbod betreft hier een methodiek en/of aanpak die is geïntegreerd in het onderwijsprogramma en de leerlijnen van de school, of geïntegreerd kan worden na constatering van een ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Onderwijsaanbod	
Aanbod dyslexie	In de kleutergroepen wordt het protocol preventie van lees- en spellingsproblemen gehanteerd. Twee keer per jaar vindt een

	vroegtijdige screening plaats voor leerlingen uit groep 2 en een eventuele interventie. Voor de groepen 3 t/m 8 hanteren we de landelijk opgestelde protocollen ter preventie en ondersteuning aan lees- en spellingsproblemen en/of dyslexie. We bieden ondersteuning in zorgniveau 1, 2 en 3 en begeleiden een leerling naar zorgniveau 4, indien nodig. Bij de diagnose dyslexie personaliseren wij de ondersteuning door het gebruik van een dyslexiehulpkaart, waarbij de leerling in samenspraak met ouders en leerkracht aangeeft welke ondersteuning nodig is. Daarnaast maken wij gebruik van interventie instrument Bouw! (Lexima). Leerlingen na een dyslexiebehandeling kunnen binnen zorgniveau 3 met het digitale instrument Letterster (Lexima) aan de slag.
Aanbod hoog- en meerbegaafd	Meer- en hoogbegaafde leerlingen krijgen in de groep plusopdrachten en/of verrijkingsstof aangeboden. Het kan voorkomen dat de leerling van de reguliere leerlijn gaat en een eigen programma volgt. Dit wordt aangepast op maat en bijgehouden en geëvalueerd middels een Ontwikkel Perspectief Plan (OPP). Voorbeelden van het aanbod voor hoog- en meerbegaafden is de verrijkingsstof van Pittige Pepers en werken met Smartgames.
Aanbod laagbegaafdheid	Het onderwijs van leerlingen met een laaggemiddeld intelligentieprofiel wordt aangepast op maat en bijgehouden en geëvalueerd middels een Ontwikkel Perspectief Plan (OPP). We proberen leerlingen zo lang mogelijk van het groepsaanbod te laten profiteren. Voor leerlingen die niet in staat zijn het reguliere programma te volgen, bestaat de mogelijkheid tot het volgen van een eigen leerlijn op een of meerdere vakgebieden. Op de Pacellischool is het gebruikelijk dat dit vanaf midden groep 6 gebeurt, indien nodig. De keuze voor een eigen leerlijn wordt onderbouwd met de bevindingen van externe deskundigen, het leerrendement, belemmerende en stimulerende factoren en eventueel het IQ van de leerling. Het ontwikkelingsperspectief is nodig als basis voor het plannen van het leerstofaanbod en het volgen van de ontwikkeling van de leerling. Het OPP voor het betreffende vakgebied is bepaald aan de hand van het te verwachten uitstroomniveau van de leerling. Criteria voor het opstellen van een OPP: • Leerlingen die midden groep 6 een leerachterstand (LA) van 0,25 tot 0,5 op twee van de vier domeinen (TL, BL, SP, Rek) hebben, worden gescreend door leerkracht, IB en eventueel directie tijdens de toetsanalyse om te zien of de onderwijsbehoefte aansluiten op het onderwijsaanbod. • Uitstroomverwachting VSO • Uitstroomverwachting praktijkonderwijs • Tussentijds doorstromen naar SO en SBO
Aanbod NT2	Het team is in het bezit van kennis en vaardigheden over NT2-didactiek en weet dit toe te passen in de praktijk.
Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen	Preventieve signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen wordt gedaan middels diverse instrumenten, zoals MijnKleutergroep, DIA-voltoetsen, protocol lees- en

	spellingspreventie, observaties door leerkracht/intern begeleider/directie, gesprekken met kind en ouder etc.
--	---

3.4 Methoden

De onderstaande lijst toont de methoden die naast het onderwijsprogramma ingezet kunnen worden voor leerlingen die hier behoefte aan hebben. Het betreft een training en/of aanpak die onze school de mogelijkheid geeft om specifieke leerlingen extra te ondersteunen in hun ontwikkelingsbehoefte.

Methoden	
Aanpak emotionele ontwikkeling	De Vreedzame School
Aanpak gedrag	De Vreedzame School
Aanpak sociale vaardigheid	De Vreedzame School De Gouden Weken Sociogram
Rouwverwerking	Rouwprotocol

3.5 Fysieke ruimte

De ruimten in de school zijn voor iedereen toegankelijk. Verder zijn onderstaande fysieke ruimten binnen onze school aanwezig om aan specifieke ondersteuningsbehoefte tegemoet te komen. Het gaat ook om de aanpassingen in onze school die fysieke toegankelijkheid en daarmee deelname aan het onderwijs voor leerlingen met een fysieke beperking mogelijk maken.

Fysieke ruimte	
Speelzaal	Ruimte met specifiek functies voor bewegings- en leerbehoeften of SOVA
Spreekkamer	Ruimte voor één op één begeleiding
Extra lokaal	Extra lokaal met keuken voor (groepsdoorbroken) lesactiviteiten
Lift	Inpandige lift

3.6 Protocollen

De onderstaande lijst toont de protocollen die we binnen onze school gebruiken. Het betreft handelingsrichtlijnen waarmee onze school voorbereid is om snel te kunnen handelen in voorkomende gevallen.

Protocol	Status
Protocol dyslexie	Actief toegepast
Protocol gedrag/sociale vaardigheid	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Actief toegepast
Protocol meer- en hoogbegaafdheid/excellentie	In ontwikkeling
Protocol pesten	Actief toegepast
Protocol rouw en overlijden	Actief toegepast
Proccotol schorsen en verwijderen	Actief toegepast
Protocol veilig thuis/meldcode	Actief toegepast
Proccotol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters	Actief toegepast

3.7 Leerkrachtvaardigheden

De onderstaande lijst toont de leerkrachtvaardigheden op onze school. Het betreft een zelfoordeel van de school op de indicatoren voor handelingsgericht werken (HGW). Handelingsgericht werken is een methodische aanpak voor het bepalen en organiseren van de ondersteuning die een leerling nodig heeft. De mate waarin een school handelingsgericht werken realiseert, bepaalt mede in hoeverre de school passend onderwijs aan een leerling kan bieden.

Indicator HGW	Score
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen de leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	voldoende
Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	voldoende
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	voldoende
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	voldoende
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen. Ze geven hen een eigen rol en verantwoordelijkheid in het vaststellen van onderwijsbehoeften, leerdoelen, aanpak en het leren	voldoende
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben	goed
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	goed
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	voldoende
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek).	voldoende
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.	voldoende
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	voldoende
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	voldoende

4. Organisatie van de ondersteuning

Om de gewenste ondersteuning te bieden aan onze leerlingen kennen we een ondersteuningsroute binnen onze school en werken we samen met externe organisaties.

4.1 Ondersteuningsroute binnen de school

Samenwerking met ouders bij de ondersteuning

We hechten veel belang aan open communicatie en betrokkenheid van ouders bij alles wat met hun kind en de school te maken heeft. Wij vinden de samenwerking met de ouder, het kind en school cruciaal is voor een optimale ontwikkeling van kinderen.

4.2 Ondersteuningsteam

Onze school werkt met een ondersteuningsteam. Een ondersteuningsteam (bijv. SOT, WOT of ZOT) is een deskundig team dat bij elkaar komt om leerlingen te bespreken die extra ondersteuning nodig hebben. Ons ondersteuningsteam bestaat in ieder geval uit de deskundige van het samenwerkingsverband, de intern

begeleider / zorgcoördinator, de leraar / mentor, de ouders en de schoolmaatschappelijk werker. Ons ondersteuningsteam komt minimaal 4 keer per jaar elkaar.

5. Planvorming en cyclisch werken

In dit hoofdstuk is beschreven hoe we binnen onze school de ondersteuning borgen door cyclisch werken in een PDCA-cyclus. Op niveau van de school leggen we dit vast in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Op groepsniveau in groepsplannen en op leerlingniveau in ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP).

5.1 Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Het SOP vormt de basis voor het POS, Perspectief op School. De vragenlijst dat bijdraagt aan integraal inzicht voor Passend Primair Onderwijs regio Leiden. In het POS/SOP legt onze school vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst. Het SOP van onze school wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. De directie, team- of afdelingsleider is verantwoordelijk voor de actualisatie.

Ieder jaar wordt Perspectief op School ingevuld en geactualiseerd. De doelen uit het SOP worden verwoord in het jaarplan. Dit zijn onze speerpunten die jaarlijks worden geëvalueerd, bijgesteld en/of afgrond.

Pestprotocol

mei 2019 – mei 2023

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Waarom een pestprotocol?.....	3
1.2	De Vreedzame School.....	3
1.3	Waaruit bestaat dit pestprotocol?	3
2.	Wat verstaan wij onder pesten?.....	4
2.1	Verschil pesten en plagen	4
2.2	Vormen van pesten	4
3.	Preventieve maatregelen	5
4.	Signalen van pesten.....	6
4.1	Signalen van het gepeste kind.....	6
4.2	Signalen van de pester	6
4.3	Signalen van de groep	6
5.	Rollen bij het pesten	7
5.1	De leerkracht.....	7
5.2	De ouder.....	7
5.3	De school.....	7
6.	Repressieve maatregelen.....	8
7.	Ondersteuning.....	8
7.1	Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.....	8
7.2	Steun bieden aan de leerling die pest.....	8
7.3	De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen	8
7.4	De middengroep (de rest van de klas) betrekken	8
7.5	De algemene verantwoordelijkheid van de school	8
8.	Klachtenprocedure.....	9
9.	Literatuur en handige websites.....	10

1. Inleiding

1.1 Waarom een pestprotocol?

De Pacellischool heeft als eerste prioriteit het aanbieden van goed onderwijs, aansluitend en inspeland op de individuele mogelijkheden van een kind. We streven naar een veilig pedagogisch klimaat, waar leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ondanks het streven om als school een beschermende factor te zijn, kunnen conflicten tussen leerlingen ontstaan. Om een goed opvoedingsklimaat te creëren en behouden is het hebben van een pestprotocol van belang.

1.2 De Vreedzame School

De Pacellischool is een Vreedzame School. De Vreedzame School is een programma voor basisscholen dat de klas en de school ziet als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waar kinderen leren wat het betekent om een 'democratisch burger' te zijn: open te staan voor en kunnen overbruggen van verschillen tussen mensen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang, en actief verantwoordelijk willen zijn voor de gemeenschap. Daarmee bieden we kinderen perspectief en hoop. Ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'er toe doen'.

1.3 Waaruit bestaat dit pestprotocol?

Dit pestprotocol bestaat uit achtergrondinformatie over wat wij verstaan onder pesten, welke preventieve maatregelen worden genomen en hoe signalen van pesten kunnen worden herkend. Daarnaast wordt de rol van de leerkracht en ouders bij (het voorkomen van) pesten toegelicht. Indien pesten voorkomt, zijn repressieve maatregelen van toepassing. Daaropvolgend adviezen en ondersteuning op basis van de 'vijfsporenaanpak'. Tot slot volgt informatie over de klachtenprocedure.

2. Wat verstaan wij onder pesten?

Op de Pacellschool hanteren wij de volgende definitie over pesten:

‘Pesten betekent het systematisch misbruiken van je persoonlijke macht en/of kracht om anderen die zich niet of moeilijk kunnen verweren pijn te doen, te intimideren of bang te maken met de bedoeling er zelf beter van te worden.’ (Stop Pesten Nu!, 2018).

In geval van een incident met kenmerken van pesten is het interne gedragsprotocol van toepassing.

2.1 Verschil pesten en plagen

In de volgende tabel worden de verschillen tussen pesten en plagen weergegeven.

Plagen	Pesten
Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk.	Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).
Speelt zich af tussen ‘gelijken’ (‘Twee honden vechten om hetzelfde been’).	Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één op één.	Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
Wie wie plaagt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde personen, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
	De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.

2.2 Vormen van pesten

Pesten gebeurt in het dagelijks leven (real life), maar ook in het virtuele milieu (Delfos, 2012). Bij pesten in het dagelijks leven wordt onderscheid gemaakt tussen direct en indirect pesten. Onder direct pesten wordt agressie, fysiek geweld, gebaren, schelden, vernielen en zoek maken van spullen verstaan. Bij indirect pesten gaat het om sociale isolatie. Pesten in het virtuele milieu, ook wel cyberpesten genoemd, is pesten via de digitale media. Dit zijn social media zoals YouTube, Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, Whatsapp en chatrooms. Via deze digitale media kan je heel gemakkelijk dreigende berichten versturen, belastende foto's of filmpjes plaatsen of iemand uitschelden. Via de digitale media zijn er oneindig veel mogelijkheden om iemand te pesten zoals: Banglijsten, Slutshaming, Grooming, Sexting, Sextortion, Trolling en Indentiteitshack maar er zijn nog weinig manieren om je daartegen te verweren. Er zijn een aantal organisaties waar je cyberpesten kan melden (Stop Pesten Nu!, 2018).

3. Preventieve maatregelen

Pesten kan op twee manieren worden aangepakt. 1) het ondernemen van preventieve maatregelen: een aanpak gericht om pesten te voorkomen aanpak van pesten. 2) het ondernemen van repressieve maatregelen: het aanpakken van pestgedrag zoals die zich dat op dat moment voordoet. De repressieve maatregelen worden in hoofdstuk 6 nader toegelicht.

Om pestgedrag te voorkomen worden de volgende maatregelen ondernomen:

1. Op de Pacellschool werken we met het programma De Vreedzame School. De kern van De Vreedzame School bestaat uit een wekelijkse les voor alle groepen in conflictoplossing en alle sociale competenties die daar bij nodig zijn. Maar de Vreedzame School is meer dan een lesmethode. Het is een visie, een aanpak, waarin de kracht van kinderen centraal staat. Dit heeft een preventieve werking op het voorkomen van pesten en probleemgedrag. De volgende uitgangspunten centraal:
 - Conflictoplossing is een belangrijk thema binnen de Pacellschool. De kinderen leren op een constructieve wijze, zonder geweld, conflicten op te lossen. Dit kent meerdere positieve effecten, namelijk het terugdringen van agressie en geweld, verbeteren van het sociale klimaat, kinderen leren hoe je met altijd aanwezige meningsverschillen en belangentegenstellingen kunt omgaan, én kinderen leren om verantwoordelijkheid te dragen voor het sociale klimaat.
 - De kracht van de invloed van leeftijdsgenoten op elkaar wordt benut. Kinderen zijn gevoelig voor de norm die in een groep wordt gehanteerd. Ze proberen gedrag te imiteren en ontwikkelen zo hun persoonlijkheid. In de Pacellschool streven we naar om kinderen ook sociale verantwoordelijkheden of taken op zich te nemen. Een voorbeeld hiervan is het inzetten van mediators. Kinderen uit hogere worden opgeleid tot mediator om te bemiddelen bij conflicten tussen kinderen.
 - De Pacellschool wil een cultuur en een attitudevorming realiseren waarin de sociale norm bepaald wordt door de hiervoor omschreven doelen: constructief omgaan met meningsverschillen en conflicten, actieve participatie, kinderen een stem geven, en zorgzaam en prosociaal gedrag stimuleren.
 - Het streven naar sociale verbondenheid en gemeenschapszin. Uit onderzoek blijkt dat in een omgeving waarin kinderen zich welkom, gerespecteerd, niet gediscrimineerd voelen, waarin ze merken dat er positieve verwachtingen over hen bestaan en waarin ze ondervinden dat ze 'ertoe doen', veel minder problemen zich voordoen.
 - De Pacellschool hanteert de stijl van democratisch opvoeden. De kern van een democratie is de erkenning van verschillen. Kinderen zijn gesprekspartner, die in zekere mate verantwoordelijkheid kunnen dragen.
2. Het naleven van de schoolregels door leerlingen, ouders en medewerkers.

Wij hanteren de volgende schoolregels:

- Wij luisteren naar alle juffen en meesters op school
 - Wij lopen rustig op de gang
 - We gaan zorgvuldig met spullen om
 - Wij houden onze handen bij onszelf
 - Je bent vriendelijk en behulpzaam
3. Het maken van en houden aan afspraken op klas- en schoolniveau. Met elkaar maken we afspraken om ervoor te zorgen dat iedereen zich fijn voelt in de klas.
 4. Daarnaast geven wij in de bovenbouwgroepen aandacht en voorlichting over veilig gebruik van internet en sociale media.

4. Signalen van pesten

Vaak kunnen, door middel van een goede observatie, bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

4.1 Signalen van het gepeste kind

- Komt thuis met kapotte fiets, kleren of boeken
- Heeft blauwe plekken, schrammen
- Neemt geen klasgenootjes mee
- Is bang om naar school te gaan
- Kiest een onlogische route van en naar school
- Slaapt onrustig en heeft nare dromen
- Vraagt en/of steelt geld van familie
- Wordt niet uitgenodigd voor feestjes
- Overspannen en gestrest op zondagavond of aan het eind van een vakantie
- Mag niet meedoen met spelletjes of wordt als laatste gekozen
- Blijft dicht bij de leraar tijdens pauzes
- Zijn schoolprestaties gaan achteruit
- Ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit
- Vermijdt de speelplaats
- Klaagt over buikpijn, hoofdpijn
- Heeft misschien niet één goede vriend
- Zijn bezittingen worden afgenomen of verstoofd
- Wordt uitgelachen, onvriendelijk benaderd

4.2 Signalen van de pester

- Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren van de slachtoffers, die zich hebben verdedigd.
- Zijn vriendjes zijn volgzaam meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken omdat hij altijd de baas wil zijn.
- Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar een grapje.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.
- De pester is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgzaam en braaf, maar je hoort klachten over het kind in de onbewaakte momenten

4.3 Signalen van de groep

- Concurrentie.
- Ruzie, onprettige sfeer, agressie.
- Weinig samenwerking.
- Groep vraagt veel negatieve aandacht.

5. Rollen bij het pesten

Bij pestproblemen op school spelen verschillende partijen een (preventieve) rol.

- de pester;
- de gepeste;
- de zwijgende middengroep;
- de ouders van de gepeste;
- de ouders van de pester;
- de leerkracht;
- de school.

5.1 De leerkracht

Leerkrachten spelen een centrale rol in het aanpakken van pesten. Omdat pesten bijna altijd stiekem gebeurt, is het echter moeilijk voor leerkrachten om het pesten in hun klas ook daadwerkelijk te herkennen. Onlangs werd onderzocht in hoeverre leerkrachten leerlingen die zelf aangeven gepest te worden als slachtoffers herkennen. Leerkrachten zijn veelal de experts als het gaat om hun leerlingen. Problemen in de klas merken zij vaak als eerste. Als het om pesten gaat, ligt dit wat gecompliceerder. Ondanks dat leerkrachten vaak erg gemotiveerd zijn om pesten aan te pakken, is het erg lastig om het te herkennen. Leerlingen die pesten, weten meestal heel goed dat zij iets doen wat niet mag en pesten dan ook vooral op plekken waar de leerkracht het niet ziet, zoals op het schoolplein of in de kleedkamers van het gymlokaal (Mishna, Scarcello, Pepler & Wiener, 2005).

Uit tal van onderzoeken blijkt dat pesten niet, zoals eerder werd gedacht, een interactie tussen alleen pester en slachtoffer is, maar een complex sociaal verschijnsel waarbij leerkrachten en klasgenoten een belangrijke rol spelen.

5.2 De ouder

De ouders zijn een belangrijke en stabiele factor voor kinderen die gepest worden of zelf pesten. Veel ouders vinden het lastig om goed om te gaan met pestgedrag waarmee het kind te maken krijgt. Het is belangrijk dat ouders het probleem niet bagatelliseren.

Pestgedrag dient door de ouder bespreekbaar gemaakt te worden. Wordt het kind gepest, dan is het belangrijk dat de ouders duidelijk maken dat dit niet is vanwege het kind zelf. Vaak gebeurt dit zonder specifieke reden, anders dan dat het kind als kwetsbaar wordt gezien door andere kinderen. Vraag het kind hoe vaak het gebeurt, op welke manier en door wie. Is het kind zelf een pester, ga dan niet direct over op kwade terechtwijzing, maar probeer erachter te komen waarom het kind pest, met wie dit gebeurt en wie er wordt gepest. Probeer als ouder het goede voorbeeld te geven, door de rust te bewaren. Het kind is niet gebaat bij een conflict met andere ouders of school. Als ouder is het aan u om te laten zien hoe een conflict rustig opgelost kan worden.

Cyberpesten is een vorm van pesten welke buiten schooltijden voorkomt. Op verschillende manieren kan je als ouder cyberpesten voorkomen. Praat met je kind over het gebruik van sociale media en internet. Maak hier afspraken over. Spreek bijvoorbeeld af dat je online nooit privégegevens deelt, scherm samen account of profiel af voor vreemden, plaats geen foto's en filmpjes of alleen neutrale, accepteer alleen vriendschapsverzoeken van bekenden uit het dagelijks leven, hou inloggegevens altijd geheim.

Verbied het gebruik van sociale media en internet niet. Uit onderzoek blijkt dat kinderen dan juist meer kans hebben om online gepest te worden. Verbied het niet, maar blijf wel betrokken bij wat ze online doen en maak afspraken.

5.3 De school

De school speelt een rol in pestsituaties in en om de school onder schooluren. De school zal altijd proberen pesten te voorkomen en te bemiddelen in het conflict dat is ontstaan tijdens schooluren.

6. Repressieve maatregelen

Mocht het toch zover komen dat pestgedrag zich voordoet dan is het zowel voor het gepeste kind als de pester, en vaak ook de gehele klas, belangrijk om vroegtijdig in het pestproces in te grijpen om erger te voorkomen. Hierbij is het interne gedragsprotocol van toepassing.

7. Ondersteuning

Van der Wolf & Van Beukering (2016) spreken over de succesvolle 'vijfsporenaanpak'. Het biedt hulp aan de leerkracht, hulp aan de pester, hulp aan het gepeste kind, hulp aan de zwijgende middengroep en hulp aan de ouders.

7.1 Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolgesprekken

7.2 Steun bieden aan de leerling die pest

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen; leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolg gesprekken.

7.3 De ouders van de gepeste en van de pestende leerling steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

7.4 De middengroep (de rest van de klas) betrekken

- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

7.5 De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

8. Klachtenprocedure

Wanneer het pesten naar uw idee niet op de juiste wijze (volgens protocol) is opgepakt, dan kunt u, na contact met de leerkracht en/of MT, zich wenden tot de contactpersoon of een klacht indienen.

Een onafhankelijk oordeel van de klachtencommissie kan voor alle partijen een oplossing betekenen. Een nadeel is dat de procedure lang duurt en veel van alle betrokkenen vraagt. Vaak is de verhouding tussen school en ouders daarna verstoord. Meestal is het mogelijk het indienen van een klacht te voorkomen door in een eerder stadium met de school in gesprek te gaan en een oplossing te zoeken.

Als u er niet in slaagt het probleem samen op te lossen, kunt u altijd terecht bij de contactpersoon. SCOL heeft een externe vertrouwenspersoon. Hierbij kunt u vertrouwelijk uw verhaal kwijt. Als u wilt, kan de externe vertrouwenspersoon ook bemiddelen bij een conflict. Mocht u besluiten een klacht in te dienen bij de klachtencommissie, dan kan de vertrouwenspersoon u daarbij helpen.

Voor de contactpersoon van de Pacellschool verwijzen wij u naar de website. Via het contactpersoon kan u meer informatie over de klachtenregeling geven. Zij bespreken de klacht niet inhoudelijk met u. Dat laatste doet de externe vertrouwenspersoon wel. Hij /zij zal als u dat wilt, proberen een probleem eerst binnen de school op te lossen. De externe vertrouwenspersoon kan u ook helpen bij het indienen van een klacht, bijvoorbeeld bij het schrijven van de klacht of tijdens de zitting.

Voor het indienen van een klacht, verwijzen wij u naar de website van het SCOL.

9. Literatuur en handige websites

- School en veiligheid

<https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/vijfsporenaanpak/>

- Stop pesten nu

<https://www.stoppestennu.nl/>

Taalbeleidsplan/Plan van aanpak taalonderwijs

Pacellischool

Voorwoord

Het is bijna 10 jaar geleden toen ik van Duitsland naar Nederland verhuisde zonder ook maar één woord Nederlands te kunnen verstaan. Door een taalcursus heb ik mijn woordenschat kunnen uitbreiden en inzicht gekregen in de zinsbouw en grammatica van de Nederlandse taal. Al snel merkte ik dat het Nederlands veel gelijkenissen heeft met de Duitse taal, waardoor het leren vlot en makkelijk op gang kwam. Door veel teksten en (kinder)boeken te lezen, kon ik de betekenis van nieuwe woorden achterhalen uit de samenhang en hoe meer woorden ik leerde des te meer verbanden kon ik leggen met eerder geleerde begrippen. Je zou kunnen zeggen dat ik aanleg heb voor taal, maar mij is ook bewuste geworden hoe belangrijk het is om je moedertaal goed te beheersen als je een nieuwe taal wilt leren. Daarnaast is het belangrijk om strategieën toe te kunnen passen. Het belangrijkste hierbij is echter de motivatie en de inzet.

Al op de Pabo heb ik gemerkt dat ik deze motivatie voor taal en lezen wil overbrengen aan kinderen. Door middel van een minor leesonderwijs heb ik mij tijdens de opleiding al gespecialiseerd als leescoördinator. Na het afronden van de opleiding ben ik als leerkracht (en later ook als leescoördinator) gestart op de Pacellischool in Leiden. Dit is een school met diverse culturen en dus ook met veel verschillende talen. Voor veel kinderen is het Nederlands de tweede taal of wordt er thuis in een dialect gesproken. Het leren van de Nederlandse taal gaat bij deze kinderen niet altijd vanzelf. De afgelopen jaren hebben de leerkrachten daarom de focus van het leren vooral op taal gelegd. Daarbij stond het technisch lezen en de motivatie in het lezen voorop. Uit de resultaten blijkt dat dit een positief effect heeft gehad op de taalontwikkeling van de kinderen als het gaat om het leren lezen. Echter is het belangrijk om oog te hebben op de hele taalontwikkeling. Hierbij hoort ook het taalbegrip, de woordenschat en de spelling.

Om de kinderen bij ons op school ook op de hierboven genoemde gebieden van taal te laten groeien, heb ik de taalresultaten van de afgelopen jaren bekeken, mij verdiept in de werkwijze van school en dit plan van aanpak geschreven.

Samenvatting

Met het een taalbeleidsplan werkt een school gericht aan het eigen taalonderwijs en werkt op deze wijze toe naar het structureel verbeteren van de taalresultaten van de leerlingen. In deze module is een soortgelijk verbeterplan geschreven voor de Pacellischool. Vooraf is er gekeken naar de taalresultaten van de afgelopen jaren en het huidige taalbeleid van de school. Uit de analyse van de taalresultaten is gebleken dat de school vooral op het gebied van begrijpend lezen en spelling nog onder het landelijk gemiddelde ligt. Daarnaast heeft de school geen duidelijk beeld van de woordenschat van de leerlingen omdat deze in de afgelopen jaren niet getoetst werd.

Uit de analyse van het huidige taalbeleid is duidelijk geworden dat op de Pacelli in het algemeen het leren vanuit een veilig klimaat centraal staat. Specifiek op het gebied van taal vormt het technisch lezen de basis. Het leesplezier staat daarbij voorop. Daarom heeft er in 2017-2018 de implementatie van de aanpak LIST plaatsgevonden. Door een consequente inzet van deze aanpak zijn de resultaten in 2018-2019 op bijna alle taalgebieden in alle groepen gestegen. De lockdowns en een wissel van leerkrachten heeft ervoor gezorgd dat de aanpak in de daaropvolgende jaren minder consequent ingezet werd. Op de gebieden van begrijpend luisteren en lezen, woordenschat, mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid viel op dat er gebrek is aan doorgaande lijnen vanaf de kleutergroepen tot en met groep 8 en dat er weinig samenhang tussen taal en de zaakvakken bestaat.

Om de hierboven beschreven onderdelen van het taalbeleid aan te passen en de resultaten van de kinderen te verbeteren, zijn de zwakke plekken vertaald naar concrete doelen. Omdat het goed technisch kunnen lezen en het goed begrijpend kunnen luisteren en lezen een voorwaarde zijn om zelfstandig te leren en succesvol deel te nemen aan de lessen, zijn de doelen opgezet voor deze twee taalgebieden. Voor het behalen van de doelen is een activiteitenplan opgesteld, waarbij het hele team betrokken werd.

Naast het gezamenlijk bepalen van doelen, is ook een goede samenwerking tussen de teamleden onderling belangrijk. Uit de analyse van de samenhang tussen de taalresultaten en de zorgstructuur kwam duidelijk naar voren dat er op de Pacelli met een kwaliteitscyclus gewerkt wordt, waarbij aandacht voor alle groepen en individuele leerlingen op de voorgrond staat. De intern begeleider en de directie zijn nauw betrokken bij het analyseren van de toetsresultaten, het verbeteren van het handelen van de leerkrachten en het opzetten van extra ondersteuning voor kinderen met taalachterstanden of een talige beperking zoals een taalontwikkelingsstoornis of dyslexie.

Door het handelingsgericht werken in de kwaliteitscyclus was het onderwijs op de Pacelli in het algemeen al voortdurend in beweging. Met het opzetten van dit verbeterplan werd gekeken naar het taalonderwijs in het bijzonder om ook hierbij structureel de resultaten van de leerlingen te verbeteren.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting.....	3
Inleiding	5
1. Kwantitatieve analyse	6
1.1. Toetsresultaten groep 3 t/m 7	6
1.2. Toetsresultaten groep 8.....	7
1.3. Samenvatting.....	9
2. Het huidige taalbeleid van de Pacellischool	10
2.1. Visie op taalonderwijs.....	10
2.2. Opbouw taalonderwijs	10
2.3. Toetsing en evaluatie	12
2.4. Zorg voor uitvallende leerlingen	12
2.5. Inzet personeel	12
2.6. Ouderbetrokkenheid	13
3. Oorzaken van zwakke plekken.....	14
3.1. Sterke punten	14
3.2. Zwakke plekken.....	14
4. Relatie tussen taalresultaten, taalstoornissen en de zorgstructuur.....	15
5. Prioriteiten en doelstellingen voor het taalbeleid.....	16
5.1. Prioriteiten	16
5.2. Doelstellingen voor het komend schooljaar.....	16
5.3. Doelstellingen voor de komende 5 schooljaren	16
6. Plan van aanpak	18
6.1. Beoogd resultaat	18
6.2. Noodzakelijke activiteiten	18
6.3. Inzet personeel en verwerving draagvlak.....	18
6.4. Inzet overige middelen	18
6.5. Planning activiteiten schooljaar 2022-2023.....	19
6.6. Organisatie van kwaliteitszorg en evaluatie	19
7. Reactie van de schoolleiding.....	21
Literatuurlijst	22
Bijlage 1: Kwaliteitscyclus Pacelli	23
Bijlage 2: Ondersteuningsniveaus Dyslexie Centraal	24

Inleiding

De Pacellischool is een rooms-katholieke basisschool in Leiden met een cultureel gemengde populatie van leerlingen en ouders. Vanuit het motto 'Leren en leven doe je samen' wordt er gewerkt aan een veilig klimaat waarin ieder kind zichzelf kan ontwikkelen en tot leren kan komen. Zo worden de kinderen voorbereid op het samenleven in de huidige maatschappij.¹

De rond 130 leerlingen die hier naar school gaan, hebben een diverse achtergrond. Een groot deel van de kinderen hebben een andere moedertaal of spreken thuis met een Leids dialect. Zij horen het Standaardnederlands zoals het op school onderwezen wordt maar zelden in hun eigen omgeving. Dit kan invloed hebben op de taalontwikkeling van deze kinderen. Een goed onderbouwd taalbeleidsplan is daarom van groot belang.

Met een duidelijk taalbeleid kan een schoolteam helder voor ogen krijgen wat er in de onderwijspraktijk van hun school nodig is om de taalontwikkeling van alle leerlingen in goede banen te leiden. Daarbij wordt gekeken naar de onderwijsbehoeften van de leerlingen om de leerresultaten op het gebied van taal te verbeteren.

De taalresultaten van de Pacellischool hebben op verschillende onderdelen zoals begrijpend lezen en spelling nog meer aandacht nodig. Dit blijkt uit de analyse in hoofdstuk 1. Om deze resultaten te verbeteren is er gekeken naar het huidige taalbeleid op school (hoofdstuk 2) en werd er gezocht naar oorzaken van de achterstanden (hoofdstuk 3). Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de samenhang tussen de resultaten, taalstoornissen en de zorgstructuur beschreven. Om een nieuw plan op te kunnen stellen zijn de prioriteiten en doelen voor de komende jaren vastgesteld in hoofdstuk 5 en de aanpak uitgewerkt in hoofdstuk 6. Afsluitend heeft de directrice het plan gelezen en haar mening hierover gegeven. Een nauwe samenwerking tussen directie, intern begeleider en taalspecialist zijn immers van groot belang om het leren op school optimaal te bevorderen.

¹ <https://pacellischool.nl/wie-zijn-wij/pacelli-school/>

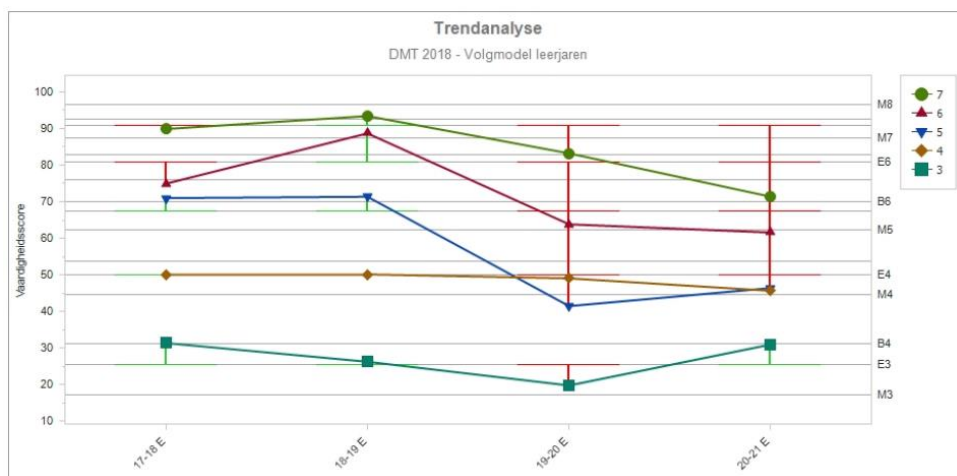
1. Kwantitatieve analyse

Om een goed beeld te kunnen krijgen van de leeropbrengsten van de hele school is er een analyse gemaakt van de taalresultaten in alle bouwen. In de onderbouw, groep 1-2, zijn sinds 2018 de Cito-toetsen voor kleuters afgeschaft. Op de Pacelli wordt er sindsdien gebruikgemaakt van de signaleringstoetsen Kleutertaken. Voor de groepen 3 t/m 7 wordt gebruik gemaakt van de Cito 3.0 toetsen. De resultaten hiervan staan geanalyseerd in paragraaf 1.1. Daarna wordt in paragraaf 1.2. ingegaan op de resultaten van groep 8. Hierbij is er gebruik gemaakt van de dia-eindtoetsen. Het hoofdstuk wordt afgerond met een korte samenvatting op basis van de verschillende analyses (zie paragraaf 1.3.).

1.1. Toetsresultaten groep 3 t/m 7

Hieronder wordt een analyse gemaakt van de leeropbrengsten op het gebied van technisch lezen, begrijpend lezen en spelling. Op de Pacellischool wordt de woordenschat van de leerlingen niet in Cito-toetsen afgenomen.

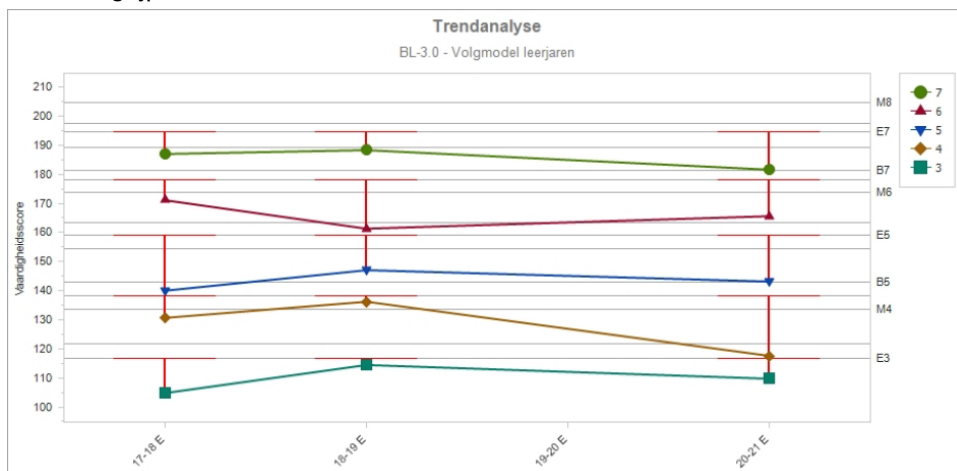
1.2.1. Technisch lezen

Figuur 1: Trendanalyse DMT 2017-2018 t/m 2020-2021

Groep 3 scoorde in 2019-2020 onder het landelijk gemiddelde. In de andere jaren werd het gemiddelde wel behaald. In groep 4 werd het landelijk gemiddelde in alle jaren maar net of niet gehaald. Er is een lichte daling te zien vanaf 2018-2019. Een sterke daling is sindsdien te herkennen in de groep 5, 6 en 7. Deze groepen scoorden in 2018-2019 nog boven het landelijk gemiddelde en in het jaar daarop ver onder het niveau dat zij moeten behalen. In groep 5 is daarna een lichte stijging te zien, de resultaten in groep 6 en 7 blijven dalen.

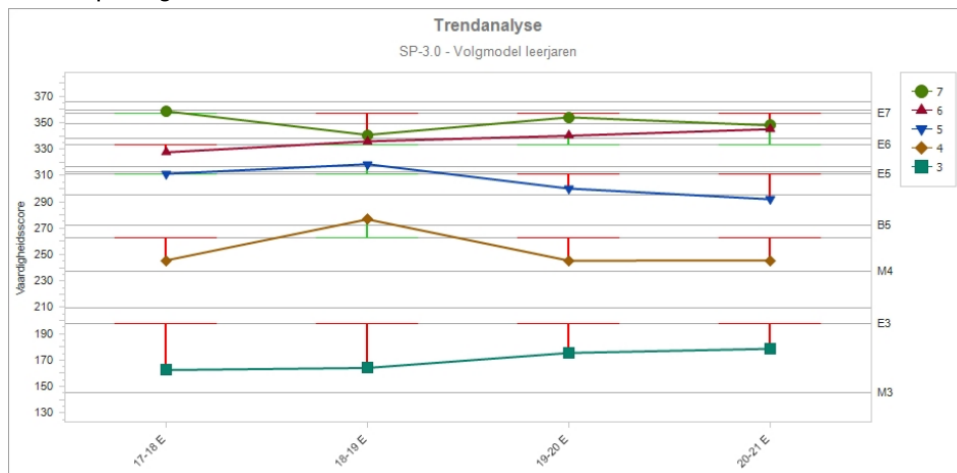
1.2.2. Begrijpend lezen

Figuur 2: Trendanalyse begrijpend lezen 2017-2018 t/m 2020-2021

In de trendanalyse van de afgelopen vier schooljaren is te zien dat de scores van begrijpend lezen in alle groepen in alle jaren onder het landelijk gemiddelde liggen. In 2018-2019 is er een lichte stijging te zien in de groepen 3, 4, 5 en 7. De resultaten in deze groepen gaan daarna weer achteruit, zichtbaar onder het landelijk gemiddelde.

1.2.3. Spelling

Figuur 3: Trendanalyse spelling 2017-2018 t/m 2020-2021

Op het gebied van spelling is te zien dat de resultaten in groep 3 in alle jaren onder het landelijk gemiddelde liggen. Er is wel een lichte stijging te zien. De groepen 4, 5, en 6 zitten in 2018-2019 boven het landelijk gemiddelde. In groep 4 en groep 5 is daarna een daling te zien. Groep 6 blijft licht stijgen. De in groep 7 behaalde resultaten liggen in de afgelopen drie schooljaren onder het gemiddelde.

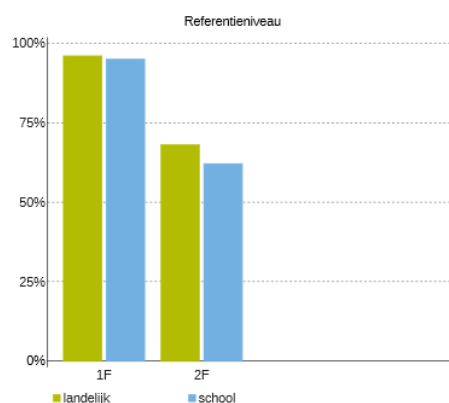
1.2. Toetsresultaten groep 8

Sinds het schooljaar 2018-2019 worden op de Pacellischol de dia-eindtoetsen afgenomen. Hieronder is er een analyse gemaakt van de resultaten op het gebied van begrijpend lezen, taalverzorging en woordenschat. Er wordt daarbij gekeken naar de referentiesniveaus 1F en 2F. Bij deze vergelijking is nog geen rekening gehouden met de schoolweging.

1.3.1. Begrijpend lezen

SCHOOLJAAR	AANTAL	LEZEN 1F	LEZEN 2F
2017-2018			
2018-2019	18	17 (94%)	10 (56%)
2020-2021	21	20 (95%)	13 (62%)
totaal	39	37 (95%)	23 (59%)

Tabel 1: Percentages 1F en 2F begrijpend lezen

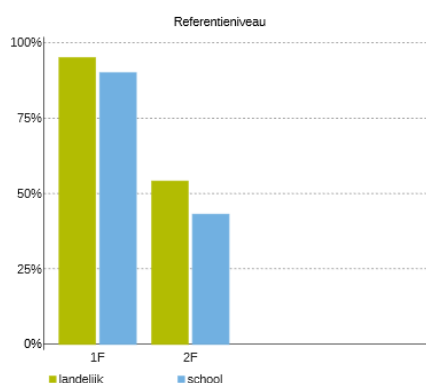
Figuur 4: Referentieniveaus 2020-2021 begrijpend lezen

Door tabel 1 en figuur 4 met elkaar te vergelijken wordt duidelijk dat de leerlingen van groep 8 in de afgelopen jaren onder het landelijk gemiddelde scoorden op de eindtoetsen van begrijpend lezen.

1.3.2. Taalverzorging (spelling)

SCHOOLJAAR	AANTAL	TAALVERZORGING 1F	TAALVERZORGING 2F
2017-2018			
2018-2019	18	18 (100%)	7 (39%)
2020-2021	21	19 (90%)	9 (43%)
totaal	39	37 (95%)	16 (41%)

Tabel 2: Percentages 1F en 2F taalverzorging

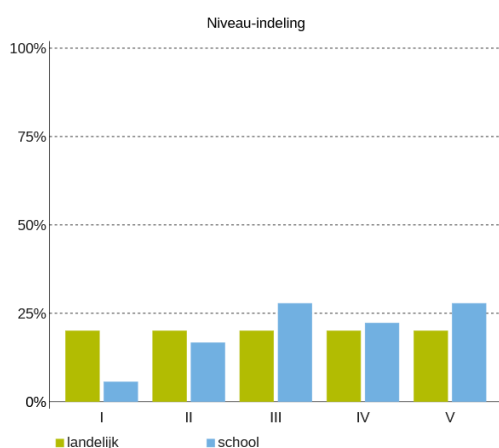

Figuur 5: Referentieniveaus 2020-2021 taalverzorging

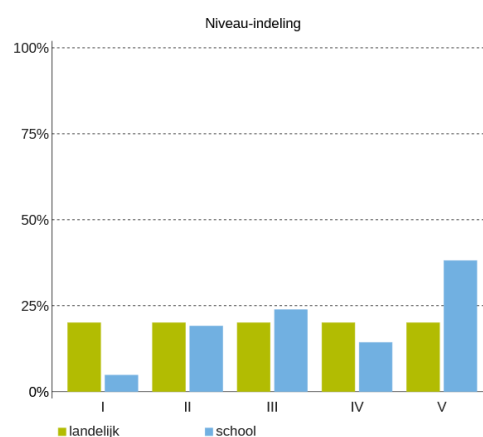
In 2018-2019 heeft 100% van de leerlingen in groep 8 het niveau 1F behaald. In 2020-2021 is dit percentage gedaald naar 90%. Dit is onder het landelijk gemiddelde. In beide jaren ligt het aantal leerlingen dat 2F behaald onder het gemiddelde.

1.3.3. Woordenschat

Woordenschat is niet apart opgenomen in het referentiekader. Er kunnen dus geen referentieniveaus hieraan gekoppeld worden. Daarom werd er bij de analyse naar de scores op I t/m V niveau gekeken.

Figuur 6: Niveaus 2018-2019 woordenschat

Figuur 7: Niveaus 2020-2021 woordenschat

Door figuur 6 en 7 met elkaar te vergelijken valt op dat de III, IV en V scores overwegen in beide schooljaren. Deze liggen in beide jaren boven het landelijk gemiddelde. De I score ligt duidelijk onder het landelijk gemiddelde en ook op de II score wordt het gemiddelde niet gehaald.

1.3. Samenvatting

In het schooljaar 2018-2019 is in de meeste groepen een groei te zien op de verschillende leergebieden. In de daarop volgende schooljaren gaan de niveaus duidelijk achteruit. Dit zijn de jaren waarin er een lockdown heeft plaatsgevonden in verband met de Corona pandemie. De resultaten voor begrijpend lezen zijn in alle jaren en alle groepen nog onder het landelijk gemiddelde. Ook de spellingresultaten geven aanleiding voor meer aandacht. Daarnaast valt op dat de resultaten van groep 8 in de afgelopen jaren onder het landelijk gemiddelde lagen. Hierbij is nog niet gekeken naar de schoolweging. Als deze wordt meegenomen in de analyse van de resultaten dan blijkt dat de Pacellschool wel voldoende scoort en de doelen op haar niveau behaalt.

2. Het huidige taalbeleid van de Pacellschool

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gemaakt van het huidige taalbeleid van de school. Hierbij wordt ingegaan op de visie op taalonderwijs, opbouw van de verschillende taaldomeinen, gebruikte toetsen, zorg voor uitvallende leerlingen en inzet van personeel en ouders.

2.1. Visie op taalonderwijs

Goed onderwijs begint met het creëren van een positief en veilig klimaat. Daarnaast speelt de motivatie van de leerlingen een grote rol om optimaal tot leren te komen. Door een positieve taalattitude bij de leerlingen te stimuleren, kan een kind taalvaardigheden en taalkennis opbouwen en op deze wijze taalcompetent worden (Van den Branden, 2010). Op de Pacelli wordt er daarom gewerkt vanuit een veilig klimaat waarin de kinderen een positieve houding tegenover taal in het algemeen en lezen in het bijzonder kunnen ontwikkelen. De focus ligt daarbij in eerste instantie op het technisch leesonderwijs en het leesplezier omdat dit de basis vormt voor het goed kunnen leren op andere vakgebieden. Goed kunnen lezen is belangrijk voor het kunnen begrijpen van opdrachten en teksten, het opbouwen van zelfvertrouwen en het goed kunnen functioneren in de huidige maatschappij (Vernooy, 2012).

2.2. Opbouw taalonderwijs

Groep 1-2

Vak	Methode/ aanpak	Tijd
Beginnende geletterdheid	Werkmap <i>Fonemisch bewustzijn</i> (CPS) Bibliobus: prentenboeken kiezen LIST-aanpak	4x 15 min. per week 10 min. per dag zelf 'lezen'
Begrijpend luisteren	Digibordlessen: auditieve oefeningen LIST-aanpak: prentenboeken voorlezen en bespreken d.m.v. open vragen	5-10 min. per dag 2x 15 min. per dag
Woordenschat	LIST-aanpak: prentenboeken voorlezen en bespreken	2x 15 min. per dag
Mondelinge taal/ Spreekvaardigheid	Kringgesprekken, stellen van open vragen Spreekbeurt, boekenbeurt, verteltas, letterdoos	4x 15 min per week 4x per jaar

In het overzicht van de werkwijze in de kleutergroepen valt op dat door middel van de LIST-aanpak en het werken vanuit prentenboeken de verschillende vakgebieden erg met elkaar verbonden zijn en in elkaar overlopen. Er wordt vanuit een overkoepelend thema gewerkt dat breed opgezet is en daardoor ruimte laat voor creativiteit. Er staat per thema steeds één prentenboek centraal, daarnaast worden nog 15 andere prentenboeken gekozen die tijdens het thema aan bod komen. Elk boek wordt 3x voorgelezen en elke keer worden er andere vragen aan gekoppeld die de kinderen aanzetten tot nadenken, analyseren en verbanden leggen. Naast de vaste momenten voor taal is ook tijdens het spelen en werken aandacht voor de taalontwikkeling van de kinderen. Zoals Van den Branden (2010) zegt, kan (mondelinge) taalverwerving bij kleuters de hele dag door gestimuleerd worden. Dit doen de leerkrachten door aan te sluiten bij de activiteiten van de kinderen en veel gesprekjes hieraan te knopen.

Groep 3

Vak	Methode/ aanpak	Tijd
Technisch lezen	Veilig leren lezen (Kim-versie) LIST-aanpak: voor-koor-lezen, zelf lezen en minilesje, duo lezen Bibliotheek op school	30 min. per dag 20 min. per dag (voor-koor) 20 min. per dag (zelf lezen) 15 min. per dag (duo lezen) 1x per week boek ruilen
Begrijpend lezen	Verwerkt in Veilig leren lezen	2x 15 min. per week
Woordenschat	Verwerkt in Veilig leren lezen LIST-aanpak: prentenboeken voorlezen	1x per thema 15. min per dag
Spelling	Verwerkt in Veilig leren lezen (veilig gespeld en 5 woorden dictee)	5-10 min. per dag (dictee)

		3x 10 min. per week (veilig gespeeld)
Schriftelijke taalvaardigheid	LIST-aanpak: creatief schrijven	1x 20 min per week
Mondelinge taal/ Spreekvaardigheid	LIST-aanpak: stellen van uitdagende open vragen n.a.v. een voorgelezen prentenboek	5 min. per dag

Groep 3 is een belangrijk jaar voor de leerling. Zij maken hier de overgang van spelend leren zoals het bij de kleuters gebeurt naar werken in werkboeken zoals in de midden- en bovenbouw. Daarom heeft groep 3 een eigen werkwijze met LIST. Er wordt gewerkt met 7 bouwstenen die elke dag aan bod moeten komen: voor-koor-lezen, letters en leeshandeling, zelf lezen, duo lezen, creatief schrijven, voorlezen en pre- en re-teaching. In het overzicht hierboven is te zien dat de schriftelijke vaardigheden in vorm van creatief schrijven op dit moment niet dagelijks maar één keer per week geoefend worden. De focus ligt erg op het technisch lezen en het bevorderen van het leesplezier. Daarnaast valt op dat er niet expliciet gewerkt wordt aan begrijpend luisteren. Van den Branden (2010) stelt echter dat voor taalverwerving mondelinge gesprekken de basis vormen en hiervoor is begrijpend luisteren cruciaal. Daarnaast is begrijpend luisteren belangrijk om de instructies te kunnen volgen. Op de Pacelli worden alle lessen vanuit het Directe Instructiemodel gegeven. Hierdoor worden verbanden gelegd met eerder geleerde lesstof en de leerkracht heeft een ondersteunende functie door materialen te gebruiken, differentiatie te bieden en gesprekken aan te knopen (Kerpel, 2014). Juist door de gesprekjes over het werkproces van de leerlingen leeft taal de hele dag door en wordt de (mondelinge) taalontwikkeling van de leerlingen gestimuleerd. Door met de leerlingen de lessen te evalueren, leren de kinderen op zichzelf en hun handelen te reflecteren. De leerkracht helpt hierbij door verschillende soorten feedback te geven (Van Druenen, Gijssels, Scheltinga & Verhoeven, 2012).

Groep 4 t/m 8

Vak	Methode/ aanpak	Tijd
Technisch lezen	LIST-aanpak: zelf lezen en minilesje of duo lezen (tot niveau E4) Bibliotheek op school	30 min. per dag
Begrijpend lezen	Nieuwsbegrip (tekst lezen en verwerking)	2x 45 min. per week
Taal en taalbeschouwing	Taal actief 4 Werkpakketten op Snappet	4x 30 min. per week 15 min. per dag
Woordenschat	Verwerkt in Taal actief 4 Verwerkt in Nieuwsbegrip	1x 45 min. per week
Spelling	Taal actief 4: spelling Werkpakketten en flitslessen op Snappet Bloon (groep 4, 5 en 6)	20 min. per dag 15 min. per dag (in de weektaak)
Schriftelijke taalvaardigheid	Verwerkt in Taal actief 4	1x 30 min per week (wordt overgeslagen)
Mondelinge taal/ Spreekvaardigheid	Boekpromotie Spreekbeurt	1x per jaar 1x per jaar (groep 5 t/m 8)

Vanaf groep 4 krijgen alle kinderen een eigen laptop (Snappet). De lessen van de methode Taal actief en Nieuwsbegrip worden deels via de werkboeken (woordenschat en tekst lezen) en deels via Snappet (taal en spelling) gegeven. De Snappets worden dan ingezet bij de instructie, begeleidde inoefening en verwerking. Daarnaast werken de kinderen zelfstandig aan de werkpakketten die afgestemd zijn op hun persoonlijke doelen en niveau. Net als in groep 3 worden ook in de midden- en bovenbouw alle lessen via het Directe Instructiemodel gegeven. Op het gebied van woordenschat horen ook posters met een woordtrap, -web en -kast in elke klas zichtbaar te zijn. In de bovenbouw worden op dit moment door enkele leerkrachten ervaringen opgedaan met de werkwijze van *Close Reading* om de begrijpend leesvaardigheid van de leerlingen te verbeteren. Deze leerkrachten geven aan dat de kinderen meer gemotiveerd zijn om met de teksten aan de slag te gaan. Daarnaast is het aanbod qua teksten veel gevarieerder dan bij Nieuwsbegrip waarbij er maar met één soort tekst gewerkt wordt.

Naast de hierboven beschreven werkwijzen wordt er in alle groepen ook extra ondersteuning geboden voor de kinderen die uitvallen op taal. Zie hiervoor paragraaf 2.4.

2.3. Toetsing en evaluatie

Om de vaardigheden van de leerlingen in kaart te brengen worden naast observaties ook methode gebonden toetsen en landelijke toetsen ingezet. Aan het einde van een thema of blok wordt gekeken of de kinderen de doelen behaald hebben door middel van een toets van de methode. Voor groep 3 is het een letter- en woordleestoets in de eerste helft van het schooljaar en in de tweede helft een toets voor woordenlezen, begrijpend lezen en spelling. Vanaf groep 4 worden de kinderen getoetst op taal, spelling en woordenschat. Bij de kleuters worden de signaleringstoetsen van Kleutertaken gebruikt om de auditieve vaardigheden en de benoemselheid van de kinderen in beeld te krijgen.

Zoals Struiksma, Van der Leij en Vieijra (2018) beschrijven, zijn er verschillende toetsen die ingezet kunnen worden om de lees- en spellingsvaardigheid van de kinderen in kaart te brengen. Als landelijke toetsen werd op de Pacelli vanaf groep 3 in de afgelopen jaren gebruik gemaakt van de Cito begrijpend lezen, spelling, AVI en DMT. In het schooljaar 2021-2022 heeft er een wissel plaats gevonden naar de toetsen van DIA. Hier zit naast de hierboven genoemde toetsen ook een woordenschat toets bij.

Op de Pacelli wordt er handelingsgericht gewerkt, dat betekent dat de resultaten van de toetsen samengevat en geëvalueerd worden in groepsplannen. Hierdoor heeft de leerkracht zicht op het effect van zijn of haar handelen en kan het handelen aanpassen aan de onderwijsbehoeften van de groep en de individuele leerlingen (Van Meersbergen & de Vries, 2013). De toetsmomenten en het aantal groepsplannen is opgenomen in de jaarplanning. De groepsplannen zijn een onderdeel van de kwaliteitscyclus van de Pacelli (zie bijlage 1). Door de stappen van de cyclus te doorlopen houden de intern begeleider en de directie overzicht over alle groepen en kijken hoe het handelen van de leerkracht aangepast kan worden om de ontwikkeling en daarmee ook de resultaten van de leerlingen te bevorderen. Voor kinderen die niet genoeg hebben aan het aanbod voor de hele groep of de extra ondersteuning in de klas, worden ook tijdens de evaluatie momenten met de intern begeleider en de directie besproken. Deze kinderen worden opgenomen in een extra hulplan en krijgen hulp op ondersteuningsniveau 3. De beschrijving van de verschillende niveaus is te vinden in de volgende paragraaf.

2.4. Zorg voor uitvallende leerlingen

In paragraaf 2.2. is het algemeen aanbod voor alle leerlingen beschreven. Zoals bij de toetsing te lezen, krijgen de kinderen die op een onderdeel van taal uitvallen extra aandacht en ondersteuning. Welke ondersteuning een leerling nodig heeft is afhankelijk van de ondersteuning die al is gegeven. Op de Pacelli wordt gewerkt vanuit de verschillende ondersteuningsniveaus van Dyslexie Centraal (zie bijlage 2). Kinderen die uitvallen op een onderdeel van een toets krijgen door middel van verlengde instructie en begeleiding inoefening extra hulp in de klas om achterstanden bij te werken (ondersteuningsniveau 2). Leerlingen die hier niet genoeg aan hebben, krijgen ondersteuning op niveau 3. Dit wordt vastgelegd in een extra hulplan. Op het gebied van technisch lezen (groep 3) oefenen deze kinderen 3x 20 minuten per week met het interventieprogramma BOUW! Dit gebeurt 2x per week op school en 1x per week thuis. Op deze wijze wordt de leertijd aangevuld met 60 minuten extra tijd per week, zoals geadviseerd wordt in Van Druenen, Gijssel, Scheltinga en Verhoeven (2012). Kinderen die ook na het werken met BOUW! problemen op het gebied van technisch lezen blijven ondervinden, komen in aanmerking voor een dyslexieonderzoek in groep 4. Bij de diagnose van dyslexie, krijgen deze leerlingen extra begeleiding van een externe instantie. Op school worden er remediërende, compenserende en dispenserende maatregelen ondernomen om het zelfvertrouwen van deze leerlingen te blijven onderhouden, hen succeservaringen op te laten doen en het plezier in lezen en taal te blijven stimuleren (Van Druenen, Gijssel, Scheltinga & Verhoeven, 2012). Naast de problemen met het technisch lezen zijn er ook kinderen die problemen met begrijpend luisteren en lezen hebben. Zij hebben een lage woordenschat en kunnen nieuwe woorden moeilijk onthouden. Deze kinderen hebben mogelijk een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Ook deze leerlingen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. Hier wordt in hoofdstuk 4 verder op ingegaan.

Naast de uitvallende leerlingen wordt er op de Pacellschool ook aandacht besteed aan de taalsterke leerlingen. Omdat dit plan gericht is op de verbetering van de taalresultaten, wordt er niet dieper ingegaan op de werkwijze met deze leerlingen.

2.5. Inzet personeel

Op de Pacelli zijn de intern begeleider en directie nauw betrokken bij het analyseren van de taalresultaten. Zij houden overzicht over het handelen van de leerkrachten en het effect hiervan op de ontwikkeling van de leerlingen. Zij begeleiden de leerkrachten, komen observeren in de groepen en staan open voor vragen.

Daarnaast is er een leescoördinator aanwezig op school. Deze organiseert programma's zoals de Kinderboekenweek en de Nationale Voorleesdagen, om de leesmotivatie van de kinderen te stimuleren en de leesontwikkeling te bevorderen.

Om er voor te zorgen dat de hierboven genoemde personen hun taken optimaal kunnen uitvoeren, is een samenwerking met het team heel belangrijk. Samen met het hele team worden speerpunten gekozen waaraan er een aantal jaren gewerkt zal worden. Om dit te realiseren werken alle teamleden in professionele leerteams (PLT's). In elk leerteam worden de doelen bepaald die er met de hele school bereikt zullen worden. In de afgelopen jaren werd er naast het verbeteren van het pedagogisch klimaat ook gewerkt aan het technisch leesonderwijs. Met de implementatie van De Vreedzame school en de aanpak van het LIST-lezen zijn deze onderdelen afgerond. Sinds het schooljaar 2021-2022 is er een PLT begrijpend lezen opgezet om de resultaten op dit gebied te verbeteren.

In de afgelopen twee jaar heeft er een grote wissel qua personeel plaats gevonden. Er is te zien dat nog niet alle leerkrachten het LIST-lezen zich eigen gemaakt hebben waardoor deze aanpak per groep verschillend intensief ingezet en nageleefd wordt.

2.6. Ouderbetrokkenheid

Ouders spelen een belangrijke rol bij de taalontwikkeling van hun kinderen. Afhankelijk van hun eigen opvoedingswaarden en vaardigheden in de Nederlandse taal zijn er verschillen in de taalattitude en taalcompetentie van de leerlingen te zien. Daarnaast is ook de betrokkenheid van ouders op school daarbij van groot belang. Om ouders op school te betrekken beschrijft Van de Branden (2010) verschillende manieren en activiteiten die een school kan ondernemen.

Op de Pacelli worden ouders meegenomen in de opbouw van het onderwijs door één keer per jaar een onderwijsinformatiemarkt te organiseren en vijf keer per jaar de kans te geven om te komen kijken en deel te nemen tijdens een les.

Daarnaast worden ouders op de hoogte gehouden over de ontwikkeling van hun kinderen door middel van oudergesprekken die drie keer per jaar plaatsvinden. Op de blog van Schoudercom kunnen de ouders bekijken wat de verschillende groepen elke week geleerd of ondernomen hebben. Via dit ouderportaal kunnen de ouders ook vanuit henzelf contact opnemen met de leerkrachten.

Thuis worden ouders betrokken bij het werken met BOUW! Bovendien gaat in de kleutergroepen twee keer per jaar een koffertje mee naar huis. Een keer de verteltas waarin de kinderen van thuis voorwerpen over zichzelf mee kunnen nemen om er op school over te vertellen en een keer de letterdoos waar de letter van de week in zit en de kinderen thuis voorwerpen met de letter zoeken en erin doen. De ouderbetrokkenheid is daardoor in de onderbouw duidelijk groter dan in de midden- en bovenbouw.

Naast de hierboven beschreven manieren om de ouderbetrokkenheid te vergroten, krijgen ouders tijdens leesbevorderende programma's de kans om voor te lezen in de klas of activiteiten op school te begeleiden.

De leerkrachten en de intern begeleider hebben voor ouders ook een adviserende rol. Zij geven adviezen om thuis samen te lezen, voor te lezen en samen met hun kinderen naar de bibliotheek te gaan. De school legt ook contacten tussen ouders en de Voorleesexpress van JES Rijnland. Daarnaast werd er voor Corona een ouderavond voor buitenlandse ouders georganiseerd over de omgang met meertaligheid.

3. Oorzaken van zwakke plekken

Uit de analyse in hoofdstuk 1 is gebleken dat vooral de resultaten van begrijpend lezen en spelling nog onder het landelijk gemiddelde liggen. Door het huidige taalbeleid te analyseren, kunnen er sterke en zwakke plekken genoemd worden die een oorzaak van de lage taalresultaten kunnen zijn. Hieronder worden eerst een aantal sterke kanten van het taalbeleid benoemd, omdat Paus et al. (2014) stellen dat het benoemen van sterke punten voor draagvlak zorgt in het team en de teamleden van elkaar kunnen leren.

3.1. Sterke punten

Door de focus te leggen op het leesplezier van de kinderen wordt er gewerkt vanuit motivatie. Op deze wijze wordt het ontwikkelen van een positieve taalattitude en het opbouwen van taalcompetentie optimaal gestimuleerd (Van den Branden, 2010). Daarnaast staat het technisch lezen op de voorgrond. Dit vormt een goede basis voor het zelfstandig kunnen leren, ook op andere vakgebieden. Een kind dat moeite heeft met technisch lezen zal ook problemen ondervinden in het begrijpen van schriftelijke opdrachten (Vernooy, 2012).

Uit de beschrijving van de kwaliteitscyclus blijkt dat de intern begeleider en de directie nauw betrokken zijn bij de ontwikkelingen op school. Door de resultaten van toetsen en de groepsplannen regelmatig te evalueren en met elkaar te bespreken, kunnen kinderen die problemen hebben met taal of het technisch lezen vroegtijdig gesignaleerd worden. Hierdoor kunnen al op jonge leeftijd maatregelen ondernomen worden die de leerlingen helpen om het zelfvertrouwen te behouden en te laten groeien op hun niveau (Van Druenen, Gijssel, Scheltinga & Verhoeven, 2012).

In de analyse in hoofdstuk 1 is te zien dat de resultaten in 2018-2019 op bijna alle gebieden en in bijna alle groepen een stijging maken. Dit is het jaar waarin alle collega's van het team intensief met de aanpak van LIST gewerkt hebben. Een doorgaande lijn en kennis bij alle teamleden is daarom van groot belang om deze groei voort te zetten.

De leerkrachten in de bovenbouw geven aan al eerste succeservaringen opgedaan te hebben met *Close Reading*. De kinderen vertonen meer motivatie in de begrijpend leeslessen.

3.2. Zwakke plekken

Om het taalonderwijs te verbeteren, moet er ook gekeken worden naar de zwakke plekken. Door deze aan te pakken, kan het taalbeleid aangepast worden en dat zal ook te zien zijn in de resultaten.

Uit de opbouw van het taalonderwijs blijkt dat er op dit moment geen doorgaande lijn is van begrijpend luisteren naar begrijpend lezen. Daarnaast is er ook weinig aandacht voor woordenschat vanaf groep 3, zowel in de lessen als in de (Cito-)toetsen. Uit de analyse in hoofdstuk 1 is gebleken dat de begrijpend leesresultaten in alle jaren in alle groepen onder het landelijk gemiddelde liggen. Aandacht voor woordenschat en een doorgaande lijn zijn daarom van groot belang. Ook zou er meer aandacht voor een gevarieerd aanbod aan teksten moeten zijn (Van den Branden, 2010).

Ook op het gebied van mondelinge taalvaardigheid en schriftelijke taalvaardigheid (stelonderwijs) is er op dit moment weinig aandacht en geen doorgaande lijn te zien. Dit kan onder andere gevolgen hebben voor de spellingvaardigheid van de leerlingen. Uit hoofdstuk 2 blijkt dat er veel aandacht voor spelling is in alle groepen. Desondanks blijven de spellingresultaten in bijna alle groepen onder het landelijk gemiddelde hangen (zie hoofdstuk 1). Van den Branden (2010) zegt dat het spellingonderwijs zich niet moet beperken tot spellingopdrachten op zich maar geïntegreerd moet worden in andere vakken en activiteiten. Door spelling te verbinden met functionele schrijftaken, leren de kinderen de spellingregels toe te passen en te gebruiken.

In het huidige taalbeleid van de Pacelli is taal een doel op zich. Door een koppeling te maken tussen spelling, schrijven, begrijpend lezen en de zaakvakken kunnen de leerkrachten een taalrijke leeromgeving creëren. Hierdoor "krijgen de leerlingen heel wat kansen om de hele dag hun taalvaardigheid uit te bouwen" (Van den Branden, 2010, p. 137).

In hoofdstuk 2 is te zien dat er in de kleutergroepen meer gedaan wordt aan ouderbetrokkenheid. De ouders van de onderbouw zijn daarom ook meer betrokken bij het onderwijs en tonen interesse in wat er op school gedaan wordt. Daarbij is de verteltas een groot succes. Deze zou ook goed in groep 3 ingezet kunnen worden. In de midden- en bovenbouw valt op dat de ouders minder betrokkenheid tonen. Essink (2007) stelt in haar onderzoek naar excellente scholen dat scholen die inzetten op goede communicatie met ouders veel steun van ouders terugkrijgen. Dit was in de afgelopen twee jaar maar beperkt mogelijk. Nu krijgt de ouderbetrokkenheid weer meer aandacht van school.

Naast de hierboven beschreven zwakke plekken, hangen de lage taalresultaten ook samen met de twee lockdowns in de afgelopen schooljaren. Er is effectieve onderwijstijd verloren gegaan en dat is zichtbaar in de toetsen. Bovendien heeft de wissel in leerkrachten bijgedragen dat het borgen van de LIST-aanpak nog niet volledig gelukt is.

4. Relatie tussen taalresultaten, taalstoornissen en de zorgstructuur

In de afgelopen jaren heeft de Pacellschool door het structureel opvolgen van de kwaliteitscyclus steeds meer kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of dyslexie vroegtijdig kunnen signaleren. Zowel een TOS als dyslexie zijn van genetische oorsprong. Het gaat hierbij dus niet om een taalachterstand die bijgewerkt kan worden, maar door de juiste hulp en ondersteuning kunnen de leerlingen met een TOS of dyslexie wel leren omgaan met de problemen die zij op het gebied van taal ondervinden (Van Druenen, Gijsel, Scheltinga & Verhoeven, 2012; Sanders, 2017).

Om de problemen te beperken en een kind zo vroeg mogelijk de juiste ondersteuning te kunnen bieden, is een goede diagnostiek van belang. Struiksma, Van der Leij & Vieijra, (2018) geven informatie over verschillende toetsen die hiervoor ingezet kunnen worden. Op de Pacelli worden in de kleutergroepen de signaleringstoetsen Kleutertaken ingezet. Hierdoor vallen leerlingen die moeite hebben met het benoemen van letters en kleuren (benoemensnelheid) of met de auditieve synthese al op jonge leeftijd op en kunnen hier extra ondersteuning in krijgen. Daarnaast wordt bij alle 5-jarigen een preventieve screening afgenomen. Kinderen die hier opvallen, krijgen een verwijzing voor logopedie.

Vanaf groep 3 wordt gebruik gemaakt van de Drie-Minuten-Toets (DMT) en de AVI-toetskaarten van Cito. Daarnaast wordt ook de spelling van alle leerlingen getoetst. In de afgelopen jaren gebeurde dit met behulp van de Cito-toetsen, sinds het huidig schooljaar met de Diatoetsen. Kinderen die drie keer achter elkaar een V scoren op de DMT en de spellingtoets komen in aanmerking voor een dyslexieonderzoek. Daarvoor moet de school wel kunnen aantonen dat er op alle vlakken op school en thuis ondersteuning is geboden op niveau 1, 2 en 3 (zie bijlage 2). Hoe dit op de Pacelli aangepakt wordt, staat beschreven in hoofdstuk 2.

De hierboven beschreven toetsen kunnen aantonen of een kind moeite heeft met technisch lezen en spellen en mogelijk last heeft van dyslexie. Daarnaast zijn er ook kinderen die door een TOS moeite hebben met het begrijpen van taal. Deze leerlingen zullen uitvallen op de toetsen van begrijpend lezen. Omdat deze toetsen pas vanaf het einde van groep 3 ingezet worden, zijn nauwkeurige observaties in de onderbouw essentieel. De kenmerken van een TOS zijn op verschillende gebieden zichtbaar, zowel in de communicatie met anderen als in het gedrag. Door de kenmerken, zoals een onduidelijke uitspraak, woordvindingsproblemen en het moeilijk volgen van de instructie, waar te nemen en te delen met de intern begeleider, kan er vroegtijdig onderzoek plaatsvinden en hulp geboden worden in de klas. Door de juiste ondersteuning zal de stoornis minder impact hebben op het dagelijks functioneren en daarmee ook het leren van het kind (Sanders, 2017).

Omdat zowel een TOS als dyslexie aangeboren zijn en niet overgaan, zullen deze kinderen gedurende de hele schoolse loopbaan extra aandacht en ondersteuning nodig hebben. Deze leerlingen zullen met hoge waarschijnlijkheid lager blijven scoren dan de rest van de groep. Het referentiekader van Cito geeft als normering 20% op de V-score aan (Struiksma, Van der Leij & Vieijra, 2018). Dit is ook de reden waarom er bij de doelstellingen in het volgend hoofdstuk toegewerkt wordt naar het behalen van 80% op het landelijk gemiddelde.

5. Prioriteiten en doelstellingen voor het taalbeleid

Uit de zwakke plekken in hoofdstuk 3 is gebleken dat er een aantal aanpassingen in het taalbeleid ondernomen moeten worden om de taalresultaten van de leerlingen te verbeteren. Hieronder is een prioriteitenlijst opgesteld met de onderdelen die er in het komend schooljaar aangepakt moeten worden. Daarnaast wordt ook gekeken naar de prioriteiten voor de komende 5 schooljaren (paragraaf 5.1.). Alle prioriteiten vloeien voort uit het belang vanuit het team en de zwakke plekken in het taalbeleid en de -resultaten. De prioriteiten zijn vervolgens uitgewerkt in concrete doelen (paragraaf 5.2.).

5.1. Prioriteiten

In de vorige hoofdstukken is al meerdere keren het belang van goed technisch kunnen lezen beschreven. Om goed tot (zelfstandig) leren te kunnen komen, moet een leerling eerst vlot en correct letters en woorden kunnen decoderen (Vernooy, 2012). Een goede technisch lezer is echter niet automatisch ook een goede begrijpend lezer. Vaardig zijn in het begrijpen lezen is echter van cruciaal belang om aan de huidige maatschappij deel te kunnen nemen (Van den Branden, 2010). Daarom is er in de prioriteitenlijst gekozen voor een goede basis in technisch en begrijpend lezen.

Komend schooljaar	Komend 5 jaar
- Borging LIST - Doorgaande lijn begrijpend luisteren en begrijpend lezen - Implementatie Dia-analyse	- Borging Dia-analyse - Borging begrijpend luisteren en begrijpend lezen - Doorgaande lijn woordenschat - Doorgaande lijn mondelinge taalvaardigheid - Taal koppelen met zaakvakken - Schriftelijke taalvaardigheid en spelling - Ouderbetrokkenheid vergroten

5.2. Doelstellingen voor het komend schooljaar

Borging LIST

- o Alle leerkrachten zijn bekwaam in het geven van technisch leeslessen volgens de aanpak van LIST.
- o Per groep halen 80% van de leerlingen in groep 3 t/m 7 het landelijk gemiddelde op de DMT-toetsen.

Begrijpend lezen en luisteren

- o Er is schoolbreed een aanpak gekozen waarin een doorgaande lijn van begrijpend luisteren (groep 1 t/m 3) naar begrijpend lezen (groep 3 t/m 8) getrokken wordt. In de gekozen aanpak wordt gewerkt met gevarieerde teksten.
- o De nieuwe aanpak is geïmplementeerd en alle leerkrachten werken in de lessen begrijpend lezen en begrijpend luisteren volgens de nieuwe aanpak.

Implementatie Dia-analyse

- o Alle leerkrachten zijn bekwaam in het analyseren van de toetsresultaten van Dia. Zij kennen de kleurenliniaal, referentieniveaus en leesniveaus op micro-, meso- en macroniveau en weten hoe zij deze moeten interpreteren.
- o Alle leerkrachten kunnen de geanalyseerde toetsresultaten omzetten in concreet handelen in de klas.

5.3. Doelstellingen voor de komende 5 schooljaren

Borging Dia-analyse

- o Alle leerkrachten blijven de ontwikkeling en groei van de kinderen volgen via de kleurenschaal van Dia, en blijven dit omzetten in concreet handelen in de klas.
- o Vanaf groep 6 maken de leerkrachten bij de analyse gebruik van de referentieniveaus en passen hun handelen in de klas hieraan aan, om de resultaten te verbeteren.
- o Over 2 jaar halen alle leerlingen van groep 8 referentieniveau 1F op de Dia-eindtoetsen taal.²

Borging begrijpend luisteren en begrijpend lezen

- o Alle leerkrachten zijn bekwaam in het geven van begrijpend luister- en leeslessen volgens de nieuwe aanpak.
- o Over 2 jaar halen per groep 80% van de leerlingen in groep 3 t/m 8 het landelijk gemiddelde op de toetsen Diatekst.

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taal-en-rekenen/referentiekader-taal-en-rekenen>

Doorgaande lijn woordenschat

- Vanaf groep 3 worden in alle groepen de toetsen Diawoord gemaakt en geanalyseerd.
- In alle groepen wordt dagelijks aandacht besteed aan woordenschat. Daarbij is een methode of aanpak gekozen met een doorgaande lijn in alle groepen.
- Over 3 jaar halen per groep 80% van de leerlingen in groep 3 t/m 8 het landelijk gemiddelde op de toetsen Diawoord.

Doorgaande lijn mondelinge taalvaardigheid

- Alle leerlingen in alle groepen houden 1x per schooljaar een spreekbeurt op niveau van de leeftijdsgroep. Daarnaast geeft elke leerling vanaf groep 3 elk jaar een boekpromotie.

Schriftelijke taalvaardigheid en spelling

- Alle leerkrachten geven vanaf groep 3 elke week een creatieve schrijfopdracht.
- Vanaf groep 5 geven alle leerkrachten tijdens schrijfopdrachten naast procesgericht feedback ook feedback op de spelling.
- Door de borging van LIST en het koppelen van spelling aan de schrijfopdrachten is er over 2 jaar een stijging te zien in de spellingresultaten van Diaspel.
- Over 3 jaar halen per groep 80% van de leerlingen in groep 3 t/m 8 het landelijk gemiddelde op de toetsen Diaspel.

Taal koppelen met zaakvakken

- Er is schoolbreed een aanpak of methode gekozen waarin uitdagende zaakvakteksten gebruikt worden die de leerlingen motiveren. De aanpak of methode wordt ingezet vanaf groep 3.
- Er wordt een taalrijke leeromgeving gecreëerd door vanaf groep 3 spelling, creatief schrijven en de nieuw gekozen aanpak voor begrijpend lezen in te zetten tijdens de zaakvakken.

Ouderbetrokkenheid vergroten

- Elke leerkracht deelt minstens één keer per week informatie en foto's via Schoudercom om ouders op de hoogte te houden over het onderwijs van hun kind.
- Elke leerkracht staat één keer per week bij het hek om in gesprek te kunnen gaan met ouders die hier belangstelling aan hebben.
- Over 3 jaar is het percentage van ouders dat deelneemt aan schoolse activiteiten gegroeid.

6. Plan van aanpak

Om de hierboven beschreven doelen te behalen, is er een plan van aanpak gemaakt. Daarbij wordt gekeken welke activiteiten, personen en hulpmiddelen nodig zijn om de doelen te bereiken. Een planning van activiteiten geeft aan wanneer en hoe er aan de doelen gewerkt wordt. Ten slotte is er aandacht voor kwaliteitszorg en evaluatie.

6.1. Beoogd resultaat

Dit plan is gemaakt om de doelen voor het komend schooljaar te behalen en daarmee de resultaten van technisch lezen en begrijpend lezen te verbeteren. Door in alle groepen te werken volgens LIST wordt het leesplezier van de leerlingen verhoogd en de leerlingen zullen meer zelf gaan lezen. Bij het zelfstandig lezen komen de kinderen veel woordbeelden tegen en automatiseren veelvoorkomende klank-letterkoppelingen. Dit kan ook een positief effect hebben op de spellingsvaardigheden (Van den Branden, 2010). Op deze wijze wordt er in het komend schooljaar onder andere al een basis opgebouwd voor de doelen in de daarop volgende jaren.

6.2. Noodzakelijke activiteiten

Om de werkwijze van LIST weer bij alle leerkrachten onder de aandacht te brengen en ook de nieuwe leerkrachten bekwaam te maken in LIST is een opfriscursus noodzakelijk. Hiervoor moet uitgezocht worden wanneer deze cursus aangeboden wordt en er moet een datum in de jaarplanning van de school gekozen worden. Na de deelname aan de cursus, komt de leescoördinator meerdere keren observeren bij de leerkrachten voor wie de LIST-aanpak geheel nieuw is. Door feedback op de les en de aanpak te geven, kan er verbetering plaatsvinden in het handelen van de leerkrachten. Hiervoor gaan de leerkrachten ook bij elkaar in de lessen kijken. Door de professionalisering en het delen van kennis in het team kan er optimaal tegemoet gekomen worden aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen om zodoende de resultaten te verbeteren (Essink, 2007).

Om een schoolbrede aanpak te kunnen kiezen voor begrijpend luisteren en lezen, zoekt het professioneel leerteam begrijpend lezen verschillende aanpakken uit en presenteert deze aan het team. Het team geeft aan welke criteria zij voor een aanpak belangrijk vinden en samen wordt er één aanpak gekozen. Vervolgens neemt het team deel aan een cursus over de nieuwe aanpak en oefent hiermee in de eigen klas. Ook hierbij staat, zoals beschreven door Essink (2007), professionalisering op de voorgrond.

Om het handelen van de leerkrachten en daarmee ook de taalresultaten van de leerlingen te verbeteren is een goede analyse van de diatoetsen van groot belang. Daarbij moeten de leerkrachten vaardig worden in de analyse van de leesniveaus (micro, meso, macro), om deze om te kunnen zetten naar lezerstypen.³ Hiervoor heeft al een presentatie van de medewerkers van Dia plaatsgevonden op school. Nu moeten de leerkrachten vooral veel hiermee oefenen en ervaringen opdoen.

6.3. Inzet personeel en verwerving draagvlak

In de vorige paragraaf zijn al een aantal personen genoemd die nodig zijn om de acties uit te voeren. De leescoördinator observeert in de groepen en zorgt voor motivatie en draagvlak bij de collega's door het LIST-lezen in het team levend te maken.

Het PLT van begrijpend lezen heeft de taak om kennis te verwerven van verschillende aanpakken en om deze te delen met het team. De wensen van de leerkrachten spelen daarbij een belangrijke rol zodat iedereen gemotiveerd is om de nieuwe aanpak toe te passen in de praktijk.

De leescoördinator bewaakt de uitvoering van alle activiteiten, staat open voor vragen en denkt mee als de leerkrachten tegen problemen aanlopen (Van den Branden, 2010).

Ook de intern begeleider is bij het bewaken van het proces betrokken door samen te werken met de leescoördinator. Daarnaast is de intern begeleider aanspreekpunt voor alle collega's bij het analyseren van de diatoetsen. De intern begeleider houdt overzicht over alle groepen en maakt een schoolbrede analyse.

Naast alle personen in het bijzonder, zorgt vooral het team voor draagvlak van het taalbeleid en de te behalen doelen. Door regelmatig met elkaar ervaringen uit te wisselen en bij elkaar in de lessen te komen kijken, leeft het taalbeleid bij alle teamleden en wordt er een goede basis gecreëerd om de taalresultaten te verbeteren (Van den Branden, 2010).

6.4. Inzet overige middelen

In de vorige paragraaf is al beschreven dat professionalisering bij het verbeteren van de resultaten van groot belang is (Essink, 2007). Om het team te professionaliseren kunnen de teamleden deelnemen

³ https://www.diatoetsen.nl/media/filer_public/0e/d0/0ed0327a-e1d4-4ab6-b89b-21e13f62e51f/handleiding_diatekst_po_2021-2022.pdf

aan cursussen. In dit geval betreft het een cursus voor LIST en een cursus voor begrijpend luisteren en lezen.

Andere middelen die nodig zijn om de doelen te bereiken, zijn concrete en aantrekkelijke materialen om in de klas mee te werken (Huizenga, 2016). De bibliotheek op school wordt elk schooljaar aangevuld met nieuwe boeken. Bij het kiezen van de nieuwe boeken worden de leerlingen betrokken. Daarnaast wordt door de leescoördinator samen met de leerkrachten van groep 1-2 gekeken welke prentenboeken LIST-vaardig zijn en ingezet kunnen worden binnen de thema's. Er is al een uitgebreid en geschikt aanbod op school aanwezig. Om ervaringen met *Close Reading* op te kunnen doen, zijn per bouw boeken aanwezig met teksten die hierbij gebruikt kunnen worden. Daarnaast is ook een handleiding voor alle groepen beschikbaar. Na het maken van ervaringen met deze aanpak, zullen er meerdere teambijeenkomsten ingepland worden om de opgedane ervaring met elkaar te delen in het team. Dit zorgt voor draagvlak in de hele school (Paus et al, 2014).

Om de resultaten van Dia en de DMT te kunnen bekijken moeten de toetsen in het midden en aan het einde van het schooljaar afgenomen worden. De school heeft de licentie hiervoor al gekregen. In het huidige schooljaar (2021-2022) is er ook al mee gewerkt. Om de resultaten vervolgens te interpreteren stelt de website van Dia per toets handleidingen ter beschikking.

6.5. Planning activiteiten schooljaar 2022-2023

Datum	Activiteit	Personeel
Juni 2022	- Data plannen voor een (opfris)cursus van LIST	Leescoördinator
September – december 2022	- Cursus LIST - Oefenen met LIST in de eigen lespraktijk - Observatie en collegiale consultatie LIST - Oriëntatie op verschillende aanpakken voor begrijpend luisteren/ lezen	Team Leerkrachten Leescoördinator, leerkrachten en directie PLT
Januari 2023	- Teambijeenkomst: presenteren en kiezen van een aanpak voor begrijpend luisteren/ lezen - Data plannen voor een cursus over de nieuwe aanpak	PLT en team Team
Januari – februari 2023	- Uitvoering volgtoetsen (M) Dia en DMT - Analyse Diatoetsen - Teambijeenkomst: tussenevaluatie taalresultaten en taalbeleidsplan	Leerkrachten, leerlingen Leerkrachten, IB Team
Maart – april 2023	- Cursus nieuwe aanpak begrijpend luisteren/ lezen - Oefenen met de nieuwe aanpak - Observatie en collegiale consultatie LIST	Team Leerkrachten Leescoördinator, leerkrachten en directie
Mei – juni 2023	- Oefenen met de nieuwe aanpak - Uitvoering volgtoetsen (E) Dia en DMT - Analyse Diatoetsen - Teambijeenkomst: ervaringen uitwisselen over de Dia-analyses, eindevaluatie taalresultaten en taalbeleid - Schrijven van een nieuw activiteitenplan voor het schooljaar 2023-2024	Leerkrachten Leerkrachten, leerlingen Leerkrachten, IB Team Leescoördinator

6.6. Organisatie van kwaliteitszorg en evaluatie

Om overzicht te houden over de effecten van het taalbeleidsplan en de resultaten van de leerlingen blijft de Pacellischool de kwaliteitscyclus volgen zoals tot nu toe al het geval was. Er worden evaluaties uitgevoerd op alle niveaus. Op het macroniveau worden de resultaten van de leerlingen vergeleken met het landelijk gemiddelde en in de bovenbouw ook met de wettelijk vastgestelde referentniveaus. Op

mesoniveau worden de resultaten vergeleken met eerdere prestaties van de leerlingen en de jaargroepen in de afgelopen jaren. In de klassen evalueren de leerkrachten het effect van hun handelen door methodegebonden toetsen en observaties uit te voeren en groepsplannen op te stellen. Op dit microniveau is er oog voor de groep en voor individuele leerlingen (Paus et al., 2014.).

De leescoördinator zorgt ervoor dat de stappen in het activiteitenplan aangehouden en uitgevoerd worden. Zij evalueert het effect van de acties die ondernomen zijn en houdt dit bij in een logboek. Van den Branden (2010) zegt dat het samen werken aan het taalbeleid van groot belang is. Zo kunnen alle teamleden hun eigen vaardigheden inzetten en elkaar aanvullen. Het is daarom ook belangrijk om de acties en de vooruitgang in het taalbeleid gezamenlijk te evalueren. Dit gebeurt zoals te zien in de planning door een tussenevaluatie op de helft van het schooljaar en een eindevaluatie aan het einde van het schooljaar. Tijdens deze teambijeenkomsten worden de behaalde resultaten besproken, de uitgevoerde stappen geëvalueerd en vooruitgekeken naar de komende periode. Door een regelmaat in evaluaties en een uitwisseling tussen teamleden worden de prestaties van de leerlingen betrouwbaar gemeten en opgevolgd (Essink, 2007).

Dit plan is geschreven voor het komend schooljaar. Na de eindevaluatie in juni 2023 wordt een nieuw plan met acties geschreven voor het daarop volgend schooljaar. Hierin worden de prioriteiten en doelen van het 5-jaar-plan opgenomen. Op deze wijze blijft het taalbeleid voortdurend in ontwikkeling en kunnen de resultaten van de leerlingen verbeterd worden (Van den Branden, 2010).

7. Reactie van de schoolleiding

Een goede samenwerking tussen de taalspecialist en de directie van een school zijn van groot belang bij het analyseren van de resultaten en het opstellen van een taalbeleidsplan. Daarom is dit plan besproken met de directie van de Pacelli. In de volgende paragraaf staat haar reactie samengevat.

Ten eerste komen de analyse en het beeld dat in deze moduleopdracht geschetst wordt, grotendeels overeen met het beeld dat de schoolleiding heeft vanuit de groepsgesprekken die regelmatig met de leerkrachten gevoerd worden en de schoolanalyses die zij samen met de intern begeleider uitvoert.

Ten tweede is haar opgevallen dat in het plan van aanpak het beeld ontstaat dat LIST niet meer volgens de ingeoefende aanpak op school wordt uitgevoerd. Dit is echter niet helemaal het geval. Er zijn slechts drie leerkrachten die niet de hele training gevolgd hebben. Daarnaast was het door de periodes van thuisonderwijs niet voor iedereen mogelijk om de aanpak verder in te oefenen. Inmiddels hebben de kinderen weer veel onderwijs op school kunnen volgen en de leerkrachten hebben meer aandacht aan het werken met LIST besteed. Er is dus hooguit een opfriscursus nodig.

Ten slotte is het voor de directie nog niet helemaal duidelijk hoe het verbeteren van het spelling- en woordenschatonderwijs aangepakt gaat worden. Dit was een keuze die bij het schrijven van dit plan gemaakt werd. Omdat dit plan concreet geschreven is voor het komend schooljaar, zijn alleen de doelen voor spelling en woordenschat beschreven. De concrete acties volgen in het jaar daarop.

Naast de hierboven beschreven punten zijn er ook kleinere onderwerpen besproken zoals het maken van een goede woordkeuze als het gaat om documenten die naar externen gestuurd worden. Daarbij kwam ook het onderwerp anonimiteit aan bod. In dit document is de school concreet benoemd waardoor er persoonlijke informatie van school gedeeld wordt.

Literatuurlijst

- Van den Branden, K. (2010). *Handboek taalbeleid basisonderwijs*. Den Haag, Nederland: Acco Uitgeverij.
- Dia (2022). *Handleiding diatekst basisonderwijs groep 3 t/m 8*. Geraadpleegd op 26 april, 2022, van https://www.diatoetsen.nl/media/filer_public/0e/d0/0ed0327a-e1d4-4ab6-b89b-21e13f62e51f/handleiding_diatekst_po_2021-2022.pdf.
- Van Druenen, M., Gijsel, M., Scheltinga, F. & Verhoeven, L. (2012). *Leesproblemen en dyslexie in het basisonderwijs: Handreiking voor aankomende leerkrachten*. Nijmegen, Nederland: Expertisecentrum Nederlands.
- Essink, M. (2007). *Excellente scholen in het basisonderwijs*. Enschede, Nederland: Universiteit Twente.
- Huizenga, H. (2016). *Taal & didactiek: Aanvankelijk en technisch lezen*. Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.
- Kerpel, A. (2014). *Effectieve instructie met het Directe instructiemodel*. Geraadpleegd op 23 april, 2022, van <https://wij-leren.nl/directe-instructie-model.php>.
- Van Meersbergen, E & De Vries, P. (2013). *Handelingsgericht werken in passend onderwijs*. Voorthuizen, Nederland: Perspectief Uitgevers.
- Paus, H., Bacchini, S., Dekkers, R., Hofstede, D., Markesteijn, C., Meijer, H. et al. (2014). *Portaal: Praktische taaldidactiek voor het basisonderwijs*. Bussum, Nederland: Uitgeverij Coutinho.
- Rijksoverheid (z.d.). *Referentieniveaus taal en rekenen*. Geraadpleegd op 26 april, 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taal-en-rekenen/referentiekader-taal-en-rekenen>.
- RK Basisschool Pacelli (2021). *Schoolgids*. Geraadpleegd op 2 april, 2022 van <https://pacellischool.nl/wie-zijn-wij/pacelli-school/>.
- Sanders, B. (2017). *Taalontwikkelingsstoornissen in de klas*. Amsterdam: LannooCampus.
- Struiksma, A.J.C., Van der Leij, A. & Vieijra, J.P.M. (2018). *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen*. Amsterdam: VU University Press.
- Vernooy, K. (2012). *Elk kind een lezer*. Apeldoorn, Nederland: Garant.

Bijlage 1: Kwaliteitscyclus Pacelli

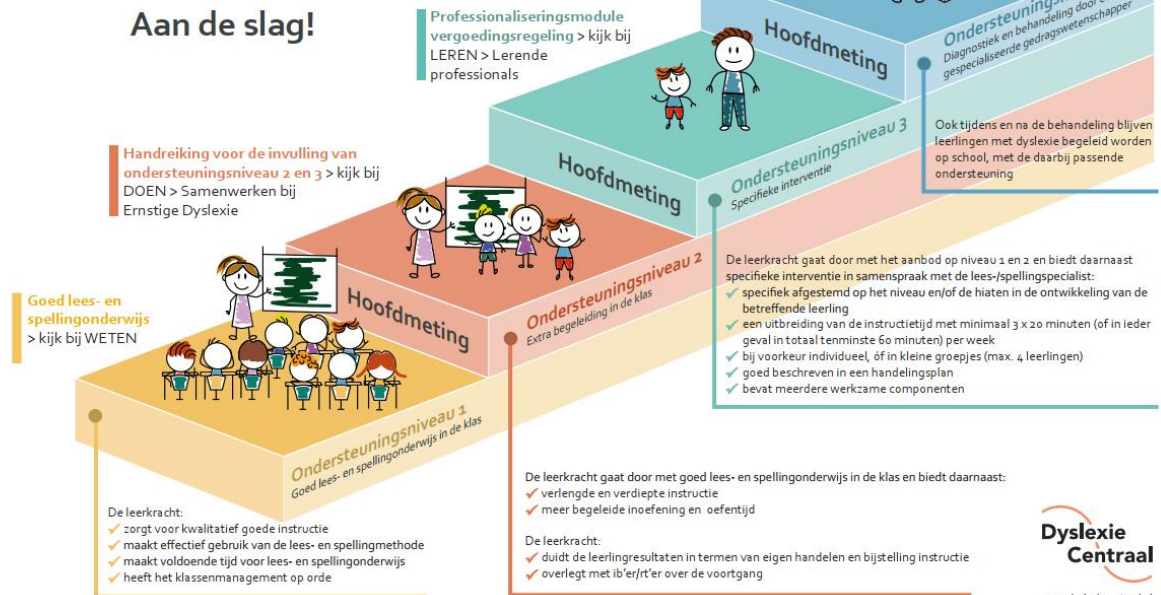

Bijlage 2: Ondersteuningsniveaus Dyslexie Centraal

Ondersteuning bij lezen en spellen op school

Bij leerlingen met lees- en spellingproblemen is intensieve en passende begeleiding in het onderwijs nodig. Tijdens de begeleiding komt er zicht op het tempo waarin de vaardigheid van de leerling groeit en op de hardnekkigheid van eventuele problemen. Hierbij wordt ondersteuning geboden op verschillende niveaus. Om hiermee aan de slag te gaan zijn er verschillende handreikingen en andere documenten ontwikkeld en te vinden op www.dyslexiecentraal.nl

Leidraad van onderwijs naar zorg
> kijk bij WETEN > Doorverwijzing naar de zorg

Bron: <https://dyslexiecentraal.nl/weten/begeleiding-bij-lees-en-spellingproblemen/ondersteuningsniveaus>